

Evaņģēlija mācīšana un mācīšanās

Rokasgrāmata reliģijas semināru un institūtu skolotājiem un vadītājiem

Evaņģēlija mācīšana un mācīšanās

*Rokasgrāmata reliģijas semināru un
institūtu skolotājiem un vadītājiem*

Pēdējo Dienu Svēto Jēzus Kristus Baznīcas

izdevums

Soltleiksitija, Jūtas štats

Būsim pateicīgi par atsauksmēm un labojumiem. Lūdzu, tos, tai skaitā kļūdas, sūtiet uz:

Seminaries and Institutes of Religion Administration

50 E. North Temple Street, Floor 9

Salt Lake City UT 84150-0009 USA

E-pasts: ces-manuals@ldschurch.org

Lūdzu, norādiet savu vārdu, adresi, bīskapiju un stabu. Neaizmirstiet minēt rokasgrāmatas nosaukumu. Tad sniedziet savas atsauksmes.

© 2012 Intellectual Reserve, Inc.

Visas tiesības aizsargātas.

Iespiests Amerikas Savienotajās Valstīs

Angļu val. teksta apstiprinājums: 12/11

Tulkojuma apstiprinājums: 12/11

Gospel Teaching and Learning tulkojums

Latvian

10581 153

Saturs

Priekšvārds	v
Mācīšana Tā Kunga veidā	v
Ievads	ix
Baznīcas izglītības sistēma	ix
Reliģijas semināri un institūti	ix
1. Mērķis	1
Mūsu mērķis [1.1]	1
Dzīvot [1.2]	2
Mācīt [1.3]	5
Vadīt [1.4]	7
2. Evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipi	10
Māciet un mācieties ar Garu [2.1]	10
Izkopiet mācīšanās vidi, kurā valda mīlestība, cieņa un mērķtiecība [2.2]	13
Katru dienu studējiet Svētos Rakstus un lasiet kursa materiālus [2.3]	19
Izprotiet Svēto Rakstu un praviešu vārdu kontekstu un saturu [2.4]	23
Nosakiet, saprotiet un sajūtiēt evaņģēlija mācību un principu patiesumu un nozīmi, un pielietojiet tos dzīvē [2.5]	26
Izkaidrojiet evaņģēlija mācības un principus, dalieties tajos un lieciniet par tiem [2.6]	31
Apgūstiet svarīgos Rakstu pantus un pamatdoktrīnas [2.7]	34
3. Svēto Rakstu mācīšana reliģijas semināros un institūtos	38
Evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipu iekļaušana mācību procesā [3.1]	39
Lūkas 5. nodaļa: Piemērs [3.2]	42
4. Gatavošanās mācīt	47
Individuāla sagatavošanās [4.1]	47
Studentu sagatavošanās [4.2]	49
Stundu sagatavošana [4.3]	51
5. Mācīšanas prasmes, metodes un paņēmieni	58
Jautājumi [5.1]	58
Pārrunas klasē [5.2]	63
Lasiet Svētos Rakstus kopā klasē [5.3]	64
Skolotāja sniegtā prezentācija [5.4]	65
Stāsti [5.5]	66
Pārrunas un uzdevumu veikšana nelielās grupās [5.6]	67
Rakstveida uzdevumi [5.7]	68
Krīta tāfele vai baltā tāfele [5.8]	69
Priekšmeti un attēli [5.9]	70
Audiovizuālās prezentācijas un datorprezentācijas [5.10]	70
Mūzika [5.11]	74
Vispārīgi padomi un brīdinājumi [5.12]	76
6. Skolotāja pastāvīga pilnveidošanās	78
Tā Kunga solījums [6.1]	79
Alfabētiskais rādītājs	81

Priekšvārds

„Kad mēs sākam analizēt, cik labi skolotāji mēs esam un kā mēs varētu kļūt vēl labāki skolotāji, kādu gan labāku paraugu mēs varētu atrast? Kādu gan pamatīgāku pētījumu mēs varētu veikt, kā vien analizēt savas idejas un mērķus, un metodes un salīdzināt tās ar Jēzus Kristus idejām, mērķiem un metodēm?” (Boids K. Pekers, *Teach Ye Diligently*, pārstr. izd. [1991], 22).

Mācīšana Tā Kunga veidā

Padomājiet uz brīdi, ko jūs zināt par Glābeju. Vai varat Viņu iztēloties savā prātā — ar Saviem mācekļiem, kas sapulcējušies Viņam apkārt? Vai varat Viņu iztēloties, mācām cilvēku pūļus pie Galilejas jūras vai personīgi sarunājamies ar sievieti pie akas? Kas jums šķiet zīmīgs veidā, kā Viņš māca un vada? Kā Viņš palīdzēja citiem mācīties, augt garīgi un pievērsties Viņa evaņģēlijam?

Viņš mīlēja cilvēkus, lūdza par viņiem un pastāvīgi viņiem kalpoja. Viņš atrada iespējas, lai būtu ar viņiem kopā un izrādītu mīlestību. Viņš zināja viņu intereses, cerības un vēlmes, un to, kas notika viņu dzīvēs.

Viņš zināja, kas viņi bija un kas viņi varēja kļūt. Viņš atrada īpašus paņēmienus, lai palīdzētu viņiem mācīties un augt, — tie bija domāti tikai viņiem. Kad viņiem neizdevās gūt panākumus, Viņš neatmeta cerības un turpināja viņus mīlēt un viņiem kalpot.

Viņš sagatavojās mācīšanai, vienatnē lūdzot un gavējot. Katru dienu personiskos brīžos Viņš meklēja Sava Debesu Tēva vadību.

Viņš izmantoja Svētos Rakstus, lai mācītu un liecinātu par Savu misiju. Viņš mācīja cilvēkiem pašiem apdomāt Svētos Rakstus un tos lietot, lai atrastu atbildes uz saviem jautājumiem. Viņu sirdis viņos dega, kad Viņš mācīja Dieva vārdu ar spēku un pilnvarām, un viņi paši zināja, ka Svētie Raksti ir patiesi.

Viņš stāstīja vienkāršus stāstus, līdzības un praktiskus piemērus no dzīves, kas viņiem bija saprotami. Viņš palīdzēja viņiem atklāt evaņģēlija mācības viņu pašu pieredzē un apkārtējā vidē. Viņš runāja par zvejošanu, dzemdībām, lauku darbiem. Lai mācītu, kā pieskatīt vienam otru, Viņš stāstīja par pazudušās avs izglābšanu. Lai Saviem mācekļiem mācītu pajauties uz Debesu Tēva maigajām rūpēm, Viņš mudināja viņus „[mācīties] no puķēm laukā”.

Viņš uzdeva jautājumus, kas lika viņiem nopietni aizdomāties un apjaust dziļas jūtas. Viņu patiesi interesēja cilvēku atbildes, un Viņš priecājās, kad viņi rīkojās ticībā. Viņš deva viņiem iespējas uzdot pašiem savus jautājumus un dalīties savos ieskatos, un Viņš atbildēja uz viņu jautājumiem un klausījās viņu pieredzē. Viņi droši dalījās savās domās un personīgajās sajūtās Viņa mīlestības dēļ.

Viņš aicināja viņus liecināt, un, kad viņi liecināja, Gars aizskāra viņu sirdis. „Bet ko tad jūs par Mani sakāt, kas Es esmu?” Viņš jautāja. Pēterim atbildot: „Tū esi Kristus, dzīvā Dieva Dēls,” viņa liecība kļuva spēcīgāka.

Viņš paļāvās uz viņiem, sagatavoja viņus un deva viņiem svarīgus pienākumus mācīt un svētīt citus cilvēkus, un kalpot citiem cilvēkiem. „Eita pa visu pasauli un pasludiniet evaņģēliju visai radībai,” Viņš pavēlēja viņiem. Viņa nodoms bija viņiem palīdzēt pievērsties ticībai caur savu kalpošanu citiem cilvēkiem.

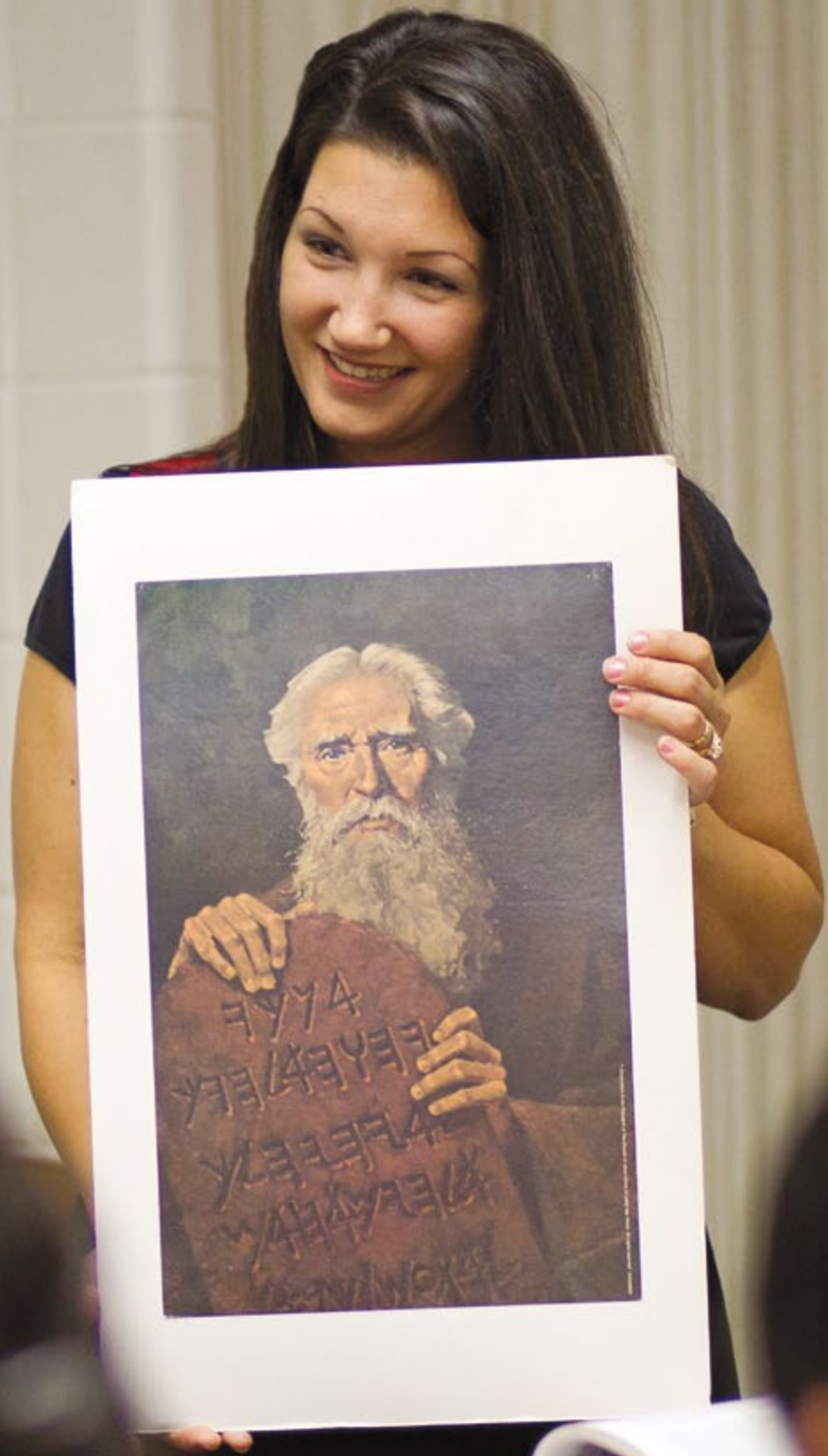
Viņš aicināja viņus rīkoties ticībā un dzīvot saskaņā ar patiesībām, ko Viņš mācīja. Savā mācīšanā Viņš pilnībā koncentrējās uz to, lai palīdzētu Saviem sekotājiem ar visu sirdi dzīvot pēc evaņģēlija. Lai to panāktu, Viņš atrada iespējas, lai viņi varētu mācīties no vērtīgiem dzīves piemēriem. Kad Viņš parādījās nefijiešiem, Viņš aicināja viņus nākt Viņam klāt pa vienam, lai viņi varētu redzēt, sajust un pazīt Viņu paši. Kad Viņš sajuta, ka viņi pilnīgi nesaprata Viņa vēstījumu, Viņš aicināja viņus iet mājās un sagatavoties, lai nāktu atkal atpakaļ un mācītos vairāk.

Visos apstākļos Viņš bija viņu paraugs un padomdevējs. Viņš mācīja viņiem lūgt Dievu, pats lūdzot Dievu kopā ar viņiem. Viņš mācīja viņiem mīlēt un kalpot tā, kā pats mīlēja viņus un kalpoja viņiem. Viņš mācīja viņiem sludināt Viņa evaņģēliju tā, kā pats to darīja.

Nepārprotami Glābēja lietotais mācīšanas princips atšķiras no pasaulīgā mācīšanas principa.

Tādēļ jūsu svētais aicinājums ir šāds — mācīt tā, kā mācīja Glābējs. Kad jūs tā mācīsiet, jaunieši atvēlēs savās sirdīs vietu, kur evaņģēlija sēkla varētu tikt iedēstīta, uzbriestu un augtu. Tas vedīs pie pievēršanas ticībai — jūsu veiktās mācīšanas galīgā mērķa. Palīdzot jauniešiem pievērsties, jūs palīdzat viņiem sagatavoties sekot Glābējam visas dzīves garumā — kalpot misijās, saņemt tempļa priekšrakstus, audzināt taisnīgas ģimenes un celt Dieva valstību visā pasaulē.

levads

Baznīcas izglītības sistēma

Pēdējo Dienu Svēto Jēzus Kristus Baznīcas izglītības sistēma (BIS) darbojas Izglītības padomes un Pēdējo Dienu Svēto Jēzus Kristus Baznīcas Uzticības personu padomes vadībā. Izglītības padomi veido Augstākā Prezidija locekļi, atsevišķi Divpadsmit apustuļu kvoruma locekļi un citi Baznīcas Augstākie pilnvarotie un vispārējās amatpersonas.

Baznīcas izglītības sistēmas organizācijas ir reliģijas semināri un institūti, Brigama Janga universitāte, Brigama Janga universitāte–Aidaho, Brigama Janga universitāte–Havaju salas un PDS uzņēmējdarbības koledža.

Reliģijas semināri un institūti

Reliģijas semināri un institūti (S&I) sniedz reliģisko izglītību jauniešiem un jaunajiem pieaugušajiem darbdienās. Reliģijas semināri un institūti arī pārvalda pamatskolas un vidusskolas dažos apgabalos ārpus Amerikas Savienotajām Valstīm.

Reliģijas semināros un institūtos mūsu uzdevums nav tikai sniegt izglītību — uzdevums ir sniegt reliģisku izglītību. Reliģiskai izglītībai ir mūžīga nozīme un, lai tā būtu vērtīga, tai ir nepieciešama Tā Kunga Gara ietekme. Uzrunājot semināra un institūta skolotājus, prezidents Dž. Rūbens Klarks, jaun., mācīja: „Jums, skolotājiem, ir dižena misija. Jums kā skolotājiem izglītībā ir vissvarīgākā loma, jo kāda gan cita mācīšana savā neizmērojamajā vērtībā un tālejošajā ietekmē līdzinās tai, kas aplūko cilvēku viņa vakardienas mūžībā, šodienas mirstībā un rītdienas bezgalībā” (*The Charted Course of the Church in Education*, pārstr. izd. [1994], 9).

Tūkstošiem semināra un institūta skolotāju un vadītāju visā pasaulē palīdz Baznīcas jauniešiem un jaunajiem pieaugušajiem mācīties Jēzus Kristus evaņģēliju un dzīvot atbilstoši tā principiem.

Šī rokasgrāmata, *Evaņģēlija mācīšana un mācīšanās*, ir izveidota, lai palīdzētu skolotājiem viņu darbā. Šī grāmata ir metodiskais palīg līdzeklis. Skolotājiem vajadzētu iepazīties ar tās saturu un atsaukties uz to atkal un atkal, apskatot tās tēmas, kas viņiem būtu visnoderīgākās. Kad skolotāji studēs šo rokasgrāmatu un meklēs Tā Kunga vadību, Viņš tos iedvesmos viņu sagatavošanās darbā, stiprinās viņu attiecības ar studentiem, padarīs viņu veikto mācīšanu pilnvērtīgāku un svētīs viņus ar Garu, lai viņi vēl pilnīgāk spētu paveikt Viņa darbu.

Reliģijas semināru un institūtu mērķis

Mūsu mērķis ir palīdzēt jauniešiem un jaunažiem pieaugušajiem izprast Jēzus Kristus mācības un Viņa veikto Izpirkšanu un paļauties uz to, sagatavoties tempļa svētībām un sagatavot sevi, savu ģimeni un citus mūžīgajai dzīvei kopā ar Debesu Tēvu.

Lai sasniegtu šo mērķi:

Dzīvot

Mēs dzīvojam pēc Jēzus Kristus evaņģēlija un tiecamies pēc Gara klātbūtnes. Mūsu uzvedība un attiecības ar citiem cilvēkiem mājās, nodarbībās un sabiedrībā ir priekšzīmīgas. Mēs pastāvīgi cenšamies pilnveidot savu sniegumu, zināšanas, attieksmi un raksturu.

Mācīt

Mēs studentiem mācām evaņģēlija mācības un principus, kas atrodami Svētajos Rakstos un praviešu vārdos. Šīs mācības un principi tiek mācīti, sniedzot izpratni un iedvesmu. Mēs palīdzam studentiem veikt viņu lomu mācību procesā un sagatavojam viņus, lai viņi varētu mācīt evaņģēliju citiem.

Vadīt

Mēs pienācīgi vadām mūsu programmas un resursus. Savos centienos mēs palīdzam vecākiem viņu atbildībā — stiprināt savu ģimeni. Aicinot studentus piedalīties mūsu programmās un nodrošinot garīgu vidi, kur viņi var draudzēties un kopīgi mācīties, mēs cieši sadarbojamies ar priesterības vadītājiem.

Mērķis

Jēzus Kristus evaņģēlija skolotājiem ir dota svēta uzticība. Viņu nolūks ir kas vairāk nekā tikai stundu pasniegšana. Elders Dalins H. Oukss teica: „Evaņģēlija skolotājs nekad nebūs apmierināts tikai ar vēstījuma nodošanu vai sprediķa nolasīšanu. Labs evaņģēlija skolotājs vēlas palīdzēt Tā Kunga darbā, kas ir mūžīgās dzīves dāvāšana Viņa bērniem” („Gospel Teaching”, *Ensign*, 1999. g. nov., 80).

Reliģijas semināru un institūtu mērķis sniedz skaidru vadību skolotājiem un vadītājiem viņu pūliņos palīdzēt Tā Kunga darbā.

Mūsu mērķis [1.1]

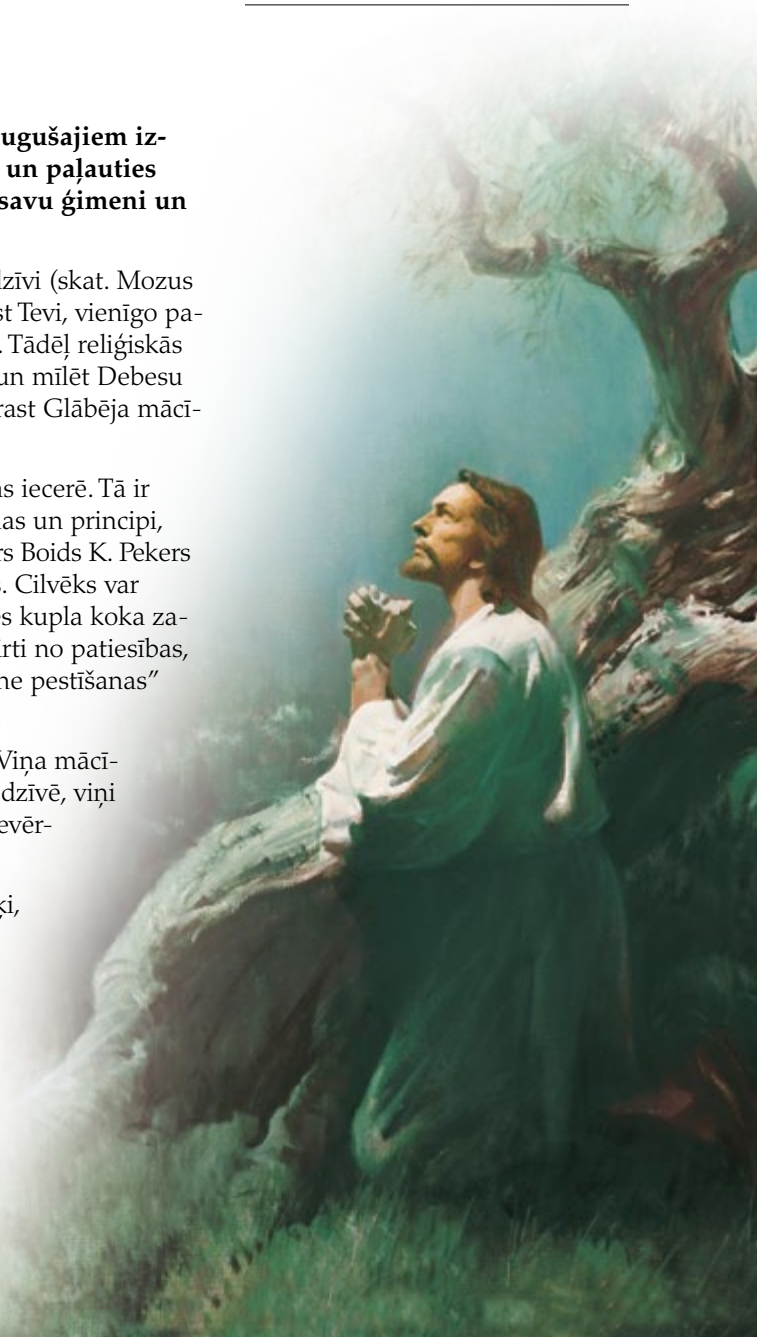
Mūsu mērķis ir palīdzēt jauniešiem un jaunajiem pieaugušajiem izprast Jēzus Kristus mācības un Viņa veikto Izpirkšanu un pašauties uz to, sagatavoties tempļa svētībām un sagatavot sevi, savu ģimeni un citus mūžīgajai dzīvei kopā ar Debesu Tēvu.

Debesu Tēvs vēlas, lai katrs Viņa bērns iemantotu mūžīgo dzīvi (skat. Mozus 1:39). Glābējs mācīja: „Un šī ir mūžīgā dzīvība, ka viņi atzīst Tevi, vienīgo patieso Dievu, un to, ko Tu esi sūtījis, Jēzu Kristu” (Jāņa 17:3). Tādēļ reliģiskās izglītības galvenais uzdevums ir palīdzēt studentiem pazīt un mīlēt Debesu Tēvu un Viņa Dēlu, Jēzu Kristu, un palīdzēt studentiem izprast Glābēja mācības un veikto Izpirkšanu un pašauties uz to.

Jēzus Kristus veiktajai Izpirkšanai ir centrālā loma glābšanas iecerē. Tā ir fundamentāla patiesība, uz kuras balstās evaņģēlija doktrīnas un principi, un tai jābūt evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās būtībā. Elders Boids K. Pekers liecināja, ka Izpirkšana „ir kristīgās mācības pašos pamatos. Cilvēks var daudz zināt par evaņģēliju, un viņa zināšanas var lidzināties kupla koka zariem. Taču, ja zari nav saistīti ar koka saknēm, ja tie ir nošķirti no patiesības, kas rodama saknēs, tajos nebūs ne dzīvības, ne stingrības, ne pestīšanas” („The Mediator”, *Ensign*, 1977. g. maijs, 56).

Studentiem mācoties par Jēzu Kristu, rikojoties saskaņā ar Viņa mācībām un paraugu un pielietojot Viņa veikto Izpirkšanu savā dzīvē, viņi var saņemt spēku un sajūst piedošanu, dziedināšanu un pievēršanu. Elders Henrijs B. Airings mācīja:

„Mums jāpaplašina savs redzesloks. Mums jāpatur tie mērķi, kas mums vienmēr ir bijuši: studentu uzņemšana, regulārs apmeklējums, kursu beigšana, Svēto Rakstu pārzināšana, sajūtu baudīšana, kad Svētais Gars apliecina patiesību. Pa-pildus tam mums jākoncentrējas uz kalpošanu misijā un uz templi. Taču laikā, kamēr studenti pie mums mācās, viņiem ir nepieciešams vēl kas vairāk. . . .

„Mums mācot jauniešus mīlēt Glābēju Jēzu Kristu, viņi kļūs par patiesiem Skolotāja mācekļiem. Šis process viņiem palīdzēs kļūt par uzticīgiem un mīlošiem vīriem un tēviem, sievietēm un mātēm — mūžīgo ģimeņu vadītājiem. Templi kļūs par viņu dzīves dabisku un nozīmīgu daļu. Viņi kļūs par misionāriem, kas kalpos Tam Kungam misijās kā jauni pieaugušie un vēlāk kā laulāti pāri brieduma gados. . . . Kad mēs stiprinām jaunatni, vērsot viņu uzmanību uz Kristu, mēs arī stiprinām ģimenes un Baznīcu.”

(Dieter F. Uchtdorf, „A Teacher of God’s Children” [vakars ar prezidentu Dieteru F. Uchtdorfu, 2011. g. 28. janv.], 3)

Jēzus Kristus šķīstajam evaņģēlijam ir jāiegulst studentu sirdīs ar Svētā Gara spēku. . . . Kamēr viņi mācās seminārā un institūtā, mums ir jācenšas panākt, lai viņi patiesi pievērstos Jēzus Kristus atjaunotajam evaņģēlijam” („We Must Raise Our Sights” [BIS konference par Mormona Grāmatu, 2001. g. 14. aug.], 2).

Patiesa pievēršanās ved pie Jēzus Kristus evaņģēlija augstākajām svētībām, kuras var saņemt caur tempļa priekšrakstiem. Studentiem uzticīgi noslēdzot un turot tempļa derības, viņi sagatavosies tādu svētību saņemšanai kā paugstināšana un mūžīgās ģimenes. Viņi sajutīs lielāku garīgo spēku, lielāku mieru un biežāk saņems personīgo atklāsmi.

Studenti, kas koncentrē savu dzīvi uz Glābēju un templi, var saņemt lielāku aizsardzību pret šīs pasaules vilinājumiem un maldiem un būt labāk sagatavoti izpildīt visu, ko no viņiem varētu prasīt Debesu Tēvs. Viņiem var būt spēks, lai stingri turētos uz takas, kas ved uz mūžīgo dzīvi, un lai spētu labāk palīdzēt savām ģimenēm un citiem atrast šo

mācekļības taku un iet pa to.

Dzīvot [1.2]

Mēs dzīvojam pēc Jēzus Kristus evaņģēlija un tiecamies pēc Gara klātbūtnes. [1.2.1]

Viens no lielākajiem ieguldījumiem, ko skolotājs var sniegt, lai palīdzētu studentiem sasniegt Semināru un institūtu mērķi, ir pastāvīga paklausība un uzticība Jēzus Kristus evaņģēlijam. Skolotājiem cenšoties sevī attīstīt Kristum līdzīgu raksturu, pazīt Debesu Tēvu un iepriecināt Viņu katrā savas dzīves aspektā, viņi tiek svētīti ar dievišķa spēka mēru, kas var ietekmēt to, kā viņu studenti uztver un saprot evaņģēlija vēsti.

Kad skolotāji uzticīgi dzīvo saskaņā ar evaņģēliju, viņi var sajust Svēto Garu kā savu pavadoni. Svētā Gara klātbūtnei ir izšķiroša nozīme skolotāju panākumos semināros un institūtos. Mācībā un Derībās Tas Kungs uzsver — „ja jūs nesaņemsit Garu, jūs nemācīsīt” (M&D 42:14). Elders Roberts D. Heilzs pamācīja: „Reliģijas semināru un institūtu skolotājiem ir daudz pienākumu, taču, lai spētu izpildīt šos pienākumus, skolotājiem, pirmkārt, ir jātiecas pēc personīgā taisnīguma. Mums kā skolotājiem jādzīvo saskaņā ar evaņģēliju tā, lai Gars vienmēr būtu ar mums” („Teaching by Faith” [vakars ar Elderu Robertu D. Heilzu, 2002. g. 1. febr.], 1).

Mūsu uzvedība un attiecības ar citiem cilvēkiem mājās, nodarbībās un sabiedrībā ir priekšzīmīgas. [1.2.2]

Skolotāju pienākums ir būt godprātīgiem un cienīgiem paraugiem tām mācībām un principiem, ko viņi māca. Jebkuros apstākļos skolotājiem ir jārunā, jākalpo un jādzīvo tā, kā to darītu cilvēks, kas mīl To Kungu un bauda Svētā Gara klātbūtni.

Sevišķa nozīme ir tam, kā skolotāji uzvedas savās mājās un kā viņi izturas pret sievu un bērniem. Šim vissvarīgākajām attiecībām jāraksturojas „ar pārlicināšanu, pacietību, ar maigumu un lēnprātību, un ar neviltotu mīlestību” (M&D 121:41). Prezidents Ezra Tafts Bensons izteicās šādi: „Mēs ceram, ka starp jums kā vīru un sievu pastāv lieliskas attiecības. Mēs ceram, ka jūsu mājās mājā Glābēja miera un mīlestības gars un ka tas ir acīmredzams visiem, kas tajās ienāk. Jūsu mājās nevajadzētu būt strīdiem un domstarpībām. . . . Jūs kā precēts pāris pārstāvat Augstāko Prezidiju visā, ko darāt un kā rīkojaties sabiedrībā” („The Gospel Teacher and His Message” [uzruna BIS reliģijas pedagogiem, 1976. g. 17. sept.], 7).

Klasē skolotājiem katru dienu ir iespēja demonstrēt Kristum līdzīgās īpašības, tādās kā žēlsirdība, pacietība, laipnība, cieņa un godbijība pret svētām lietām. Skolotājiem jāveido pozitīvas un piemērotas attiecības ar studentiem un jāizvairās no pārmērīgas uzmanības pievēršanas kādam vienam cilvēkam, ko varētu pārprast vai nepareizi iztulkot vai kas varētu izraisīt pieņēmumus vai baumas.

Skolotājiem, kad viņi piedalās skolas, sabiedriskajos un Baznīcas pasākumos vai vienkārši apmeklē tos, jācenšas izturēties tā, kā izturējās Kristus. Viņiem jācenšas izveidot un saglabāt atbilstošas un stiprinošas attiecības ar vecākiem, kolēģiem, Baznīcas vadītājiem un cilvēkiem sabiedrībā. Pastāvīgi un konsekventi darot šīs lietas, skolotāji demonstrē patiesu iekšēju apņemšanos dzīvot pēc Jēzus Kristus evaņģēlija, un viņu spēks — pozitīvi ietekmēt cilvēku dzīvi — pieaugs.

Mēs pastāvīgi cenšamies pilnveidot savu sniegumu, zināšanas, attieksmi un raksturu. [1.2.3]

Skolotājiem kā Dieva bērniem piemīt zināma dievišķības daba, kas viņos rada vēlmi pilnveidoties, attīstīties, kļūt līdzīgākiem Debesu Tēvam un Jēzum Kristus. Skolotājam šī vēlme ir pastāvīgi jāattīsta un ar Tā Kunga un citu cilvēku palīdzību jārikojas atbilstoši iespaidiem, kas sekmē pilnveidošanos. Elders Gordons B. Hinklijs uzsvēra personīgās izaugsmes pastāvīgo nepieciešamību:

„Es ticu uzlabojumiem. Es ticu izaugsmei. . . .

Turpiniet pilnveidoties, mani brāļi un māsas, vienalga, vai jums ir trīsdesmit vai septiņdesmit gadu” („Four Imperatives for Religious Educators” [uzruna BIS reliģijas pedagogiem, 1978. g. 15. sept.], 2).

Lai pilnveidotos, ir nepieciešama vēlme, uzcītība, pacietība un Tā Kunga palīdzība, kas iegūstama apdomājot un lūdzot. Elders Henrijs B. Airings mācīja svarīgu principu par pilnveidošanos: „Lielākā daļa no mums ir pielikuši zināmas pūles, lai pilnveidotos. No savas pieredzes es zinu, kā cilvēki un organizācijas pilnveidojas: labākais, ar ko sākt, ir atrast tādas lietas, kuras mēs darām bieži un kurās mēs varētu veikt nelielas izmaiņas. Nosvērtībā un atkārtotībā ir spēks. Un, ja mēs iedvesmoti izvēlēsimies pareizās nelielās lietas, ko mainīt, pastāvīga paklausība nesīs zīmīgus uzlabojumus” („The Lord Will Multiply the Harvest” [vakars ar eldēru Henriju B. Airingu, 1998. g. 6. febr.], 3).

Piezīmes

„Katrs no jums jau sen esat sapratis, ka jūs mācāt to, kas esat. . . . Studenti vairāk atcerēsies jūsu rakstura īpašības, nevis kādu konkrētu patiesību kādā konkrētā nodarbībā. . . . Jo, ja mēs esam patiesi mācekļi, tas būs redzams, un cilvēki to atcerēsies. Tas, kādu cilvēki jūs atcerēsies, un arī jūsu personīgais taisnīgums ļaus jums pamatīgi ietekmēt savu studentu dzīvi.”

(Nīls A. Maksvels, „But a Few Days” [uzruna BIS reliģijas pedagogiem, 1982. g. 10. sept.], 2)

Mācīt [1.3]

Piezīmes

Mēs studentiem mācām evaņģēlija mācības un principus, kas atrodami Svētajos Rakstos un praviešu vārdos. [1.3.1]

Zināšanas, sapratne un liecība par Jēzus Kristus evaņģēlija mācībām un principiem sniegs studentiem vadību un pietiekamu spēku, lai spētu izdarīt izvēles saskaņā ar Debesu Tēva gribu.

Mācība jeb doktrīna ir Jēzus Kristus evaņģēlija fundamentāla un nemainīga patiesība. Elders Boids K. Pekers mācīja:

„Patiesa mācība, ja tā tiek izprasta, maina mūsu attieksmi un uzvedību.

Ja cilvēks studēs evaņģēlija mācības, tas uzlabos viņa uzvedību ātrāk, nekā ja viņš studētu, kā uzlabot uzvedību” („Little Children”, *Ensign*, 1986. g. nov., 17).

Elders Ričards G. Skots uzsvēra: „Principi ir koncentrēta patiesība, iesaiņota un sagatavota izmantošanai dažādos apstākļos. Patiesi principi padara lēmumu pieņemšanu saprotamu pat visneskaidrākajos un visnepārvaramākajos apstākļos” („Acquiring Spiritual Knowledge”, *Ensign*, 1993. g. nov., 86).

Svētajos Rakstos un praviešu vārdos ir rodamas evaņģēlija mācības un principi, kas skolotājiem un studentiem jācenšas saprast, mācīt un pielietot. Tiem, kuri māca evaņģēliju pēdējās dienās, Tas Kungs norādīja „[mācīt] Mana evaņģēlija [principus], kas ir Bībelē un Mormona Grāmatā, kurā ir evaņģēlija pilnība” (M&D 42:12). Tas Kungs arī apstiprināja, cik svarīgi ir saprast pēdējo dienu praviešu mācības un ievērot tās. „Tu pievērsīsī vērību visiem viņa vārdiem un pavēlēm, ko viņš dos jums, kā viņš tos saņem. . . ; jo viņa vārdu jūs pieņemsit kā no Manas paša mutes” (M&D 21:4–5).

1938. gadā prezidents Dž. Rūbens Klarks, jaun., runājot Augstākā Prezidija vārdā, sniedza vēsturisku runu semināru un institūtu skolotājiem. Savā runā viņš teica:

„Jūsu galvenā interese, jūsu būtiskākais un gandrīz vai vienīgais pienākums ir mācīt Tā Kunga Jēzus Kristus evaņģēliju tādu, kāds tas ir atklāts šajās pēdējās dienās. Jums ir jāmača šis evaņģēlijs, kā savus informācijas un autoritatīvos avotus izmantojot Baznīcas pamatdarbus un to vārdus, kurus Dievs ir aicinājis vadīt Viņa ļaudis šajās pēdējās dienās. . . .

Lai kāds arī būtu jūsu stāvoklis Baznīcā vai sabiedrībā, jūs nedrīkstat mainīt vai pārveidot Baznīcas mācības. Tās ir noteiktas Baznīcas pamatdarbos, kā arī tās pasludina tie, kuriem ir pilnvaras paziņot Baznīcai Tā Kunga prātu un gribu” (*The Charted Course of the Church in Education*, pārstr. izd. [1994], 10; skat. arī M&D 42:12–13).

Piezīmes

Šis mācības un principi tiek mācīti, sniedzot izpratni un iedvesmu. [1.3.2]

Izvēloties, kā mācīt evaņģēlija mācības un principus, skolotājiem jāizvēlas metodes, kas palīdzētu studentiem saprast šīs svarīgās patiesības un sajūst Svētā Gara iedvesmu un pacilājumu. Skolotāji un studenti saprot mācības un principus, kad aptver to nozīmi, saprot to saistību ar citiem principiem un mācībām un apzinās to nozīmību glābšanas iecerē, kā arī savā dzīvē. Patiesa mūžīgo principu un mācību izpratne var nākt vienīgi tad, kad cilvēki dzīvo saskaņā ar evaņģēlija principiem un kad viņu prātus apskaidro Svētais Gars.

Svēto Rakstu izpratnei jāiet roku rokā ar iedvesmu. Vārds „*iedvesmot*” (angļu val. to edify) ir cēlies no latīņu valodas vārda saknes — *aedes*, kas nozīmē „mājoklis” vai „templis”, un *facere*, kas nozīmē „gatavot, veidot” (skat. *Collins English Dictionary—Complete and Unabridged* [2003], „edify”). Tādēļ vārds „*iedvesmot*” attiecas uz tempļa būvēšanu un nozīmē „celt vai stiprināt garīgi”. Ar iedvesmu saistās prieks, miers, apskaidrība un vēlme dzīvot taisnīgi. Svētajos Rakstos ir apsolīts — ja gan skolotājs, gan students mācību procesā rīkojas Gara vadībā, tad „tas, kas sludina un tas, kas saņem, saprot viens otru, un abi iedvesmojas un priecājas kopā” (M&D 50:22).

Mēs palīdzam studentiem veikt viņu lomu mācību procesā un sagatavojam viņus, lai viņi varētu mācīt evaņģēliju citiem. [1.3.3]

Evaņģēlija mācīšanās, kas veicina pievēršanos un liek evaņģēlijam dziļi iesakņoties studentu sirdīs, prasa ko vairāk par centīgām skolotāja pūlēm. Garīga mācīšanās prasa, lai audzēknis pieliktu pūles un pielietotu rīcības brīvību. Elders Henrijs B. Airings mācīja: „Patiesa pievēršanās ir atkarīga no tā, vai students brīvi meklē ticībā, pieliekot lielas pūles” („We Must Raise Our Sights”, 4). Elders Deivids A. Bednārs uzsvēra, ka studentu pūliņi aicina Svēto Garu viņu sirdīs:

„Skolotājs var skaidrot, demonstrēt, pārliecināt un liecināt ar lielu garīgo spēku un iedarbīgumu. Galu galā tomēr pats vēstījums un Svētā Gara liecība iekļūst sirdī tikai tad, ja saņēmējs ļauj tiem ienākt. . . .

Audzēknis, pielietojot rīcības brīvību un rīkojoties saskaņā ar pareiziem principiem, atver savu sirdi Svētajam Garam un aicina Viņu mācīt, liecināt un apstiprināt” („Seek Learning by Faith” [vakars ar eldieru Deividu A. Bednāru, 2006. g. 3. feb.], 1, 3).

Svētie Raksti māca, ka tiem, kuri vēlas mācīties garīgi, ir jā-sagatavo savi prāti un sirdis apmācībai; viņiem ir uzcītīgi jā-cenšas iegūt zināšanas un sapratne — mācoties, apdomājot un lūdzot; un jārīkojas saskaņā ar iespajdiem, ko viņi saņem i Gara (skat. Ezras 7:10; 1. Nefija 10:17–19; M&D

138:1–11; Džozefs Smits — Vēsture 1:10–20). Daudziem studentiem pūles, kas jāpieliek, lai mācītos Svētos Rakstus, var šķist neierastas un diezgan grūtas. Tomēr skolotāji var palīdzēt studentiem saprast, pieņemt un izpildīt viņu lomu evaņģēlija mācībās. Skolotāji var palīdzēt studentiem aktīvi garīgi mācīties, mudinot viņus:

„Tieši ticības iedvesmotā sirsnīgā un neatlaidīgā rīcība parāda Debesu Tēvam un Viņa Dēlam, Jēzum Kristum, mūsu gatavību mācīties un saņemt norādījumus no Svētā Gara.”

(Deivids A. Bednārs, „Seek Learning by Faith”, 3)

- Izveidot paradumu katru dienu studēt Svētos Rakstus.
- Sagatavot savu sirdi un prātu Gara ietekmei.
- Atrast un izteikt mācības un principus, kas ir būtiski viņu personīgajā dzīvē.
- Padziļināt izpratni par Svētajiem Rakstiem, uzcītīgi studējot, meditējot un lūdzot.
- Uzdod jautājumus un meklēt atbildes, kas viņiem palīdz labāk saprast evaņģēliju un to, kā tas attiecas uz viņu dzīvi.
- Dalīties ieskatos, pieredzē un sajūtās.
- Paskaidrot evaņģēlija mācības un principus citiem un liecināt par to patiesumu.
- Izkopt Svēto Rakstu studēšanas prasmes, tādas kā iezīmēšana, norāžu atrašana un Svēto Rakstu studēšanas palīgīdzekļu izmantošana.

Piezīmes

Izpildot savu lomu garīgās mācībās, studenti pauž gatavību būt Svētā Gara mācītiem. Tad viņi biežāk ir apņēmības pilni rīkoties saskaņā ar Svētajiem Rakstiem un priecājas par tiem. Viņi skaidrāk saprot un atceras glābšanas mācības un principus, un drīzāk pielietos dzīvē to, kas viņiem ir mācīts. Kad studenti atrod evaņģēlija mācības un principus, uzdod jautājumus un dalās atbildēs, viņi arī apgūst vērtīgas iemaņas, lai studētu patstāvīgi.

Šādi piedaloties nodarbībās, studenti spēs iedarbīgāk mācīt evaņģēliju savās ģimenēs, draugiem un citiem. Viņi būs arī labāk sagatavoti, lai mācītu evaņģēlija mācības un principus nākotnē, būdami misionāri, vecāki, skolotāji un Baznīcas vadītāji.

Vadīt [1.4]

Mēs pienācīgi vadām mūsu programmas un resursus. [1.4.1]

Vadīšana var tikt skaidrota kā cilvēku vadīšana un kalpošana viņiem, kā arī programmu un resursu vadīšana un pārvaldīšana. Būdam pilnīgs paraugs visās lietās, Jēzus Kristus iemiesoja patiesa vadītāja dievišķās īpašības. Lai kāds būtu viņu pašreizējais uzdevums, visiem vadītājiem un skolotājiem seminārā un institūtā ir iespēja un pienākums gan vadīt, gan pārvaldīt līdzīgi Kristum.

Tādas īpašības kā žēlsirdība, spēja radīt vīziju un pazemība ļauj mums paveikt Tā Kunga darbu, kā Viņš to vēlētos. *Žēlsirdībai* jeb tīrajai Kristus mīlestībai jābūt par pamatu skolotāja attiecībās ar studentiem, priesterības vadītājiem, vecākiem, kolēģiem un koordinatoriem. Žēlsirdība nav tikai sajūta, bet gan rīcības un esamības būtība (skat. Moronija 7:45). Vadītājs, kuram ir *vīzija*, sniedz iedvesmotu vadību, pauž mērķtiecību un iedvesmē entuziasmu apkārtējos cilvēkos. Svētie Raksti māca — „kur nav atklāsmes, tur tauta kļūst mežonīga un nevaldāma” (Sal. pam. 29:18). *Pazemība* ļauj administratoriem un skolotājiem atzīt savu atkarību no Tā Kunga un mudina viņus kopīgi strādāt ar citiem, lai sasniegtu Semināru un institūtu mērķi. Tās Kungs teica:

„[Studentu] lēmums piedalīties nodarbībā ir vingrināšanās rīcības brīvības izmantošanā, kas dod iespēju Svētajam Garam nodot personisku vēsti, piemērotu studentu individuālajām vajadzībām. Gaisotnes radīšana, kurā tiek veicināta piedalīšanās nodarbībā, paaugstina iespēju, ka Gars mācīs svarīgākas lietas, nekā jūs spējat izteikt.

Piedalīšanās nodarbībās nesīs Gara vadību viņu dzīvēs.”

(Ričards G. Skots, „To Learn and to Teach More Effectively”, skat. *Brigama Janga universitātē teiktās runas, 2007–2008* [2008], 4–5)

Piezīmes

„Un žēlsirdība pacieš daudz, un ir laipna, un neskauž, un nav uzpūtīga, nemeklē savu labumu, nav viegli aizkaitināma, nepiemin ļaunu un nepriecājas par nekrietnību, bet priecājas par patiesību, panes visu, tic visam, cer uz visu, iztur visu.”

(Moronija 7:45)

„Neviens nevar palīdzēt šinī darbā, izņemot, ja viņš būs pazemīgs un pilns mīlestības, būdams ar ticību, cerību un žēlsirdību, būdams atturīgs visās lietās, lai arī kas tiktu uzticēts viņa gādībai” (M&D 12:8).

Katram skolotājam un vadītājam ir iespēja un pienākums pienācīgi vadīt un pārvaldīt programmas un resursus. Administratīvo pienākumu garīgais mērķis ir svētīt cilvēku dzīvi. „Budžeta sagatavošana, atskaišu rakstīšana, rūpes par Baznīcas īpašumu un resursiem, drošības nodrošināšana, programmu pārraudzīšana, . . . dalība padomēs un [sazināšanās ar studentiem, vecākiem un priesterības vadītājiem] ir būtiski administratīvi pienākumi (*Administering Appropriately: A Handbook for CES Leaders and Teachers* [2003], 2). Elders Henrijs B. Airings mācīja: „Nekad, nekad nenovērtējiet par zemu garīgo vērtību tām laicīgajām lietām, kuras labi darāt to cilvēku labā, kuriem kalpojat” („The Book of Mormon Will Change Your Life” [BIS simpoziji par Mormona Grāmatu, 1990. g. 17. aug.], 7).

Savos centienos mēs palīdzam vecākiem viņu atbildībā — stiprināt savu ģimeni. [1.4.2]

Vecāku primārais pienākums ir mācīt saviem bērniem Jēzus Kristus evaņģēliju; pārraudzīt viņu sociālo attīstību, savstarpējās attiecības un ģērbšanās un ārējā izskata standartus; un atbildēt uz viņu doktrinārajiem jautājumiem. Baznīcas vadītāji palīdz vecākiem šo pienākumu pildīšanā.

Semināra un institūta vadītāji un skolotāji galvenokārt palīdz vecākiem, mācot studentiem Jēzus Kristus evaņģēliju, kā tas ir atrodams Svētajos Rakstos un praviešu vārdos, un uzsverot ģimenes doktrināro nozīmīgumu un ģimenes locekļu un ģimenes pasākumu augsto prioritāti (skat. *Administering Appropriately*, 4). Skolotājiem jānudina studenti godāt savus vecākus un lūgt saviem vecākiem padomu un vadību. Skolotāji var arī dalīties ar vecākiem tajā, kas tiek mācīts nodarbībās.

Aicinot studentus piedalīties mūsu programmās un nodrošinot garīgu vidi, kur viņi var draudzēties un kopīgi mācīties, mēs cieši sadarbojamies ar priesterības vadītājiem. [1.4.3]

Visas reliģijas semināru un institūtu programmas darbojas gan vispārējo, gan vietējo priesterības vadītāju vadībā, kuriem ir atbilstošas priesterības atslēgas.

Svarīgi, lai semināra un institūta vadītāji un skolotāji, cenšoties svētīt jauniešus un jaunos pieaugušos, cieši sadarbotos ar vietējiem priesterības vadītājiem. Priesterības vadītāju vadībā viņi apspriežas un kopīgi strādā, lai nodrošinātu, ka katrs jaunietis un jaunais pieaugušais (zēni un meitenes) ir uzaicināts un pamudināts pieteikties atbilstošiem studiju kursiem, kā arī apmeklēt un pabeigt tos. Skolotājiem un administratoriem aktīvi jāiesaistās, lai kopā ar priesterības vadītājiem censtos reģistrēt mācībām semināra un institūta studentus un tos motivēt apmeklēt nodarbības, un nav jāsamierinās tikai ar to studentu mācīšanu, kuri ierodas viņu klasē.

Saskaņā ar esošajiem noteikumiem un procedūrām, semināra un institūta vadītāji un skolotāji arī cieši sadarbojas ar priesterības vadītājiem, lai nodrošinātu telpas klasēm un piemērotu garīgu un sociālu vidi, kur varētu stiprināt liecības un pilnveidot evaņģēlija zināšanas. Skolotājiem un administratoriem

jāievēro pašreizējie semināra un institūta noteikumi un jāapspriežas ar vietējiem priesterības vadītājiem par saviesīgo un kalpošanas pasākumu veidu un biežumu, lai viņi atbalstītu un nevis traucētu pasākumus, ko plāno un vada priesterības un palīgorganizāciju vadītāji.

Skolotājiem un administratoriem arī jāsadarbojas ar Jauno vīriešu un Jauno sieviešu vadītājiem un pienācīgi jāmudina jaunieši piedalīties programmās „Pienākums pret Dievu” un „Personības attīstība”. Kur tas ir iespējams, semināra skolotājiem jāapspriežas ar citiem jauniešu skolotājiem, padomdevējiem un vadītājiem par jauniešu vajadzībām.

(Vairāk principu un paradumu semināru un institūtu vadīšanā skatīt rokasgrāmatā *Administering Appropriately*.)

Piezīmes

2

Evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipi

Semināru un institūtu mērķi ir minēti trīs galvenie mācīšanas mērķi, ko administratori un skolotāji cenšas sasniegt, lai izpildītu reliģijas semināru un institūtu nolūku:

1. Mēs studentiem mācām evaņģēlija mācības un principus, kas atrodami Svētajos Rakstos un praviešu vārdos.
2. Šīs mācības un principi tiek mācīti, sniedzot izpratni un iedvesmu.
3. Mēs palīdzam studentiem veikt viņu lomu mācību procesā un sagatavojam viņus, lai viņi varētu mācīt evaņģēliju citiem.

Lai sasniegtu šos mērķus, skolotāji un studenti seminārā un institūtā it sevišķi tiek mudināti rīkoties saskaņā ar Evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatiem.

Evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipi

Skolotājiem un studentiem ir —

- Jāmāca un jāmacās ar Garu.
- Jāizkopj mācīšanās vide, kurā valdītu mīlestība, cieņa un mērķtiecība.
- Katru dienu jāstudē Svētie Raksti un jālasa kursa materiāli.
- Jāsaprot Svēto Rakstu un praviešu vārdu konteksts un saturs.
- Jānosaka, jāsaprot un jāsaņūm evaņģēlija mācību un principu patiesums un nozīmīgums, un jāpielieto tie dzīvē.
- Jāizskaidro evaņģēlija mācības un principi, jādalās tajos un jāliecina par tiem.
- Jāapgūst svarīgie Svēto Rakstu panti un pamatdoktrīnas.

Šie principi, paradumi un rezultāti ir savstarpēji saistīti. Ja tie tiek gudrā veidā īstenoti, turot tos saskaņā citam ar citu, šie pamatprincipi veicina studentu spēju saprast Svētos Rakstus un tajos esošās mācības un principus. Tie arī mudina studentus aktīvi piedalīties evaņģēlija mācībās un paaugstina studentu spēju dzīvot pēc evaņģēlija un mācīt to citiem.

Māciet un mācieties ar Garu [2.1]

Evaņģēlija mācīšana un mācīšanās notiek ar Svētā Gara spēku. Mācīšana un mācīšanās ar Garu notiek tad, kad Svētais Gars veic Savu lomu, ietekmējot skolotāju, studentu vai abus. Vienīgi skolotājiem mācot un studentiem mācoties ar Garu, studenti sāks saprast Jēzus Kristus mācības un Viņa veikto Izpirkšanu tā, lai spētu sagatavoties mūžīgajai dzīvei.

Prezidents Henrijs B. Airings uzsvēra Svētā Gara īpašo lomu garīgas mācīšanās procesā, mācot: „Mūsu studenti nevar pazīt Dievu un mīlēt tā, kā viņiem ir jāmīl, ja vien netiek Svētā Gara mācīti. Tikai ar Garu viņi var zināt, ka Dievs mūs ir pietiekami mīlējis, lai sūtītu Savu Dēlu uzņemties mūsu grēkus, un ka Jēzuss ir Dieva Dēls, un ka Kristus samaksāja par viņu grēkiem. Tikai ar Garu viņi var zināt, ka Debesu Tēvs un Viņa augšāmceltais un slavas pilnais Dēls parādījās Džozefam Smitam. Tikai ar Garu viņi var zināt, ka Mormona Grāmata ir paties Dieva vārds. Un tikai ar iedvesmu viņi var sajust Tēva un Dēla mīlestību, dodot mums priekšrakstus, kas nepieciešami, lai iegūtu mūžīgo dzīvi. Tikai tad, ja viņi saņems šīs liecības, kuras Svētais Gars apstiprinās dziļi viņu sirdīs, viņi būs uz droša pamata, lai stingri stāvētu dzīves kārdinājumu un pārdzīvojumu laikā” („To Know and to Love God” [vakars ar prezidentu Henriju B. Airingu, 2010. g. 26. febr.], 2).

Tālāk ir uzskaitītas dažas Svētā Gara izpausmes, kas tieši saistītas ar Viņa lomu evanģēlija mācīšanā un apgūšanā:

- Viņš liecina par Dievu Tēvu un Viņa Dēlu Jēzu Kristu (skat. 1. korintiešiem 12:3; Etera 12:41).
- Viņš iedvesmo (garīgi pacilā un spēcina) gan skolotāju, gan studentu (skat. 1. korintiešiem 14:12; M&D 50:22–23; 84:106).
- Viņš dāvā „Gara augli”, kas iekļauj tādas lietas kā prieks, mīlestība, miers, pacietība un laipnība (skat. Galatiešiem 5:22–23; Romiešiem 15:13; M&D 6:23; 11:12–13).
- Viņš pilnvaro cilvēku runāt ar varu un drosmi (skat. 1. Nefija 10:22; Almas 18:35; Moronija 8:16).
- Viņš liecina par evanģēlija mācību un principu patiesumu (skat. Jāņa 15:26; M&D 21:9; 100:8).
- Viņš sniedz patiesību, zināšanas, atskārsmi, sapratni un apgaismi (skat. Jāņa 16:13; 1. korintiešiem 2:9–11, 14; M&D 6:14; 11:13–14; 76:5–10, 116).
- Viņš skolotājiem un studentiem palīdz atcerēties jēdzienus, pamatidejas vai principus (skat. Jāņa 14:26).
- Viņš iedvesmo cilvēku kaut ko teikt vai neteikt (skat. Lūkas 12:11–12; 2. Nefija 32:7; M&D 84:85; 100:5–6).
- Viņš nes patiesību cilvēku sirdīs (skat. 2. Nefija 33:1).
- Viņš mīkstina cilvēku sirdis (skat. 1. Nefija 2:16; Almas 24:8).
- Viņš mierina (skat. Jāņa 14:26; M&D 88:3).
- Viņš iesvēta cilvēkus un izmaina viņu sirdis (skat. Mosijas 5:2; 3. Nefijs 27:20; Moronija 6:4).

Kad skolotāji būs sapratuši Svētā Gara īpašo lomu garīgajās mācībās, viņi darīs visu iespējamo, lai aicinātu Svētā Gara dažādās izpausmes. Lai to panāktu, skolotāji centīsies paaugstināt savu personīgo cienīgumu. Viņi lūgs ticībā (M&D 42:14) un centīsies pamatīgi sagatavoties katrai nodarbībai. Viņi centīsies koncentrēties uz savu studentu mācību pieredzi un būt ar mierīgu sirdi, nevis apbēdināti vai noraizējušies par citām lietām. Viņi izrādīs pazemīgas izziņāšanas garu. Viņi arī mudinās studentus aicināt Svēto Garu savā mācību procesā.

Piezīmes

Horizontal lines for notes.

Skolotāji un studenti var izveidot Svētajam Garam labvēlīgu vidi:

- Noturot saturīgus svētbrīžus.
• Lasot Svētos Rakstus un praviešu vārdus un mācot no tiem.
• Koncentrējot piemērus un pārrunas uz Glābēju un liecinot par Viņu.
• Vienkārši un skaidri izklāstot evaņģēlija mācības un principus.
• Veltot laiku dziļdomīgām pārdomām iedvesmotu klusuma brīžu laikā.
• Daloties atbilstošās personīgajās pieredzēs un liecinot par mācībām un principiem.
• Izmantojot iedvesmojošu mūziku.
• Paužot mīlestību un pateicību cits citam un Tam Kungam.

Skolotāji var nojaust, vai viņu klasē sajūtamās Gara izpausmes, apsverot šādus jautājumus:

- Vai studenti sajūt lielāku mīlestību pret Glābēju, evaņģēliju un Svētajiem Rakstiem?
• Vai studenti skaidri saprot mācītos principus?
• Vai studenti jūtas iedvesmoti un vai viņi sajūt pamudinājumu rīkoties saskaņā ar apgūtajiem principiem?
• Vai klasē pieaug vienotības sajūta?
• Vai tiek sniegtas liecības un vai tās tiek stiprinātas?
• Vai studentus interesē mācību process un vai viņi tam ir nodevušies?
• Vai klasē valda „mīlestība, prieks, miers, pacietība, laipnība, labprātība, uzticamība”? (Galatiešiem 5:22)

„Nesteidzīga gaisotne ir patiesi nepieciešama, lai jūsu klasē varētu valdīt Tā Kunga Gars.”

(Džefrijs R. Holands, „Teaching and Learning in the Church” [vadītāju vispasaules apmācības sanāksme, 2007. g. 10. febr.], Ensign, 2007. g. jūn., 91)

Svarīgi atcerēties, ka neviens skolotājs, lai cik apdāvināts vai uzticīgs arī nebūtu, nevar izpildīt Svētā Gara funkcijas. Dažreiz skolotāji varētu mēģināt liekuļot garīgajā pieredzē. Elders Boids K. Pekers mācīja: „Nav iespējams uzspiest garīgas lietas. . . . Tāpat kā jūs nevarat likt pupiņai dzīt asnus vai cāļiņiem izšķilties pirms laika, jūs nevarat piespiest Svēto Garu sniegt atbildi. Jūs varat radīt labvēlīgus apstākļus augšanai, barošanai un aizsargāšanai; taču jūs nevarat piespiest vai uzspiest: jums ir jāgaida uz augšanu” („Candle of the Lord”, Ensign, 1983. g. janv., 53).

Horizontal lines for notes.

Skolotājiem, kuri cenšas mācīt ar Garu, nav galvenokārt jāpaļaujas uz savu intelektu, mācīšanas prasmēm vai personību, bet gan uz Svētā Gara ietekmi (skat. 2. Nefija 4:34). Viņiem arī jāizvairās no manipulēšanas ar emocijām vai apzinātas asaru izvilināšanas par liecību Gara klātesamībai. Prezidents Hovards V. Hanteris brīdināja: „Es domāju — ja mēs nebūsim uzmanīgi kā . . . skolotāji, katru dienu strādājot klasē, mēs varētu sākt mēģināt viltot Tā Kunga Gara patieso ietekmi ar necienīgiem un manipulatīviem līdzekļiem. Mani uztrauc tas, kad šķiet, ka spēcīgas emocijas vai plūstošas asaras tiek pielīdzinātas Gara klātbūtnei. Noteikti Tā Kunga Gars var izsaukt spēcīgas emocionālas sajūtas, tajā skaitā asaras, taču šīs ārējās izpausmes nevajag jaukt ar pašu Gara klātbūtni” („Eternal Investments” [vakars ar prezidentu Hovardu V. Hanteru, 1989. g. 10. febr.], 4).

Skolotājiem piesardzīgi jālieto tādas frāzes kā „Gars man pateica . . .” vai „Gars teica, ka man vajag . . .”. Tīši vai netīši šīs frāzes var tikt uztvertas kā sevis paaugstināšana un var netieši norādīt uz pārspīlētu garīguma pakāpi, un izraisīt kaut kāda veida garīgu piespiešanu. Parasti ir pietiekami, ja skolotāji rīkojas saskaņā ar Gara pamudinājumiem, nepaziņojot par to citiem.

Piezīmes

Elders Henrijs B. Airings sniedza šādu padomu: „Dāvāt studentiem pieredzi, kurā viņi var sajūst Garu, ir daudz nozīmīgāk nekā par to runāt. Un ziniet — katrs cilvēks sajūt Garu nedaudz citādāk. . . . Es domāju, ka tas ir tik personiski, ka es būtu nedaudz piesardzīgs, cenšoties par to pateikt pārāk daudz. Es domāju, ka šāda pieredze būtu labāka, nekā ja jūs atkal un atkal jautātu: „Vai tu jūti Garu?” Es domāju, tas varētu traucēt izaugsmi” („Eldera Ričarda G. Skota un eldera Henrija B. Airinga pārrunas” [BIS satelīta apmācības pārraide, 2003. g. aug.], 8).

Skolotājiem jāatceras, ka nepieciešamība mācīt ar Garu nenotem no viņiem pienākumu uzcītīgi un rūpīgi sagatavot nodarbības, ieskaitot nodrošināto mācību līdzekļu izmantošanu. No otras puses, mācīšana ar Garu prasa ko vairāk par katra mācību programmas punkta izskatīšanu bez lūgšanas, nolūka vai iespējamās pielāgošanas. Turklāt skolotājiem nevajag tik kategoriski sekot stundas izklāstam, ka viņi nespētu būt atvērti Gara iespaidiem un nerīkotos saskaņā ar tiem nodarbības laikā.

Izkopiet mācīšanās vidi, kurā valda mīlestība, cieņa un mērķtiecība [2.2]

Kad skolotāji un studenti mīl un godā To Kungu, cits citu un Dieva vārdu, mācīšanās uzlabojas. Vienota mērķtiecība koncentrē pūles un cerības un sniedz vadību visiem klases dalībniekiem. Šādas vides izveidošana un izkopšana, kurā valdītu mīlestība, cieņa un mērķtiecība, ir gan skolotāju, gan studentu pienākums, un tas aicina Svētā Gara iedvesmojošo ietekmi.

Mīlestība un cieņa [2.2.1]

Mīlestība mikstina sirdis un aicina Svētā Gara ietekmi. Kad skolotāji mīl tā, kā mīl Glābējs, viņi redz citus cilvēkus tā, kā redz Viņš. Kristum līdzīga mīlestība iedvesmo skolotāju nekad nepadoties, palīdzot katram jaunam vīrietim un jaunai sievietei kļūt patiesi pievērstiem. Elders Dalins H. Oukss mācīja: „Kad mūs aicina mācīt, mums jāpieņem šis aicinājums un jānāca tāpēc, ka mīlam Dievu, Mūžīgo Tēvu, un Viņa Dēlu, Jēzu Kristu. Turklāt evaņģēlija skolotājam vienmēr jānāca ar mīlestību pret studentiem. . . . Mīlestība pret Dievu un Viņa bērniem ir augstākais kalpošanas iemesls. Tie, kuri māca mīlestības dēļ, tiks stiprināti un viņu spējas — palielinātas, jo viņi būs darbarīki Tā rokās, kuram viņi kalpo” („Gospel Teaching”, *Ensign*, 1999. g. nov., 79).

Skolotāji un studenti, kuri mīl To Kungu un kuri pazīst Viņa mīlestību, sajūt patiesu vēlmi būt tuvu Viņam un kļūt līdzīgākiem Viņam. Viņi ciena un godā Viņa vārdu un Viņa praviešu vārdus tādā veidā, kas viņus motivē uzcītīgi studēt Svētos Raktus, pielietot apgūto un dalīties tajā ar citiem.

Kad studenti apzinās, ka skolotājs un citi studenti viņus mīl un ciena, viņi ar lielāku varbūtību nāks uz nodarbību gatavībā mācīties. Tas, ka studenti jūtas pieņemti un mīlēti nodarbībās, var mīkstināt viņu sirdis, mazināt bailes un radīt viņos nepieciešamo vēlmi un pašāvēību, lai spētu dalīties savā pieredzē un sajūtās ar skolotāju un citiem klases audzēkņiem.

Skolotāji var veicināt studentu mīlestības un cieņas izpausmes pret To Kungu, palīdzot Viņiem saprast Izpirkšanu, mācot viņiem par viņu dievišķo dabu un bezgalīgo vērtību Debesu Tēvam un Viņa Dēlam un runājot un liecinot par Viņiem pienācīgā un godbijīgā veidā.

Skolotājiem ir jāattiecas ar mīlestību un cieņu pret saviem studentiem. Ja viņi tā rīkosies, tas viņiem palīdzēs izstarot tīro Kristus mīlestību pret saviem studentiem un palīdzēs mācīt ar pacietību un līdzjūtību. Skolotāji var iemācīties studentu vārdus un censties uzzināt viņu intereses, talantus, izaicinājumus un spējas. Viņi var lūgt par saviem studentiem gan kopīgi, gan individuāli. Skolotāji var personīgi sveicināt katru studentu, kad viņi ierodas klasē, un dot katram studentam iespēju piedalīties nodarbībā. Viņiem uzmanīgi jāklausa, kad studenti uzdod jautājumus vai dalās savās domās vai sajūtās. Turklāt skolotāji var apmeklēt uzstāšanās vai izrādes, sporta sacensības vai citus pasākumus, kuros piedalās viņu studenti. Cenšoties izrādīt mīlestību saviem studentiem, skolotājiem nav jāmēģina ieņemt vecāku vai priesterības vadītāju vietu, vai kļūt par savu studentu personīgajiem padomdevējiem.

Vairumam skolotāju būs studenti ar zināmā mērā ierobežotām spējām jeb fizisku vai mentālu invaliditāti. Viņi arī ir Debesu Tēva bērni, un viņiem jābūtu evaņģēlijs, neskatoties uz personiskajām grūtībām vai ierobežojumiem šajā mirstīgajā dzīvē. Praviētis Džozefs Smits mācīja: „Visi saprāti un gari, ko Dievs jebkad sūtījis pasaulē, ir spējīgi augt un attīstīties” (*Baznīcas prezidentu mācības: Džozefs Smits* [2007], 208). Skolotājiem, gatavojot un pasniedzot stundas, jābūt izprastošiem pret visiem studentiem un jāņem vērā viņu individuālās vajadzības un spējas.

Viena no visnoderīgākajām lietām, ko skolotāji var darīt, lai attīstītu patiesu mīlestību pret saviem studentiem, ir censties iegūt žēlsirdības dāvanu caur sirsnīgu lūgšanu. Praviētis Mormons mācīja: „Tādēļ, mani mīļotie brāļi, lūdziet Tēvu

ar visu savas sirds spēku, lai jūs varētu tikt piepildīti ar šo mīlestību, ko Viņš ir dāvājis visiem tiem, kas ir patiesie Viņa Dēla, Jēzus Kristus, sekotāji” (Moronija 7:48).

„Ja es runātu ar cilvēku un eņģeļu mēlēm un man nebūtu mīlestības, tad es būtu skanošs varš vai šķindošs zvārgulis.

Un, ja es pravietotu un ja es zinātu visus noslēpumus un atziņas dziļumus, un ja man būtu pilnīga ticība, ka varētu kalnus pārcelt, bet nebūtu mīlestības, tad es neesmu nekas.”

(1. korintiešiem 13:1–2)

Mērķtiecība [2.2.2]

Piezīmes

Ja skolotājam un studentam ir kopējs mērķis, tas var vairot ticību un sniegt mācību procesam vadību un nozīmi. Studentiem ir jāsaprot, ka viņi apmeklē nodarbību, lai iepazītu Debesu Tēvu un Viņa Dēlu, Jēzu Kristu, un virzītos uz mūžīgo dzīvi caur Svēto Rakstu un praviešu vārdu studēšanu. Viņiem jātic, ka, tuvojoties Tam Kungam izzinošā un lūgšanu pilnā attieksmē, viņi var saņemt mācības un iedvesmu no Svētā Gara. Skolotājiem un studentiem vērsties pie Svēto Rakstu studēšanas ar vēlmi mācīties no Svētā Gara un citam no cita, viņi izkopj vidi, kas ir labvēlīga atklāsmes saņemšanai.

Skolotāji var veicināt mērķtiecības veidošanos klasē, darot šādi:

- *Ceriet, ka studenti izpildīs savu audzēkņu lomu.* Mērķtiecība pastāv klasēs, kur skolotāji sagaida, ka studenti izpildīs savu audzēkņu lomu, un palīdz viņiem izpildīt šo lomu un kur studentiem uzticas, sniedzot iespēju nozīmīgam ieguldījumam. Mērķtiecīgi skolotāji, kuri patiesi mīl savus studentus, būs vairāk norūpējušies par viņu progresu un panākumiem, lai būtu apmierināti tikai ar nelielām pūlēm. Tādi skolotāji ar milestību mudinās un pacilās savus studentus, lai viņi sasniegtu savu potenciālu kā Jēzus Kristus skolēni un mācekļi.
- *Esiet sirsnīgi, dedzīgi un enerģiski attieksmē pret Svētajiem Rakstiem un evaņģēliju.* Parasti studentiem ir lielāka vēlme mācīties mērķtiecīgi, kad viņi sajūt skolotāja entuziasmu un ticību pārrunātajam.
- *Sagatavojiet iedvesmojošas stundas.* Kad skolotāji ierodas klasē ar labi sagatavotu un iedvesmojošu stundu un jūtas pārliecināti par virzienu, kurā viņi ir tikuši vadīti, viņi atklāj mērķtiecību, ko studenti viegli atpazīst.
- *Sagatavojiet nepieciešamos materiālus un aprīkojumu.* Skolotājiem jāierodas klasē pirms studentiem, lai sagatavotu nepieciešamos materiālus un aprīkojumu. Tas sniedz skolotājam iespēju sveicināt katru studentu, kad viņi ierodas. Studentiem jācenšas ierasties klasē laikus un viņiem jābūt visiem nepieciešamajiem mācību materiāliem — tādēļ kā Svētie Raksti, zīmūļi to iezīmēšanai un dienasgrāmata — tiem jābūt uz galda, nodarbībai sākoties.
- *Izvairieties no laika izšķiešanas.* Ja nodarbība sāksies laikus, un, kad studenti manīs, ka laiks netiks šķiests, viņi sajūtīs mērķtiecību.
- *Ieviesiet klasē paradumus.* Paradumu ieviešana daudzkārtējiem klases pasākumiem sniedz kārtību un mērķtiecību. Nodarbības paradumi veicina katra studenta piedalīšanos un palīdz skolotājiem un studentiem efektīvāk izmantot dārgo nodarbību laiku. Paradumus var ieviest tādām darbībām kā Svēto Rakstu un mācību materiālu izdalīšana un nodošana, pacilājošu svētbrīžu organizēšana un nodrošināšana un izdales materiālu izsniegšana un savākšana. Paziņojumu sniegšanu, studentu apmeklētības reģistrēšanu, uzdevumu izpildes pārbaudīšanu un citu lietu kārtošanu vislabāk ir veikt pirms svētbrīža vai nodarbības sākuma.

Piezīmes

Papildus ieteikumi pienācīgas mācību vides izkopšanai [2.2.3]

Papildus mīlestībai, cieņai un mērķtiecībai, ideāla evaņģēlija mācību vide sevi ietver arī kārtību, godbijību un miera sajūtu. Elders Boids K. Pekers mācīja, ka „iedvesma vieglāk nāk mierīgā vidē” un ka „godbijība aicina atklāsmi” („Reverence Invites Revelation”, *Ensign*, 1991. g. nov., 21–22). Tālāk doti dažādi papildus ieteikumi skolotājiem, lai izveidotu un uzturētu gaisotni, kas veicina evaņģēlija mācīšanos.

iekārtojiet klasi tā, lai veicinātu mācīšanos.

Apkārtojot vide var ietekmēt to, kā studenti uztver evaņģēlija mācības. Skolotājiem jādara viss iespējamais, lai sagatavotu klasi tā, lai studenti justos ērti un spētu koncentrēties uz nodarbību. Lūk, dažādi iespējamie apsvērumi:

Sēdvietas. Izņemot tikai ļoti neparastus apstākļus, katram studentam jābūt ērtai sēdvietai, vietai, kur nolikt Svētos Rakstus un mācību materiālus, un vietai, kur rakstīt. Sēdvietu izkārtojumam jābūt tādā, lai studenti bez grūtībām varētu redzēt skolotāju un skolotāja izmantotos uzskates līdzekļus. Kur tas ir iespējams, sēdvietu izkārtojumu var mainīt, lai veicinātu dažādu mācību aktivitāšu norisi. Ja skolotāji katram studentam ierāda savu sēdvietu, tas skolotājiem var palīdzēt ātri iegaumēt studentu vārdus, pārkārtot klasi nelielu grupu darbam vai rakstvietu prasmīgas pārzināšanas vingrinājumiem, kā arī atdalīt studentus, kas nodarbību laikā parasti sarunājas. Skolotājiem ar sapratni jāizturas pret studentiem, kuriem ir pārvietošanās vai redzes traucējumi, veicot pielāgojumus ar nolūku veicināt viņu piedalīšanos klasē.

Uzmanības novērsēji. Skolotājiem jācenšas novērst visus traucēkļus, kas varētu traucēt mācību procesu. Ja mācīšana notiek mājās, varētu būt dažas īpašas grūtības, taču pat šādā vidē skolotājs, rūpīgi plānojot, var izvairīties no traucēkļiem.

Klases vizuālais noformējums. Ar evaņģēliju saistīti attēli, ilustrācijas, plakāti un citi uzskates līdzekļi bieži vien uzlabo mācību vidi. Glīta, kārtīga un tīra klase arī veicina godbijīgu attieksmi un sekmē vides veidošanos, kurā var sajūst Gara ietekmi.

Skolotāja ārējais izskats. Studenti ar lielāku gatavību uztvers mācību pieredzes nozīmīgumu, ja skolotāja apģērbs un izskats būs atturīgs un piemērots, un atspoguļos evaņģēlija vēsts svēto raksturu.

Aiciniet Garu īpašos svētbrīžos.

Nodarbībai jāsakas ar īsu svētbrīdi. Svētbrīdis var būt brīnišķīgs paņēmieni, kā studentus apvienot, vērsot viņu domas un sirdis uz garīgām lietām. Tas var skolotājiem un studentiem palīdzēt sajūst Garu un būt gataviem mācīties. Svētbrīdis parasti sevi ietver garīgo dziesmu, lūgšanu un domu no Svētajiem Rakstiem. Visefektīvāk tas darbojas tad, kad studenti dalās savās jūtās un ieskatos no individuālām Svēto

Rakstu studijām un kad viņi sniedz liecību. Gari un sarežģīti svētbrīži ne tikai atņem laiku nodarbībai, bet arī var likt Garam attālināties. Svētbrīži, kuros tiek arī pasniegts cienasts, gandrīz noteikti veicinās nenopietna un rotaļīga, nevis garīga noskaņojuma rašanos. Skolotājiem jāatvēr laiks sarunām ar studentiem, it īpaši ar klases vadītājiem, par svētbrīžu nolūku, par to, ko viņi var darīt, lai tos uzlabotu, un kā viņi var katru studentu mudināt tajos piedalīties.

Piezīmes

Pārrunājiet garīgas mācīšanās principus.

Mācību gada sākumā skolotāji ar studentiem var pārrunāt to, kādi apstākļi veicina garīgu mācīšanos (skat. 1. korintiešiem 2:10–11; M&D 50:17–22; 88:121–126). Šajās pārrunās uzmanību var vērst uz uzvedību, kas aicina Tā Kunga Garu evaņģēlija mācību nodarbībās, kā arī uz uzvedību, kas Garam liek attālināties. Skolotājiem un studentiem nepārtraukti jāmudina citam citu uzvesties tā, kā viņi ir vienojušies, lai tiktu aicināts Gars. Šādi pūliņi var palīdzēt gan studentiem, gan skolotājiem saprast un izpildīt viņu lomu Gara aicināšanā mācību procesā.

Ar apdomu izvēlieties mācību aktivitātes.

Skolotājiem jāapzinās, ka dažādas mācību aktivitātes studentos izraisa dažādu noskaņojumu un attieksmi. Piemēram, kāds skolotājs pēc trakulīgas mācību spēles novadīšanas nodarbības sākumā bija neapmierināts, ka nespēja nodarbībai panākt garīgāku noslēgumu. Cita skolotāja atklāja, ka disciplinētības problēmas saasinājās, kad viņa nodarbības laikā studentiem pasniedza cienastu.

Uzmanīgi izturieties pret studentu uzvedību un pienācīgi reaģējiet.

Skolotājiem ir jāapzinās, kas notiek nodarbības laikā, un pienācīgi uz to jāreaģē. Ja studenti garlaikojas vai ir nemierīgi, tas varētu būt tāpēc, ka viņi netiek iesaistīti vai ka viņi nesaprot to, kas tiek mācīts vai nejūt personīgu ieinteresētību. Lai studentiem palīdzētu koncentrēties, skolotājam kaut kas būtu jāmaina stundas pasniegšanā. Ja studenti nepieklājīgi uzvedas, liekot Garam attālināties, skolotājam ir jāmeklē iedvesma šīs problēmas risināšanā, nevis tā jāignorē. Skolotājam arī jāpievērš uzmanība tiem studentiem, kas nesarunājas ar citiem studentiem vai kas šķiet vientuļi. Šiem studentiem varētu būt nepieciešama papildus personiska uzmanība no skolotāja vai citiem klases studentiem. Šādos gadījumos skolotāji var aprunāties ar vecākiem un priesterības vadītājiem, lai noskaidrotu, vai tam pamatā ir kādi iemesli vai apstākļi, kas viņiem būtu jāapzinās.

Aiciniet studentus mainīt trokšņainu vai nepiemērotu uzvedību.

Skolotājam ir jāpatur prātā daži vispārēji principi, kas viņam palīdzēs klasē uzturēt kārtību un cieņu. Kārtība klasē nenozīmē to, ka tajā vienmēr jābūt pilnīgam klusumam; tas arī nenozīmē, ka klase nevar būt patīkama un jautra. Taču trokšņains vai negodbijīgs students vai studentu grupa var negatīvi ietekmēt mācību procesu un kavēt Svētā Gara ietekmi.

Piezīmes

„Nekad neļaujiet problēmai, kas ir jāatrisina, kļūt svarīgākai par cilvēku, kurš ir jāmīl.”

(Tomass S. Monsons, „Finding Joy in the Journey”, *Ensign* vai *Liahona*, 2008. g. nov., 86)

Kad kāds students vai studentu grupa slikti uzvedas, tas var būt nepatīkami skolotājam un citiem studentiem. Šādos gadījumos skolotājiem sevišķi svarīgi ir kontrolēt savas emocijas un meklēt Gara ietekmi. Tas, kā skolotājs reaģē uz kādu atgadījumu, var būt svarīgāk par pašu notikumu un var vai nu paaugstināt studentu cieņas un uzticēšanās līmeni, vai to pazemināt. Ietekmējot nepieklājīgu uzvedību, skolotājiem jābūt stingriem, taču draudzīgiem, taisnīgiem un mīlošiem un, kad uzvedība ir mainījusies, ātri jāatgriežas pie nodarbības. Studenta publiska izsmiešana var uz laiku mainīt viņa uzvedību, taču tas neiedvesmos ne skolotāju, ne studentu. Citos studentos tas var izraisīt bailes no skolotāja vai neuzticēšanos skolotājam. Skolotājiem jāatceras pārliecināšanas, pacietības, maiguma un lēnprātības, nevirtotas mīlestības un laipnības taisnīgā ietekme (skat. M&D 121:41–42).

Lai atrisinātu radušās problēmas, skolotāji var veikt dažas konkrētas darbības. Tālāk dotas metodes disciplinētības problēmu iespējamai risināšanai (tām var nebūt tāda pat ietekme uz katru studentu vai situāciju):

- *Skatieties studentiem acīs.* Dažreiz studenti nepiemērotos brīžos sarunājas cits ar citu, jo domā, ka skolotājs to nepamanīs. Skolotājs var uz īsu brīdi paskatīties studentiem acīs, lai viņi zinātu, ka skolotājs apzinās viņu sarunāšanos.
- *Pārtrauciet runāt.* Ja studenti sarunājas tad, kad viņiem būtu jāklaušās, skolotājs var pārtraukt runāt, ja nepieciešams — pat teikuma vidū. Balss paaugstināšana, lai runātu skaļāk par studentiem, problēmu parasti neatrisina.
- *Pieejiet tuvāk.* Vēl viena lieta, ko skolotāji var darīt, lai ietekmētu kāda studenta sliktu uzvedību, neuzsverot to atklāti, ir pieiet viņam klāt un stāvēt blakus. Skolotājs var turpināt nodarbību, taču students, sajūtot skolotāja klātbūtni, parasti pārtrauks savu sliktu uzvedību.
- *Uzdodiet jautājumu.* Skolotājs, nepievēršot īpašu uzmanību studenta nepiemērotajai vai nepieklājīgajai uzvedībai, var viņam uzdot jautājumu par stundas tēmu. Tas jādara, nevis lai studentu samulsinātu, bet lai pacenstos viņu atkal iesaistīt nodarbībā.

Dažreiz var gadīties, ka studenti neņem vērā šādus netiešus uzvedības ietekmēšanas mēģinājumus un turpina traucēt mācību procesu. Tālāk dotas dažas tiešākas papildus darbības, ko skolotājs var veikt, lai saglabātu kārtību:

- *Aprunājieties ar studentu personiski.* Tas Kungs ir teicis, ja kāds aizvaino citu cilvēku, aizvainotajam cilvēkam ir jāaprunājas ar aizvainotāju „viens pret vienu” (M&D 42:88). Skolotājs var apspriesties ar studentu par to, kāpēc viņš slikti uzvedas, un pateikt viņam, ka uzvedība ir jāmaina, vai pretējā gadījumā tiks veiktas papildus darbības. Skolotājiem jāpārliecinās, ka viņi atšķir studentu uzvedību no viņu individuālās vērtības. Skolotājiem ir svarīgi atcerēties, ka „dvēseļu vērtība ir liela Dieva acīs” (M&D 18:10). Skolotājam ir jādara zināms studentam, ka, kaut arī sliktā uzvedība ir nepieņemama, students tiek augsti vērtēts. Skolotājiem jāatceras, ka viņiem ir jāseko Tā Kunga padomam un „[jāizrāda] vēl [lielāka] [mīlestība] pret to, kam tu esi pārmētis” (M&D 121:43).

- *Izsēdiniet studentus, kas traucē nodarbību.*
- *Apspriedieties ar vecākiem vai priesterības vadītājiem.* Ja students turpina nepieņemami uzvesties, skolotājam bieži vien ir lietderīgi apspriesties ar studenta vecākiem. Vecāki bieži var sniegt papildus ieskus un idejas, kas palīdzēs atrisināt radušos situāciju. Dažos gadījumos var palīdzēt studenta bīskaps.
- *Izraidiet studentu no klases.* Prezidents Deivids O. Makeijs skolotājiem deva šādu padomu: „Ja [jūsu pūliņi] cieš neveiksmi, jūs varat vērsties pie vecākiem un teikt: „Ja viņš turpinās slikti uzvesties, mums nāksies viņu izsvītrot no saraksta.” Tā ir galēja rīcība. Jebkurš skolotājs var izraidīt [studentu]; jums jāizmēģina visi citi līdzekļi, pirms kādu izraidīt no klases. Taču kārtība mums ir *jāsaģlabā* — tā ir nepieciešama dvēseles izaugsmei, un, ja kāds [students] vai divi [studenti] atskās ievērot kārtību, tad viņiem ir jāaiziet. Labāk, lai viens [students] nomirst garīgā badā, nekā visa klase tiek lēni saindēta” („Guidance of a Human Soul—The Teacher’s Greatest Responsibility”, *Instructor*, 1965. g. sept., 343).

Piezīmes

Pirms lūgt kādam studentam iziet no klases uz ilgāku laiku, skolotājam ir jāapspriežas ar studenta vecākiem, semināra un institūta koordinatoriem un attiecīgajiem priesterības vadītājiem. Šādos gadījumos ir svarīgi, lai skolotājs palīdzētu studentam un viņa vecākiem saprast, ka students izvēlas pamest semināru tādēļ, ka nevēlas pienācīgi uzvesties. Nepieņemama ir nodarbību traucēšana, nevis students. Kad students izvēlēšies rīkoties citādi, viņš būs laipni aicināts atgriezties klasē.

„Ja šādi [studenti] ir neatsaucīgi, iespējams, jūs pagaidām vēl nevarat viņus mācīt, taču jūs varat viņus mīlēt. Un, ja jūs mīlat viņus šodien, varbūt jūs varēsiet viņus mācīt rīt.”

(Džefrijs R. Holands, „Teaching and Learning in the Church”, 102)

Katru dienu studējiet Svētos Rakstus un lasiet kursa materiālus [2.3]

Katru dienu studējiet Svētos Rakstus [2.3.1]

Svēto Rakstu studēšana ik dienas skolotājiem un studentiem sniedz pastāvīgu iespēju mācīties evaņģēliju, pilnveidot liecību un dzirdēt Tā Kunga balsi. Tas Kungs Mācībā un Derībās paziņo: „Svētie Raksti ir Manis doti jums jūsu apmācībai” (M&D 33:16). Praviētis Nefijs mācīja, ka tie, kuri „[virzās] uz priekšu, baudot Kristus vārdu, un [pastāv] līdz galam . . . [iegūs] [mūžīgo] [dzīvi]” (2. Nefija 31:20) un arī, ka „Kristus vārdi pateiks jums visu, kas jums jādara” (2. Nefija 32:3).

Pēdējo dienu pravieši ir uzsvēruši, cik svarīgi ir katru dienu studēt Svētos Rakstus. Prezidents Harolds B. Lī brīdināja: „Ja mēs katru dienu nelasām Svētos Rakstus, mūsu liecības kļūst seklākas, un mūsu garīgums nepadzīlīnās” (*Teachings of Presidents of the Church: Harold B. Lee* [2000], 66). Arī elders Hovards V. Hanters mācīja: „Ir skaidrs, ka tas, kurš Svētos Rakstus lasa katru dienu, sasniedz daudz vairāk nekā tas, kurš Svētajiem Rakstiem velta vērā ņemamu laiku vienu dienu un tad ļauj dienām aizritēt bez to studēšanas” („Reading the Scriptures”, *Ensign*, 1979. g. nov., 64).

Piezīmes

Elders Ričards G. Skots lūdzās: „Lūdzu, aizdedziet mīlestības liesmu pret Svētajiem Rakstiem katra dārgā jaunieša prātā un sirdī. Palīdziet katrā jaunietī aizdegt to nedzēšamās uguns liesmu, kas rosina tos, kuri to ir sajutuši, uz visiem laikiem vēlēties zināt vairāk Tā Kunga vārda, saprast Viņa mācības, pielietot tās un dalīties tajās ar citiem. . . .

Vispirms kopā ar studentiem soli pa solim iepazīstiet daudzas Tā Kunga svētā vārda rakstvietas. Palīdziet viņiem sajūst tādu entuziasmu, cieņu un mīlestību pret Svētajiem Rakstiem, kādu sajūtat paši.

Tad palīdziet viņiem iemācīties lasīt, apdomāt un lūgt individuāli, lai atklātu spēku un mieru, kas plūst no Svētajiem Rakstiem” („Four Fundamentals for Those Who Teach and Inspire Youth” [BIS simpozijš par Veco Derību, 1987. g. 14. aug.], 5).

„Pirms jūs varat stiprināt savus studentus, ir ļoti svarīgi, lai jūs mācītos valstības evaņģēliju gan ar studēšanu, gan ticību.”

(Ezra Tafts Bensons, „The Gospel Teacher and His Message” [uzruna BIS reliģijas pedagogiem, 1976. g. 17. sept.], 3)

Maz ko skolotāji var darīt, kas spēcīgāk un ilglaicīgāk ietekmētu viņu studentu dzīvi uz labu, nekā viņu palīdzība studentiem iemācīties mīlēt Svētos Rakstus un studēt tos katru dienu. Tas parasti sākas ar to, ka skolotāji rāda piemēru, paši ik dienas studējot Svētos Rakstus. Tas, ka skolotāji katru dienu jēgpilni studē Svētos Rakstus, dod viņiem iespēju sniegt personīgu liecību saviem studentiem par Svēto Rakstu nozīmīgumu savā dzīvē. Šāda liecība var būt noteicoša, jo palīdzēs studentiem apņemties pašiem regulāri studēt Svētos Rakstus.

Skolotājiem ir pastāvīgi jāmaca studentiem doktrīnas un principi, ko viņi apgūst, ik dienu individuāli studējot Svētos Rakstus. Skolotāji var arī mudināt katru studentu katru dienu atvēlēt laiku individuālai Svēto Rakstu studēšanai; palīdziet studentiem būt atbildīgiem par Svēto Rakstu ikdienas studēšanu, izmantojot pienācīgu uzskaites sistēmu, lai pierakstītu viņu sniegumu; un regulāri dodiet studentiem iespēju klasē dalīties citam ar citu tajā, ko viņi ir uzzinājuši un sajutuši, individuāli studējot Svētos Rakstus. Skolotājiem, mudinot studentus ik dienas studēt Svētos Rakstus, jābūt uzmanīgiem, lai nesamulsinātu vai nelaupītu drosmi tiem studentiem, kuriem varētu būt grūtības ar individuālu Svēto Rakstu studēšanu.

Studentiem, kuri nespēj pilnvērtīgi lasīt vai mācīties, jādod iespēja studēt Svētos Rakstus viņiem piemērotākā veidā, piemēram, audio formātā, amerikāņu zīmju valodā vai Braila rakstā. Daudzi studenti, kuriem ir grūtības ar lasīšanu, var sekot līdz drukātam tekstam, kamēr kāds cits to lasa skaļi.

„Paglabāriet savos prātos nepārtraukti dzīvības vārdus.”

(Mācība un Derības 84:85)

Svēto Rakstu studēšanas prasmes un metodes

Lai palīdzētu studentiem gūt sekmes individuālajā Svēto Rakstu studēšanā, skolotāji viņiem var palīdzēt attīstīt un izmantot dažādas Svēto Rakstu studēšanas prasmes un metodes. Visas tālāk minētās prasmes un metodes, kā arī šajā rokasgrāmatā neminētās prasmes un metodes, ir jāizmanto, lai palīdzētu studentiem mācīties ar Garu, saprast Svētos Rakstus un atklāt, un pielietot evaņģēlija mācības un principus savā dzīvē.

Izmantojiet Svēto Rakstu studēšanas palīg līdzekļus. Baznīca ir sagatavojusi plašu Svēto Rakstu studēšanas palīg līdzekļu klāstu un dažās valodās iekļāvusi tos pamatdarbos. (Svēto Rakstu ceļvedis ir studēšanas palīg līdzekļu krājums, kas sagatavots dažādās valodās.) Šajos palīg līdzekļos ir iekļautas

zemteksta piezīmes, nodaļu virsraksti, tematu alfabētiskie rādītāji, Bībeles vārdnīca un kartes. Tie ir vieni no visvērtīgākajiem palīgīdzekļiem, ko skolotāji un studenti var izmantot, studējot Svētos Rakstus. Skolotāji var iepazīstināt savus studentus ar šiem studēšanas palīgīdzekļiem un resursiem, atbilstoši lietojot tos nodarbību laikā. Baznīca ir izveidojusi arī citus noderīgus studēšanas resursus, kas pieejami tiešsaistē.

Piezīmes

Iezīmējiet un rakstiet piezīmes. Viens no visefektīvākajiem veidiem, kā skolotāji un studenti var uztvert un paturēt prātā to, ko viņi mācās, ir Svēto Rakstu iezīmēšana un piezīmju rakstīšana. Iezīmēt — nosaukt, izšķirt, nolikt savrup vai vērst uzmanību uz kaut ko. To var panākt, Svētajos Rakstos pasvītrojot, iekrāsojot vai apvelkot kontūras galvenajiem vārdiem vai rakstvietām. Rakstīt piezīmes — pievienot paskaidrojošas piezīmes vai komentārus. Par piemēru piezīmju rakstīšanai Svētajos Rakstos var minēt personisku iespaidu, pravietisku komentāru, norāžu, vārdu definīciju vai no klasesbiedru komentāriem gūto ieskatu rakstīšanu uz apmalēm pie attiecīgajiem Svēto Rakstu pantiem.

Svēto Rakstu iezīmēšana un piezīmju rakstīšana studentiem un skolotājiem var palīdzēt:

- Vieglāk atcerēties un atrast nozīmīgus vārdus, frāzes, idejas, patiesības, cilvēkus un notikumus.
- Noskaidrot un atklāt Svēto Rakstu teksta nozīmi.
- Saglabāt gūtos personiskos ieskatus un tos, kas iegūti no citiem.
- Sagatavoties mācīt evaņģēliju citiem.

Skolotāji var mudināt studentus iezīmēt Svētos Rakstus, piemēram, sakot: „Kad jūs pētīsiet šos pantus, es aicinu jūs iezīmēt galveno principu, kuru jūs atradīsiet,” vai „Šeit ir svarīga norāde uz citu rakstvietu. Jūs to varētu pierakstīt uz savas Svēto Rakstu grāmatas apmales.” Labāk ir mācīt, paskaidrot un vingrināties, kā vienkārši iezīmēt Svētos Rakstus visa mācību gada garumā, nekā mācīt kādu sevišķu iezīmēšanas tehniku.

Apdomājiet. Apdomāt — medītēt vai dziļi par kaut ko aizdomāties, un bieži vien par to lūgt Dievu. Studentiem iemācoties apdomāt to, ko viņi izlasa individuālās Svēto Rakstu studēšanas laikā, Gars bieži vien atklās viņiem patiesību un palīdzēs viņiem saprast, kā viņi var kļūt līdzīgāki Jēzum Kristum.

Pēc nefijiešu mācīšanas Glābējs viņiem teica: „Apdomājiet to, ko Es esmu sacījis” (3. Nefijs 17:3). Viens paņēmieni, kā studentiem palīdzēt garīgi piedalīties nodarbībā un viņus mudināt pielietot to, ko viņi ir iemācījušies, un padziļināt savu sapratni, ir dot viņiem laiku klasē pārdomāt to, ko viņi ir apguvuši. Tādos brīžos skolotājiem jānudina studenti lūgt palīdzību Tam Kungam.

„Aiciniet [savus studentus] lasīt lēnāk un uzmanīgāk, un turot prātā vairākus jautājumus. Palīdziet viņiem apdomāt, izpētīt katru vārdu, katru Svēto Rakstu dārgakmeni. Māciet viņiem to turēt pret gaismu un grozīt, skatīties un redzēt, kas tajā atspoguļojas, un kā tas lauž gaismas starus. Kādam studentam kādā noteiktā dienā, kuram ir kāda noteikta vajadzība, šāda izpēte var celt gaismā apslēptas bagātības: dārgu pērli; nenovērtējamu pērli.”

(Džefrijs R. Holands, „Students Need Teachers to Guide Them” [BIS satelīta pārraide, 1992. g. 20. jūn.], 4)

Uzdodiet jautājumus. Mācīšanās uzdot jautājumus un meklēt atbildes, studējot Svētos Rakstus, ir viena no svarīgākajām Svēto Rakstu studēšanas prasmēm, ko studenti var attīstīt. Uzdodot jautājumus, studenti var labāk saprast Svēto Rakstu kontekstu un saturu, kā arī atklāt un saprast svarīgas evaņģēlija mācības un principus. Studenti var iemācīties uzdot jautājumus, kas viņiem palīdzēs sajukt apgūtā patiesumu un nozīmīgumu, kā arī zināšanas tā pielietojumā.

Skaidrojiet sarežģītus vārdus un frāzes. Vārdnīcas, studentu rokasgrāmatas, zemteksta piezīmes un Svēto Rakstu studēšanas palīgīdzekļi bieži vien studentiem var palīdzēt saprast sarežģītus vārdus vai frāzes.

Iztēlojieties. Studenti iztēlojas tad, kad savā prātā iedomājas kādā Svēto Rakstu stāstījumā notiekošo. Piemēram, studenti var iedomāties Pēteri staigājam pa ūdens virsmu pretī Glābējam (skat. Mateja 14:28–29) vai Sadrahu, Mesahu un

Abed-Nego, kad viņi tika iemesti degošā ceplī (skat. Daniēla 3:19–25). Iztēlošanās var studentiem palīdzēt savā iztēlē atdzīvināt kādu Svēto Rakstu stāstu.

Pielīdziniet Svētos Rakstus. Pielīdzināt Svētos Rakstus — salīdzināt tos ar savu dzīvi. Studenti var pajautāt: „Kādi apstākļi un situācijas manā dzīvē līdzinās šī Svēto Rakstu panta apstākļiem un situācijām?” vai „Kādā veidā es līdzinos cilvēkiem, par kuriem mēs mācāmies Svētajos Rakstos?” Kad studenti saskata līdzības starp savu pieredzi un tām, kas aprakstītas Svētajos Rakstos, viņi spēj labāk noteikt evaņģēlija mācības un principus. Viņi var arī redzēt, kā šos principus var pielietot līdzīgās situācijās savā dzīvē.

Norāde uz citu rakstvietu. Norāde uz citu rakstvietu ir papildus atsauce uz Svētajiem Rakstiem, kas var sniegt papildus informāciju un ieskatu par studējamo pantu. Norādēs minēto rakstvietu meklēšana jeb „saistīšana” ir Svēto Rakstu norāžu savienošana, kas studentiem palīdz saprast kādu Svēto Rakstu pantu vai mācību, vai principu. Noderīgas norādes var atrast zemteksta piezīmēs un citos studēšanas palīgīdzekļos, skolotāju un studentu rokasgrāmatās un Vispārējās konferences runās. Skolotāji un studenti var arī paši atrast saistītas norādes, kad studē Svētos Rakstus.

Salīdziniet un pretstatiet. Svēto Rakstu pantu vai mācību, vai principu bieži vien var saprast labāk, kad to ar kaut ko salīdzina vai kaut kam pretstata. Līdzību un atšķirību ievērošana starp mācībām, cilvēkiem vai notikumiem var palīdzēt skaidrāk saskatīt evaņģēlija patiesības. Piemēram, ķēniņa Benjamīna valdīšanas pretstatīšana ķēniņa Noas valdīšanai ļauj studentiem ļoti skaidri saskatīt svētības, ko tauta gūst no taisnīga vadītāja, pretstatā postošajām sekām, kas iegūstamas ļauna vadītāja dēļ. Jēkaba un Almas dzīves, mācību un liecību salīdzināšana ar Šerema un Korihora dzīvi un filozofiju var studentiem palīdzēt vieglāk atpazīt viltus mācības, kas pastāv pasaulē šodien, un saprast, kā ar tām cīnīties. Dažādo ceļojumu uz apsolītajām zemēm, ko veica Israēla bērni, Lehijs un viņa ģimene un Jaredieši, salīdzināšana un pretstatīšana var mācīt principus, kas palīdzēs skolotājiem un studentiem veikt viņu pašu dzīves ceļojumu.

Izveidojiet virknes. Virkne ir saistītu domu, ideju vai norādījumu uzskaitījums. Virkņu meklēšana Svētajos Rakstos var skolotājiem un studentiem palīdzēt noteikt galvenās lietas, ko autors ir vēlējis uzsvērt. Piemēram, Desmit baušļi ir virkne (skat. 2. Mozus 20). Svētīto ļaužu uzskaitījumu Kalna sprediķī arī var uzlūkot kā virkni (skat. Mateja 5:3–12; 3. Nefijs 12:3–11). Mācības un Derību 4. nodaļa satur personisko īpašību virkni, kurām jāpiemīt tiem, kas tiek aicināti kalpot Tam Kungam.

Meklējiet sakarības, paraugus un tematus. Studentus var mudināt meklēt sakarības, paraugus un tematus, kad viņi studē Svētos Rakstos. Elders Deivids A. Bednārs teica: „Sakarību, paraugu un tematu *meklēšana* atklāsmēs apstiprina un papildina mūsu garīgās zināšanas . . . ; tas paplašina mūsu skatījumu un sapratni par glābšanas ieceri” („A Reservoir of Living Water” [BIS garīgais vakars jaunajiem pieaugušajiem, 2007. g. 4. febr.], 2).

Skolotāji un studenti parasti lieto daudzas no šīm prasmēm un metodēm nodarbībās mācību gada laikā. Kad tās tiek izmantotas, skolotāji var dažreiz atvēlēt laiku, lai ar saviem studentiem īsumā pārrunātu lietojamo metodi vai prasmi un mudinātu viņus to lietot savās individuālajās studijās.

Lasiet kursa materiālus [2.3.2]

Visi pamatdarbi — Vecā un Jaunā Derība, Mormona Grāmata, Mācība un Derības un Dārgā Pērle — ir iedvesmoti raksti, kas satur evaņģēlija mācības un principus. Tie atklāj Dieva darbus ar cilvēkiem un māca par Jēzus Kristus veikto Izpirkšanu. Tie ir nozīmīgi katrs atsevišķi, un arī kopīgi tie sniedz lielāku sapratni par Debesu Tēva sagatavoto evaņģēliju un glābšanas ieceri.

Studentiem un skolotājiem jāizlasa un jāizstudē visa Svēto Rakstu grāmata, kas atbilst studiju kursam attiecīgajā gadā (izņemot Vecās Derības atlasītās daļas, kas norādītas mācību programmā).

Izprotiet Svēto Rakstu un praviešu vārdu kontekstu un saturu [2.4]

Svēto Rakstu un praviešu vārdu konteksta un satura izprasa sagatavo skolotājus un studentus, lai viņi spētu atpazīt iedvesmoto autoru vēstījumus. Konteksts un saturs paskaidro un atspoguļo evaņģēlija mācības un principus citu cilvēku pieredzes skatījumā. Kaut arī lielākā daļa no tā, kas ir teikts tālāk, sevišķi attiecas uz Svēto Rakstu konteksta un satura saprašanu, vairumu šo principu un ideju var pielietot pēdējo dienu praviešu vārdu un vēstījumu studēšanā.

Piezīmes

„Visos laikmetos Debesu Tēvs ir iedvesmojis atsevišķus vīriešus un sievietes, lai ar Svētā Gara vadību viņi atrastu risinājumus dzīves vissarežģītākajām problēmām. Viņš ir iedvesmojis šos pilnvarotos kalpus pierakstīt šos risinājumus rokasgrāmatā tiem Saviem bērniem, kuri tic Viņa laimes iecerei un Viņa mīļajam Dēlam, Jēzum Kristus. Mums ir brīva pieeja šai vadībai caur dārgumiem, ko mēs saucam par pamatdarbiem, — Vecā Derība un Jaunā Derība, Mormona Grāmata, Mācība un Derības un Dārgā Pērle.

(Ričards G. Skots, „The Power of Scripture”, *Ensign* vai *Liahona*, 2011. g. nov., 6)

Piezīmes

Konteksts [2.4.1]

Konteksts ir (1) Svēto Rakstu fragments, kas atrodas pirms vai pēc kāda panta vai vairākiem pantiem, vai (2) apstākļi, kas raksturo vai sniedz pamatinformāciju par konkrētu Svēto Rakstu fragmentu, notikumu vai stāstu.

Konteksts ir līdzeklis, ar ko saprast Svēto Rakstu saturu. Tas sniedz pamatinformāciju, kas paskaidro stāstus, mācības, doktrīnas un principus Svēto Rakstu tekstā un sniedz dziļāku sapratni par tiem. Katrs Svēto Rakstu autors vēstīja, kā viņu vadīja Svētais Gars, tomēr, neskatoties uz to, rakstītais tika ietērpts autora tēlainībā un kultūrā. Lai saprastu viņu rakstus, skolotājiem un studentiem, cik vien iespējams, savā prātā ir „jāieiet viņu pasaulē”, lai uztvertu lietas tā, kā tās uztvēra autors. Tālāk ir doti daži atšķirīgi konteksta piemēri.

„Iepazīstieties ar tām mācībām, kuras Svētie Raksti māca. Noslaidrojiet Skolotāja līdzību un praviešu pamācību vēsturiskos apstākļus un vidi. Studējiet tās tā, it kā viņi runātu ar jums personīgi, jo tā tas tiešām ir.”

(Tomass S. Monsons, „Be Your Best Self”, *Ensign* vai *Liahona*, 2009. g. maijs, 68)

„Man ir atslēga, ar kuru es saprotu Svētos Rakstus. Es jautāju, kas tas bija par jautājumu, kas lika nākt atbildei . . . ?”

(Džozefs Smits, *History of the Church*, 5:261)

Vēsturiskā vide. Zināšanas par to, ka Džozefs Smits bija Libertī cietumā laikā, kad saņēma un uzrakstīja Mācības un Derību 121., 122. un 123. nodaļu, sniedz mācībām un principiem, kas mācīti šajās nodaļās, lielāku nozīmību un spēku attiecībā par tādām lietām kā likstas un spēka, un pilnvaru izmantošana.

Kultūras vide. Zināšanas par svinamām dienām un svētkiem senajā Israēlā var sniegt skaidrību par to, kā šie svētki simboliski saistās ar Glābēju un Viņa misiju. Zināšanas par samariešu izcelsmi un to, kā jūdi pret viņiem izturējās Kristus laikā, izskaidro līdzību par labo samarieti un palīdz dziļāk saprast Glābēja un sievietes sastapšanās nozīmi pie akas Samarijā.

Jautājums vai situācija, kas izraisīja notikumu vai līdzības, mācības vai principa saņemšanu. Sapratne par to, ka Mācības un Derību 9. nodaļa tika sniegta kā atbilde uz Olivera Kauderija nespēju tulkot, izskaidro principus par atklāsmi, kas ir mācīti šajā nodaļā.

Kurš ar kuru runā un kāpēc? Almas mācības par Izpirkšanu, Augšāmcelšanos, Tiesu, žēlastību un taisnību kļūst nozīmīgākas, kad mēs saprotam šo mācību kontekstu — Alma sarunājās ar savu dēlu Koriantonu, kurš bažījās par smagu grēku, kurus viņš bija izdarījis, sekām.

Ģeogrāfiskais stāvoklis. Kānaāna zemes ģeogrāfijas pārziņāšana padziļina mūsu sapratni par Lata un Ābrahāma apmešanās vietām, kā tās ietekmēja viņu izdarītās izvēles un kā šīs izvēles ietekmēja viņu ģimenes.

Svētie Raksti, studēšanas palīg līdzekļi Svētajos Rakstos un mācību programmas materiāli parasti satur pietiekami kontekstuālās informācijas, lai palīdzētu skolotājiem un studentiem saprast Svēto Rakstu saturu.

Saturs [2.4.2]

Piezīmes

Saturs ir stāsta sižets, cilvēki, notikumi, sprediķi un iedvesmoti skaidrojumi, kas veido Svēto Rakstu tekstu. Svēto Rakstu saturs atdzīvina mācības un principus, kas atrodami kādā Svēto Rakstu daļā, un padara to būtisku. Piemēram, stāsts par to, kā Nefijs ieguva misiņa plāksnes, māca principu, ka *ticība Tam Kungam un Gara uzklausišana cilvēkiem var palīdzēt pārvarēt šķietami nepārvaramas grūtības*. 2. Mozus grāmatas notikumu sapratne vieš skaidrību, ka *paļaušanās uz To Kungu un sekošana pravietim var cilvēkus un tautas vest pie Tā Kunga apsoluto svētību saņemšanas*, un arī to, ka *svētības tiek aizturētas, kad cilvēki kurn un ir nepaklausīgi*.

Svētajos Rakstos aprakstīto cilvēku iepazīšana var studentus iedvesmot un mudināt pieņemt izaicinājumus, ar kuriem viņi saskaras, un dzīvot ticībā. Elders Ričards G. Skots, runājot par Mormona Grāmatu, apsolīja:

„Tās lappusēs jūs atradīsiet draudzību un cienīgu piemēru, ko sniedz Nefijs, Jēkabs, Ēnoss, Benjamīns, Alma, Amons, Helamans, Mormons, Moronijs un tik daudzi citi. Viņi jūsos modinās drosmi un iezīmēs ticības un paklausības ceļu. . . .

Vēl svarīgāk, viņi visi bez izņēmuma vērsīs jūsu skatu uz pilnīgo draugu — mūsu Glābēju un Pestītāju Jēzu Kristu” („True Friends That Lift”, *Ensign*, 1988. g. nov., 77).

Sprediķi, kas tik rūpīgi ir saglabāti Svētajos Rakstos, ir vēl viena ļoti svarīga satura daļa. Studentam, kas cīnās ar grēku, Pāvila vai Almas, jaunākā, sprediķi var būt cerības un iedrošinājuma avots. Ķēniņa Benjamīna pēdējā uzruna savai tautai ļoti prasmīgi māca par Glābēja un Viņa Izpiršanas spēku un nozīmīgumu, paskaidro kalpošanas nozīmi, paklausības svētības un to, cik svarīgi ir sniegties pretī grūtībās nonākušajiem. Students, kurš cenšas būt Jēzus Kristus mācekļi, var gūt atskārsmi, studējot un cenšoties pielietot Glābēja vārdus, kurus Viņš teica Kalna sprediķī.

Lai saprastu saturu, ir arī jānācās sarežģītu vārdu un frāžu nozīme, kā arī līdzību, simbolu u. tml. skaidrojums. Piemēram, tādu vārdu kā *garša* (Mateja 5:13) vai *palikt uzticīgam, pāršķelties* (M&D 11:19; 45:48) un frāžu kā „apjoziet savus gurnus” (M&D 75:22) un „naudas maks un ceļasoma” (skat. Lūkas 10:4) nozīmes izpratne var palīdzēt izskaidrot Svēto Rakstu tekstu. Glābēja līdzībās mācītie principi kļūst vieglāk saprotami, kad tiek noteikta simboliskā nozīme tādām lietām kā dārgā pārle (skat. Mateja 13:45–46), kvieši un nezāles (skat. Mateja 13:24–30) un pazudušā avs (skat. Lūkas 15:4–7).

Ņemot vērā visu informāciju, ko var mācīties un mācīt, skolotājiem ar gudrību ir jānosaka, cik daudz laika veltīt kontekstam un saturam un cik daudz laika veltīt evaņģēlija mācību un principu studēšanai. Skolotājiem ir jāsniedz studentiem pietiekami konteksta un satura, lai viņiem palīdzētu saprast mūžīgās patiesības, kas atrodamas Svēto Rakstu tekstā, taču viņiem nevajag pārmērīgi akcentēt pamatinformāciju un detaļas līdz tādai pakāpei, ka tās kļūst par nodarbības būtību.

Piezīmes

Nosakiet, saprotiet un sajūtiēt evaņģēlija mācību un principu patiesumu un nozīmi, un pielietojiet tos dzīvē [2.5]

Evaņģēlija mācību un principu noteikšana un saprašana palīdz skolotājiem un studentiem pielietot Svētos Rakstus un praviešu vārdus savā dzīvē un vada viņus lēmumu pieņemšanā. Evaņģēlija mācību un principu patiesuma, nozīmīguma un nepieciešamības sajūšana bieži vien ved pie lielākas vēlmes pielietot to, kas ir apgūts. Evaņģēlija principu pielietošana sniedz apsolītās svētības, padziļina sapratni un pievēršanos un palīdz skolotājiem un studentiem kļūt līdzīgākiem Glābējam.

Mācība jeb doktrīna ir Jēzus Kristus evaņģēlija fundamentāla un nemainīga patiesība. Tādas patiesības kā *Debesu Tēvam ir ķermenis no miesas un kauliem, kristīšana ir nepieciešama, lai ieietu Dieva valstībā, un visi cilvēki tiks augšāmcelti — ir doktrīnas piemēri.*

Princips ir nezūdoša patiesība vai nezūdošs noteikums, ko cilvēki var pieņemt, lai tas viņus vadītu lēmumu pieņemšanā. Evaņģēlija principi ir universāli un cilvēkiem palīdz evaņģēlija mācības pielietot ikdienas dzīvē. Elders Ričards G. Skots mācīja: „Principi ir koncentrēta patiesība, iesaiņota un sagatavota izmantošanai” („Acquiring Spiritual Knowledge”, *Ensign*, 1993. g. nov., 86). Tas nozīmē, ka evaņģēlija princips parasti vedina uz rīcību, kā arī nosaka noteiktas rīcības sekas. Piemēram: *lūgšana vienmēr mums var palīdzēt pārvarēt kārdinājumu* (skat. M&D 10:5), un, *ja mēs sekojam Svētā Gara pamudinājumiem, Viņš mums palīdzēs izpildīt to, ko Tas Kungs ir pavēlējis* (skat. 1. Nefija 4).

Dažreiz atšķirību starp mācību un principu ir grūti saprast. Elders Henrijs B. Airings minēja: „Starp citu, es netērētu daudz laika, cenšoties principu atšķirt no mācības. Es esmu dzirdējis šāda veida sarunas, un tās nebija visai auglīgas” („Training Guidelines and Resources: Elder Richard G. Scott and Elder Henry B. Eyring Discussion”, [2003. g. aug. BIS satelīta apmācības pārraide], 10).

Nosakiet mācības un principus [2.5.1]

Viens no Svēto Rakstu galvenajiem mērķiem ir mācīt evaņģēlija mācības un principus. Prezidents Merions G. Romnijs paskaidroja: „Cilvēks nevar patiesi studēt Svētos Rakstus, nemācoties evaņģēlija principus, jo Svētie Raksti ir rakstīti, lai saglabātu principus mūsu labumam” („The Message of the Old Testament” [BIS simpozījs par Veco Derību, 1979. g. 17. aug.], 3). Elders Boids K. Pekers mācīja: „[Principi] ir atrodami Svētajos Rakstos. Tie ir atklāsmju būtība un nolūks” („Principles”, *Ensign*, 1985. g. marts, 8). Šajā laiku atklāšanā Tas Kungs ir pavēlējis Savas Baznīcas skolotājiem un vadītājiem mācīt evaņģēlija principus, kā tie ir atrodami Svētajos Rakstos: „Un vēl, šīs baznīcas elderiem, priesteriem un skolotājiem ir jāmača Mana evaņģēlija principi, kas ir Bībelē un Mormona Grāmatā, kurā ir evaņģēlija pilnība” (M&D 42:12).

Lai iemācītos, kā noteikt Svētajos Rakstos esošās evaņģēlija mācības un principus, nepieciešams piepūlēties un vingrināties. Runājot par šīm pūlēm, elders Ričards G. Skots teica: „Meklējiet principus. Uzmaniģi nodaliet tos no detaļām, kas ir lietotas, lai tos paskaidrotu” („Acquiring Spiritual Knowledge”, 86).

Piezīmes

Dažreiz skolotājs norādīs mācības un principus klasē. Citreiz skolotājs studentus vadīs, mudinās un ļaus viņiem tos atrast pašiem. Skolotājiem ir uzcītīgi studentiem jāpalīdz pašiem prast noteikt mācības un principus.

Dažas evaņģēlija mācības un principus noteikt ir vieglāk, jo tie ir izklāstīti atklāti. Šādi *izklāstītos principus* bieži vien ievada tādas frāzes kā „tā mēs redzam”, „tādēļ”, „tāpēc” un „lūk”, norādot, ka Svēto Rakstu autors, iespējams, rezumē savu vēstījumu vai izdara secinājumus.

Piemēram, Helamana 3:27 ir teikts: „*Tā mēs varam redzēt*, ka Tas Kungs ir žēlīgs pret visiem tiem, kas savas sirds sirsnībā piesauc Viņa Svēto Vārdu.”

Almas 12:10 rakstīts: „*Tādēļ* tas, kas nocietina savu sirdi, tas saņem mazāku vārda daļu; un tas, kas nenocietina savu sirdi, tam tiek dota lielāka vārda daļa.”

Efeziešiem 6:13 māca: „*Tāpēc* satveriet visus Dieva ieročus, lai jūs būtu spēcīgi pretī stāties ļaunajā dienā un, visu uzvarējuši, varētu pastāvēt.”

Almas 41:10 piebilst: „*Lūk*, es saku tev, ka bezdievība nekad nav bijusi laime.”

Svēto Rakstu autors daudzus principus nav paziņojis atklāti, bet tos ir norādījis netieši. *Netieši norādīti principi* var nākt no veselas Svēto Rakstu grāmatas, nodaļas vai atsevišķa panta, un tie var būt formulēti Svēto Rakstu sižetā, notikumos vai līdzībās. Netieši norādīto principu noteikšana iekļauj Svēto Rakstu stāstījumā attēloto patiesību atpazīšanu un to paziņošanu skaidrā un kodolīgā veidā. Tam bieži vien nepieciešams laiks un rūpīga apdomāšana. Elders Ričards G. Skots mācīja: „Patiesības, ko mēs iegūstam, organizēšana vienkāršos principu saturošos paziņojumos ir lielu pūļu vērtā” („Acquiring Spiritual Knowledge”, 86).

Netieši norādītos principus bieži vien var atklāt, meklējot cēloņa un sekas attiecības kādā Svēto Rakstu fragmentā. Analizējot kādā Svēto Rakstu stāstījumā minēto cilvēku vai cilvēku grupu rīcību, attieksmi un uzvedību un nosakot saņemtās svētības vai radušās sekas, evaņģēlija principi kļūst vieglāk saprotami.

Netieši norādītos principus var arī noteikt, uzdodot šādus jautājumus:

- Kāda ir šī stāsta morāle vai būtība?
- Kādēļ, pēc jūsu domām, autors iekļāva šos notikumus vai pantus?
- Ko autors vēlējas, lai mēs uzzinātu?
- Kādas mūžīgās patiesības ir mācītas šajā fragmentā?

Daži netieši norādīto principu piemēri:

No Almas, jaunākā, vai Pāvila dzīves notikumiem: *Cilvēks, kurš pieņem patiesību un nožēlo savus grēkus, var vest citus pie evaņģēlija svētībām* (skat. Almas 36:10–21; Ap. d. 9:4–20).

Piezīmes

No līdzības par desmit jaunavām: *Ja mēs esam uzticīgi un garīgi sagatavojušies, mēs būsīm gatavi, kad Tās Kungs nāks; vai tos, kuri nevērīgi izturas pret garīgo sagatavošanos, Tās Kungs nepieņems, kad Viņš nāks* (skat. Mateja 25:1–13).

No stāsta par Dāvidu un Goliātu: *Rikojoties ar drosmi un ticību Dievam, mēs varam pārvarēt lielas dzīves grūtības* (skat. 1. Samuēla 17:40–51).

Tālāk doti daži paņēmieni, kā studentiem palīdzēt iemācīties noteikt principus un mācības:

- Aiciniet studentus uzrakstīt principu, ko viņi mācās, „ja — tad” attiecību paņēmienā.
- Uzdodiet studentiem uzrakstīt „un tā mēs redzam” paziņojumus, lai rezumētu patiesības, ko viņi ir iemācījušies.
- Lieciet studentiem noteikt darbības, ko veica cilvēki kādā Svēto Rakstu fragmentā, un sameklēt svētības vai sekas, kas bija šo darbību rezultātā.
- Mudiniet studentus Svētajos Rakstos pasvītrot galvenos vārdus vai frāzes, kas nosaka principu un mācību formulējumus.
- Uz tāfeles uzrakstiet mācību vai principu no kāda Svēto Rakstu fragmenta. Palūdziet studentiem izpētīt fragmentu, meklējot šī principa pierādījumus.

Kad principi un mācības ir noteiktas, ir svarīgi, lai tās tiktu skaidri un vienkārši formulētas. „Lai patiesība varētu būt zināma, tā ir jāpaziņo, un jo skaidrāks un pilnīgāks ir paziņojums, jo labāka iespēja būs Svētajam Garam liecināt cilvēku dvēselēm, ka darbs ir paties” [New Witnesses for God, 3 sēj. (1909), 2:vii] (B. H. Robertss, skat. Džeimss E. Fausts, „What I Want My Son to Know before He Leaves on His Mission”, *Ensign*, 1996. g. maijs, 41; *Preach My Gospel* [2004], 182).

Noskaidrota principa vai mācības uzrakstīšana un tāfeles vai studentu aicināšana to uzrakstīt vai pasvītrot savos Svētajos Rakstos ir viens veids, kā šīs patiesības palīdzēt padarīt labi saprotamas klases audzēkņiem.

Saprotiet mācības un principus [2.5.2]

Saprast evaņģēlija mācību vai principu nozīmē to, ka studenti aptver noteiktās patiesības, to saistību ar citiem principiem un mācībām Tā Kunga iecerē un kādos apstākļos šo principu var izmantot savā dzīvē. Kad skolotājs vai students saprot mācību vai principu, viņi ne tikai zina, *ko vārdi nozīmē*, bet arī zina, kā mācība vai princips *var ietekmēt viņu dzīvi*. Kad mācība vai princips ir noteikts un saprasts, to var vieglāk pielietot.

Skolotāji un studenti var vairot savu sapratni par evaņģēlija mācībām un principiem, meklējot Svētajos Rakstos saistītas mācības un papildu atskārsmes, vēršoties pie pēdējo dienu praviešu un apustuļu vārdiem un mācībām, paskaidrojot citiem evaņģēlija patiesības, ko viņi apgūst, un lūdzot pēc Svētā Gara palīdzības. Sapratne kļūst dziļāka, kad principi tiek pielietoti.

Skolotāji var studentiem palīdzēt saprast mācības un principus, uzdodot jautājumus, kas lika studentiem analizēt to nozīmi. Piemēram, no Mormona Grāmatas stāsta par 2000 jaunajiem karavīriem mēs varam mācīties principu — *ja mēs nešaubīsimies, Dievs mūs izglābs* (skat. Almas 56:47–48). Lai pilnīgāk saprastu, ko šis princips nozīmē, skolotāji un studenti var apsvērt šādus jautājumus:

- Par ko jaunie karavīri nešaubījās?
- Kādi ir pierādījumi, ka šie jaunie karavīri nešaubījās?
- Kā Dievs izglāba jaunos karavīrus?
- Kādas „ciņas” Baznīcas jaunieši izcīnīja šodien?
- Kā Dievs var izglābt viņus šādās ciņās?
- Ko Abinadija, Džozefa Smita vai Sadraha, Mesaha un Abed-Nego pieredze mums māca par izglābšanu?

No stāsta par Naamanu un Elīsu Vecajā Derībā mēs varam mācīties šādu principu — *ja mēs esam pazemīgi un gatavi paklausīt pravieša padomam, mēs varam tikt dziedināti* (skat. 2. Kēniņu 5:1–14). Lai saprastu, ko šis princips nozīmē, skolotāji un studenti varētu apsvērt šādus jautājumus:

- Kā pazemība mums palīdz paklausīt pravieša padomam?
- Kā tas, ka Naamanam galu galā bija vēlme „mazgāties septiņas reizes”, palīdz mums saprast, ko nozīmē *patiesi* paklausīt pravieša padomam?
- No kā, papildus fiziskām slimībām, mums varētu būt nepieciešams tikt dziedinātiem šodien?
- Ko pravieši mums ir lūguši darīt, kas mūs izdziedinātu garīgi, tomēr varētu šķist nesaprātīgi pasaulei?

Sajūtiēt mācību un principu patiesumu un nozīmīgumu [2.5.3]

Kaut arī studenti varētu spēt noteikt un saprast evaņģēlija principus un mācības, viņi bieži vien tās nepielietos, līdz nesajūtīs to patiesumu un nozīmīgumu ar Garu, kā arī zināmu nepieciešamību, lai principu iekļautu savā dzīvē. Elders Roberts D. Heilzs paskaidroja: „Patiess skolotājs, kad ir mācījis [evaņģēlija] faktus . . . , ved [studentus] soli tālāk, lai dotu garīgu apliecinājumu un sapratni viņu sirdīs, kas mudina darbībai un rīcībai” („Teaching by Faith” [vakars ar elderu Robertu D. Heilzu, 2002. g. 1. febr.], 5).

Piezīmes

studenti, kuri to nesvēti. Studenti, kuri ir paļāvušies uz To Kungu no visas sirds (skat. Sal. pam. 3:5) un ir saņēmuši spēku un mierinājumu likstu un pārbaudījumu laikā, labāk saprot šo principu nekā tie, kuriem nav bijusi šāda pieredze.

Skolotājiem jādod studentiem laiks nodarbībā apcerēt, apdomāt un uzrakstīt to, ko viņi ir sapratuši un sajutuši, un apsvērt, kāda tieši rīcība viņiem ir jāveic, lai to pielietotu savā dzīvē. Tādos brīžos skolotājiem jānudina studenti lūgt To Kungu pēc padoma un vadības. Skolotāji var arī pārrunāt situācijas, ar kādām studenti var saskarties, un lūgt viņiem dalīties idejās, kā evaņģēlija principu pielietošana šādās situācijās svētītu viņu dzīvi. Viņi var ierosināt studentiem izvirzīt mērķi, kas viņiem palīdzētu dzīvot saskaņā ar mācīto principu. Skolotāji var sagatavot Svēto Rakstu pantu, citātu, dzejoli vai garīgās dziesmas daļu kā izdales materiālu, ko studenti var paņemt mājās un kas kalpotu par atgādinājumu mācītajam principam.

Skolotāji vai studenti klasē dažreiz var ieteikt, kā evaņģēlija principus pielietot. Šādi piemēri studentiem var dot noderīgas idejas, kā evaņģēlija principus pielietot savā ikdienas dzīvē. Tomēr skolotājiem jābūt uzmanīgiem, lai neklūtu pārāk uzstājīgiem konkrētu pielietojuma veidu nozīmēšanā studentiem. Atcerieties, ka visgudrākā vadība principu personīgai pielietošanai iegūstama individuāli caur iedvesmu vai atklāsmi no Tā Kunga caur Svēto Garu. Elders Dalins H. Oukss mācīja: „Skolotājiem, kuriem ir pavēlēts mācīt „evaņģēlija principus” un „valstības mācību” (M&D 88:77), parasti ir jāatturas no konkrētu noteikumu vai pielietojuma veidu mācīšanas. . . . Kad skolotājs ir dalījies mācībā un saistītos principos no Svētajiem Rakstiem, un dzīvo praviešu vārdiem, konkrētu pielietojuma veidu un noteikumu izvēle parasti ir atsevišķu cilvēku un ģimeņu pienākums” („Gospel Teaching”, 79).

Izskaidrojiet evaņģēlija mācības un principus, dalieties tajos un lieciniet par tiem [2.6]

Mācību un principu skaidrošana, dalīšanās ieskatos un svarīgās pieredzēs un liecināšana par dievišķu patiesību palīdz cilvēkam labāk saprast evaņģēlija mācības un principus un arī palīdz kļūt prasmīgākam evaņģēlija skolotājam. Kad studenti skaidro, dalās un liecina, viņus bieži vien vada Svētais Gars, kas viņiem palīdz iegūt dziļāku liecību par to, ko viņi izsaka. Pateicoties Svētā Gara spēkam, tam, ko viņi saka un pauž, var būt zīmīga ietekme uz viņu vienaudžu sirdīm un prātiem un citiem, kas viņos klausās.

Skolotāji, kuri rūpīgi un ar lūgšanu studē, gatavojas un māca stundu, parasti daudz ko iemācās. Šis pats princips attiecas arī uz studentiem. Studentiem apgūstot un mācot cits citam atjaunotā evaņģēlija mācības un principus, viņi gūs lielāku sapratni un nostiprinās savas liecības.

Piezīmes

Paskaidrojiet [2.6.1]

Svēto Rakstu sapratne pieaug, kad studenti un skolotāji cits citam paskaidro Svētos Rakstus. Gatavošanās skaidri un vienkārši pastāstīt, ko Svēto Rakstu fragments vai mācība, vai princips nozīmē, mudina skolotājus un studentus apdomāt attiecīgos pantus, sakārtot domas un aicināt Svēto Garu viņus mācīt.

Prezidents Spensers V. Kimbals mācīja: „Mēs mācāmies darīt — darot. Ja mēs studējam evaņģēliju, lai to mācītu, mēs iegūstam zināšanas, jo kur vien mēs nesam lukhuri, lai apgaismotu citu cilvēku ceļu, mēs apgaismojam arī savu ceļu. Kad mēs analizējam un sakārtojām Svētos Rakstus, lai citiem pasniegtu pieņemamu stundu, mēs tajā pašā laikā apskaidrojam savu prātu. Kad mēs paskaidrojam to, ko jau zinām, šķiet, ka mums paveras papildus patiesības, mūsu sapratne paplašinās un mēs uzzinām jaunas saistības un pielietojuma veidus” (*The Teachings of Spencer W. Kimball* [1982], 530).

Ja mēs dodam studentiem iespēju paskaidrot mācību vai principu kādam citam, tas viņus mudina dziļāk aizdomāties un censties iegūt pamatīgāku sapratni, pirms citiem mācīt to, ko viņi paši ir uzzinājuši. Skolotāji var studentiem pajautāt, kādēļ ir svarīgi ticēt, kristīties vai paklausīt desmitās tiesas likumam. Studentus var aicināt citiem pastāstīt par Radišanu, Krišanu vai to, kāpēc viņi uzskata, ka ģimenēm ir centrālā loma Debesu Tēva iecerē. Šādas aktivitātes var veikt pa pāriem vai mazās grupās, lomu spēlēs, ar visu klasi vai rakstveidā. Piemērots mācīšanas veids varētu būt arī studentu nejauša uzaicināšana paskaidrot Svēto Rakstu pantu vai mācīt mācību vai principu kādam no vecākiem, brālim vai māsai, draugam vai istabas biedram.

Dalieties [2.6.2]

Gan skolotājiem, gan studentiem jābūt iespējai dalīties savos ieskatos un sapratnē, un arī personīgajā pieredzē, kas saistīta ar kādu mācību vai principu. Viņi var arī pastāstīt pieredzes, ko ir redzējuši citu cilvēku dzīvē.

Prezidents Dž. Rūbens Klarks, jaun., teica: „Ir pavisam maz tādu jauniešu, kas ienāk semināra vai institūta klasē, kuri agrāk nav sajutuši garīgas svētības, kuri nav redzējuši lūgšanu iedarbību, kuri nav bijuši liecinieki ticības spēkam dziedināt slimo vai kuri nav redzējuši garīgas svētības, ko lielākā pasaules daļa mūsdienās neapzinās” (*Baznīcas detaļzētais plāns izglītības jomā*, pārst. izd. [1994], 9). Studentiem jādod iespēja dalīties šādās pieredzēs ar klasi. (Skolotājiem, iespējams, būs studentiem jāpalīdz saprast, ka dažas pieredzes ir pārāk svētas vai personiskas, lai tās stāstītu klasē; skat. Almas 12:9; M&D 63:64.)

Lieciniet [2.6.3]

Piezīmes

Kad studenti ir paskaidrojuši evaņģēlija principus un dalījušies savā pieredzē par to pielietošanu savā dzīvē, viņi bieži vien ir labāk sagatavoti, lai liecinātu par to, kam viņi tic.

Elders Boids K. Pekers paskaidroja vienu no svētībām, ko var iegūt, sniedzot liecību: „Ak, kaut es jums varētu mācīt šo vienu principu. Liecība ir *iegūstama*, kad tā tiek *sniegta*! . . .

Viena lieta ir iegūt liecību no tā, ko esat izlasījis vai ko kāds cits ir teicis; un tas ir nepieciešams sākums. Pavisam kas cits — kad Gars apliecina jūsu sirdī, ka tas, par ko *jūs* esat liecinājuši, ir paties” („*The Candle of the Lord*”, 54–55).

Dalīšanās liecībā ne tikai svētī cilvēku, kurš to sniedz, bet arī var stiprināt citu cilvēku ticību un liecības. Liecināšana Svētajam Garam dod iespēju apliecināt noteiktas atjaunotā evaņģēlija mācības un principus. Liecība ne vienmēr sākas ar frāzi — „Es vēlētos sniegt savu liecību . . .”. Tas var būt vienkāršs paziņojums par to, kas, viņaprāt, ir paties, izteikts ar sirsnību un pārliecību. Tas var būt vienkāršs apgalvojums par to, kādas ir cilvēka sajūtas par kādu evaņģēlija mācību vai principu, un to, kā tas ir izmainījis viņa dzīvi. Studenti var skaidrāk saprast, kā pielietot evaņģēlija principus, un sajūst lielāku iedvesmu tos pielietot savā dzīvē, kad dzird skolotāju un citus studentus liecinām par šo principu vērtību.

Skolotāji var mudināt studentus liecināt par evaņģēlija patiesībām, uzdodot jautājumus, kas aicina viņus dalīties savās pieredzēs un uzskatos (skat. 5.1.3 sadaļa „Jautājumi, kas *rosina sajūtas un liecību*” 61. lpp.). Viņi var studentiem sniegt arī citas iespējas liecināt saviem vienaudžiem. Skolotājiem jābūt jutīgiem pret liecības personisko un svēto raksturu, un viņi var studentus aicināt dalīties liecībā, taču viņiem nekad nevajadzētu piespiest studentus liecināt. Skolotājiem ir jāizmanto iespēja un bieži jāliecina par savu mīlestību pret Debesu Tēvu un Viņa Dēlu, Jēzu Kristu, un par evaņģēlija mācību un principu patiesumu un vērtību. Skolotājiem jāapzinās Glābēja sniegtās liecības un arī pēdējo dienu praviešu un apustuļu liecības un jāatsaucas uz tām.

„Liecība — īsta liecība, kas radusies no Gara un ko Svētais Gars ir apliecinājis — maina cilvēku dzīvi.”

(M. Rasels Balards, „Pure Testimony”, *Ensign* vai *Liahona*, 2004. g. nov., 40)

„Ticību veidojoši un stiprinoši notikumi mācību procesā atgadās tad, kad studenti iesaistās savu vienaudžu mācīšanās un sniedz viņiem savu liecību.”

(Roberts D. Heilzs, „Teaching by Faith”, 4)

Piezīmes

Apgūstiet svarīgos Rakstu pantus un pamatdoktrīnas [2.7]

Kad cilvēki kā dārgumu glabā savos prātos un sirdīs mūžīgās patiesības, Svētais Gars viņiem palīdzēs šīs patiesības atcerēties, kad tās būs nepieciešamas, un dos viņiem drosmi rīkoties ticībā. Prezidents Hovards V. Hanters mācīja:

„Es jūs stingri mudinu lietot Svētos Rakstus, kad mācāt, un darīt visu, kas ir jūsu spēkos, lai studentiem palīdzētu tos lietot un justies ērti, tos lietojot. Es vēlētos, lai mūsu jaunieši paļautos uz Svētajiem Rakstiem. . . .

Vispirms mēs vēlamies, lai studenti paļautos uz Svēto Rakstu spēku un patiesībām, paļautos uz to, ka viņu Debesu Tēvs tiešām runā ar viņiem caur Svētajiem Rakstiem, un paļautos, ka viņi var vērsties pie Svētajiem Rakstiem un atrast atbildes uz savām problēmām un lūgšanām. . . .

. . . Mēs gribētu cerēt, ka neviens jūsu students neizies no klases, esot nobijies, samulsis vai nokaunējies, ka nespēj atrast nepieciešamo palīdzību, jo pietiekami labi nepārzina Svētos Rakstus, lai atrastu pareizās Rakstu vietas” („Eternal Investments”, 2).

Lai palīdzētu studentiem dārgi glabāt mūžīgās patiesības un palielināt savu paļāvību uz Svētajiem Rakstiem, Semināru un institūtu pārstāvji ir izvēlējušies vairākas prasmīgi pārzināmās rakstvietas, kas ir jāiemācās no galvas, un sagatavojuši pamatdoktrīnu sarakstu. Prasmīgi pārzināmo rakstvietu un šo doktrīnu mācīšanai jānotiek kopā, lai studenti iemācītos izteikt šīs doktrīnas saviem vārdiem un izmantotu prasmīgi pārzināmās rakstvietas kā palīgu šo patiesību skaidrošanā un liecināšanā par tām.

Rakstvietu prasmīga pārzināšana [2.7.1]

Reliģijas semināros un institūtos tika izvēlētas 25 prasmīgi pārzināmās rakstvietas, lai studenti tās mācītos no galvas, katram no četriem semināra kursiem. Šīs rakstvietas sniedz svarīgu Svēto Rakstu pamatu, lai studenti varētu saprast evaņģēliju, dalīties tajā un stiprināt ticību. Semināra studenti tiek mudināti prasmīgi pārzināt šīs rakstvietas, kā minēts tālāk. Institūta studenti ir jāmudina šīs 100 prasmīgi pārzināmās rakstvietas izmantot par pamatu un padziļināti apgūt citus svarīgus Svēto Rakstu pantus.

Rakstvietu prasmīga pārzināšana iekļauj:

- spēju šos pantus **atrast**, pārzinot saistītās Svēto Rakstu norādes;
- spēju **saprast** šo rakstvietu kontekstu un saturu;
- spēju **pielietot** evaņģēlija principus un mācības, kas mācītas šajās rakstvietās;
- šo rakstvietu **iegaumēšanu**.

Iegaumēšana var būt brīnišķīgs līdzeklis, kā studentiem palīdzēt iepazīt un iemīlēt atsevišķus Svēto Rakstu pantus. Elders Ričards G. Skots paskaidroja: „Kad Svētie Raksti tiek lietoti tā, kā Tas Kungs tos ir licis pierakstīt, tiem ir raksturīgs spēks, kas netiek nodots, ja Svētos Rakstus pārfrāzē” („He Lives”, *Ensign*, 1999. g. nov., 88). Tomēr uzmanība ir jāpievērš tam, lai cerības pielāgotu katra studenta spējām un apstākļiem. Studentiem nevajag likt justies samulsušiem vai nomāktiem, ja viņi nespēj Svētos Rakstus iegaumēt.

Skolotāji spēs labāk palīdzēt saviem studentiem, ja paši no galvas iemācīsies šīs rakstvietas. Kad skolotāji pastāvīgi atsauksies uz prasmīgi pārzināmām rakstvietām, saglabās atbilstošas cerības un lietošanas metodes, kas veicinās dažādu mācīšanās stilu izmantošanu, viņi sekmīgāk spēs studentiem palīdzēt iegaumēt šīs svarīgās rakstvietas. Nodarbību laikā prasmīgi pārzināmās rakstvietas ir jālieto, lai noskaidrotu saistītās mācības un principus. Tās var lietot kā svētbrīžu tematus vai novietot redzamā vietā kaut kur klasē. Studenti arī jāmudina studēt šīs rakstvietas un pielietot ārpus klases.

Vietās, kur vairāki skolotāji kalpo kopā fakultātē, studentu mācīšana uzlabosies, ja fakultātes skolotāji izvēlēsies vienotu metodi, kā mācīt prasmīgi pārzināmās rakstvietas. Laiku pa laikam skolotāji var pārskatīt iepriekšējo gadu prasmīgi pārzināmās rakstvietas, lai studenti labi pārzinātu visas izvēlētās rakstvietas.

Kaut arī rakstvietu prasmīga pārzināšana ir svarīga mācību programmas daļa, tai ir jāpapildina, nevis jāpārspēj Svēto Rakstu secīga ikdienas studēšana. Skolotājiem ar gudrību jāizvēlas laika daudzums, ko veltīt rakstvietu prasmīgai pārzināšanai. Skolotājiem, kuri māca studentus mājās, jābūt īpaši uzmanīgiem, lai iknedēļas nodarbības nepārvērstos iknedēļas rakstvietu prasmīgas pārzināšanas pasākumā. Skolotājiem ir jāizvēlas metodes, pasākumi un mūzika, kas atbilst Svēto Rakstu izziņošanas cieņai, nolūkam un garam un kas novērs strīdēšanās iespējas.

Pamatdoktrīnas [2.7.2]

Pamatdoktrīnu saraksts ir izveidots, lai tiktu uzsvērts gan semināra, gan institūta nodarbībās. Skolotājiem ir jāpalīdz studentiem noteikt, saprast, paskaidrot un pielietot izvēlētās evaņģēlija pamatdoktrīnas un ticēt tām. Tas palīdzēs stiprināt studentu liecības, un viņi sāks augstāk vērtēt Jēzus Kristus atjaunoto evaņģēliju. Šo doktrīnu studēšana viņiem arī palīdzēs labāk sagatavoties mācīt šīs svarīgās patiesības citiem.

Svarīgi ir atcerēties, ka tiks mācītas arī citas nozīmīgas evaņģēlija mācības, kaut arī tās nav minētas starp pamatdoktrīnām.

„Svēto Rakstu iegaumēšana var sniegt lielu spēku. Iegaumēt Svēto Rakstu pantu nozīmē izveidot jaunas, draudzīgas attiecības. Tas ir pielīdzināms jauna drauga iegūšanai, kas var palīdzēt grūtā brīdī, sniegt iedvesmu un mierinājumu un būt par motivācijas avotu, kad jāveic kādas nepieciešamas izmaiņas.”

(Ričards G. Skots, „The Power of Scripture”, 6)

3

Svēto Rakstu mācīšana reliģijas semināros un institūtos

Lai palīdzētu jauniešiem un jaunajiem pieaugušajiem saprast Jēzus Kristus mācības un Viņa veikto Izpirkšanu un paļauties uz to, skolotājiem seminārā un institūtā ir dots uzdevums studentiem mācīt evaņģēlija mācības un principus, kā tie ir atrodami Svētajos Rakstos. Lai to paveiktu, S&I administratori ir noteikuši, ka semināra un institūta Svēto Rakstu kursos Svēto Rakstu grāmatas un nodaļas ir jāmaca tādā secībā, kā tās atklātas Baznīcas pamatdarbos. Kaut arī tas nenozīmē, ka katrs pants ir jāmaca tieši tādā secībā, kā tas parādās Svētajos Rakstos, tomēr katra nodarbība ir izveidota, ņemot vērā attiecīgo pantu sižetu vai dabisko plūdumu. Šādā veidā studējot Svētos Rakstus, ir iespējams saprast visu vēstījuma mērķi, ko iedvesmotais autors ir vēlējis nodot, kā arī tas ļauj studēt evaņģēlija principus un mācības, kā tās atklātas un ir paskaidrotas Svēto Rakstu tekstā.

Svēto Rakstu secīga studēšana:

- skolotājiem un studentiem dod iespēju studēt evaņģēlija patiesības savstarpējā saskaņā, kā arī saistībā ar citu Svēto Rakstu saturu. Tas skolotājiem un studentiem dod iespēju skaidri un nepārprotami redzēt un saprast Svēto Rakstu iedvesmos vēstījumus;
- dod iespēju atbilstoši uzsvērt un atkārtot evaņģēlija mācības un principus, kā tie ir atrodami Svētajos Rakstos;
- palīdz studentiem un skolotājiem vieglāk noteikt „cēloņa un seku” saistību;
- palīdz studentiem atklāt un saprast vairākus evaņģēlija principus, pat ja tie netiek detalizēti apspriesti nodarbības laikā. Svētais Gars var izgaismot šīs patiesības atsevišķiem studentiem, un tad tās var pielāgot viņu īpašajiem apstākļiem;
- dod iespēju skolotājiem un studentiem studēt un apspriest evaņģēlija mācības un principus pagātnē dzīvojušu cilvēku dzīves un pieredžu kontekstā. Tas studentiem palīdz šos principus un mācības vieglāk saskatīt savas dzīves kontekstā;
- palīdz zināmā mērā pārzināt katru pamatdarbu grāmatu tās pilnībā.

Elders Deivids A. Bednārs mācīja, ka Svēto Rakstu grāmatas lasīšana „no sākuma līdz beigām izraisa dzīvā ūdens plūdumu mūsu dzīvē, iepazīstinot mūs ar nozīmīgiem stāstiem, evaņģēlija mācībām un nenovecojošiem principiem. Šī metode mums arī dod iespēju mācīties par nozīmīgākajām personībām Svētajos Rakstos un notikumu un mācību secību, laiku un kontekstu. Rakstīta vārda šāda lasīšana mums atklāj Svēto Rakstu grāmatas plašumu. Šis ir pirmais un visfundamentālākais veids, kā iegūt dzīvo ūdeni” („A Reservoir of Living Water” [BIS garīgais vakars jaunaigiem pieaugušajiem, 2007. g. 4. febr.], 2).

Piezīmes

Evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipu iekļaušana mācību procesā [3.1]

Katra semināra un institūta Svēto Rakstu nodarbība drīzāk ir koncentrēta uz kādu Svēto Rakstu kopu jeb fragmentu, nevis uz konkrētu priekšstatu, mācību vai principu. Mācību programmā Svētie Raksti ir sadalīti Svēto Rakstu kopās, kas var iekļaut tikai vienu Svēto Rakstu nodaļu vai veselu grāmatu. Vairumam Svēto Rakstu kopu ir dabiski pārtraukumi, kur notiek darbības vai temata maiņa. Pamatojoties uz šīm izmaiņām, Svēto Rakstu kopas ir sadalītas mazākos segmentos vai pantu grupās. Svēto Rakstu kopas sadalīšana mazākos segmentos nodrošina struktūru, pēc kuras mācīties, saprast un mācīt iedvesmota autora vēstījumu.

Skolotāji un studenti, apgūstot kādas Svēto Rakstu kopas segmentus secīgi, mācību procesā iekļauj daudzus evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipus. Tādi evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipi kā konteksta un satura saprašana, patiesības noteikšana, izpratne un sajušana un evaņģēlija mācību un principu pielietošana nav metodes, bet gan rezultāts, kas ir jāsasniedz. Šie pamatprincipi darbojas saskaņā cits ar citu un izveido pamatparaugu, pēc kura skolotāji un studenti var rīkoties, lai ieaudzinātu evaņģēliju savos prātos un savās sirdīs. Šis paraugs ir raksturots šādi:

1. Izprotiet kontekstu un saturu. Palīdzība studentiem Svēto Rakstu kopas konteksta un satura izpratnē ir pamata solis Svēto Rakstu mācīšanas procesā. Pamatinformācijas un sižeta izpratne veido pamatu, uz kura var atklāt evaņģēlija principus un mācības, kā arī sniegt attiecīgajā Svēto Rakstu kopā esošo patiesību skaidrojumu un piemērus. Sapratnes skaidrība un dziļums, ko sniedz šāds pamats, bieži vien samazinās vai tiek zaudēts, kad tiek mācīts tikai viens vai divi Svēto Rakstu kopas panti.

2. Nosakiet mācības un principus. Svēto Rakstu satura izpratne sagatavo studentus un skolotājus Svēto Rakstu kopā esošo principu un mācību noteikšanai. Dažreiz Svēto Rakstu autors tieši paziņo principu vai mācību, ko vēlas nodot. Citreiz evaņģēlija patiesības ir tikai netieši norādītas, kad tās ir attēlotas kādā Svēto Rakstu stāstījumā, radot nepieciešamību evaņģēlija mācību izteikt vienkāršā, patiesā paziņojumā.

Citos gadījumos konteksts un saturs tiks studēts un saprasts pietiekami daudz, lai varētu noteikt kādu principu vai mācību, pirms pāriet uz nākamo Svēto Rakstu kopas segmentu. Skolotājiem vai studentiem īsumā pieminot kādu mācību vai principu, kad tas kļūst skaidrs tekstā, sniedz Svētajam Garam iespēju mācīt un personalizēt tās evaņģēlija patiesības, kas nepieciešamas atsevišķiem studentiem, kaut arī šīs patiesības var netikt gari pārrunātas nodarbības laikā.

Citiem segmentiem skolotāji un studenti var studēt tikai kontekstu un saturu, vai skolotāji var tikai rezumēt sižetu vai saturu, pirms pāriet pie nākamās pantu grupas. *Rezumēšana* nozīmē īsumā pastāstīt, par ko ir rakstīts nodaļās un pantos, kas nodarbībā netiek uzsvērti. Rezumēšana skolotājam dod iespēju ātri pārskatīt kādas Svēto Rakstu kopas daļu. Rezumējot kādas Svēto Rakstu kopas segmentu, tā vietā, lai to izlaistu, skolotāji palīdz studentiem savā prātā skaidri saprast sižetu un kontekstu un izveido pamatu tam, lai varētu tikt atrasti un saprasti tādi principi un mācības, kas attiecīgajā kopā parādīsies vēlāk. Rezumēšana arī palīdz saglabāt iedvesmotā autora vēstījuma veselumu un plūdumu.

Skolotājiem un studentiem secīgi virzoties cauri katram Svēto Rakstu kopas segmentam, viņi var labāk saprast, kā viena pantu grupa attiecas uz citām. Saistības saskatīšana starp Svēto Rakstu kopas dažādām daļām skolotājiem un studentiem palīdz ne tikai padziļināti saprast atsevišķas mācības un principus, bet arī iegūt plašāku skatījumu par to, ko Svētie Raksti māca.

Piezīmes

1.–11. pants

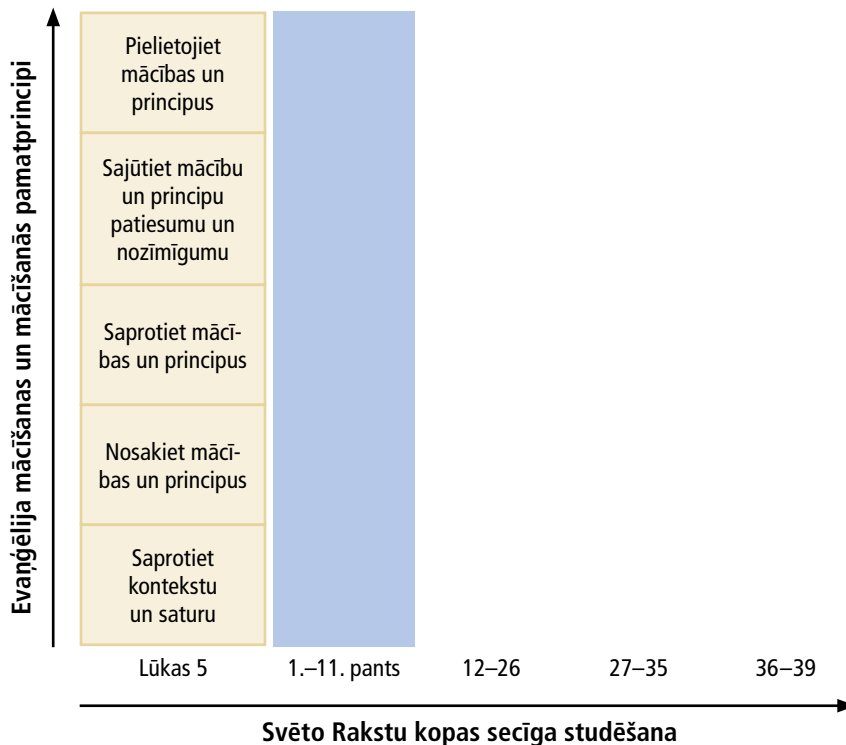
Piezīmes

Pēc tam, kad Pēteris, Jēkabs un Jānis brīnumainā kārtā bija noķēruši daudz zivju, Tas Kungs viņus aicināja būt par cilvēku zvejniekiem.

Skolotājs sāktu nodarbību, studentiem palīdzot saprast **Lūkas 5:1–11** kontekstu un saturu. Studējot šos pantus, studenti uzzinātu, ka Jēzus lika Pēterim „[doties] uz augšu un [izvest] savus tīklus” (4. pants). Viņi uzzinātu, ka, neskatoties uz to, ka bija zvejojuši visu nakti un „nenieka [nebija] dabūjuši” (5. pants), Pēteris paklausīja Tam Kungam un sev par pārsteigumu noķēra daudz zivju. No Pētera pieredzes studenti varētu **noteikt šādu principu — ja mēs darām to, ko Tas Kungs liek, pat ja nesaprotam — kāpēc, Viņš var sniegt lielākas svētības, nekā mēs ceram.** Skolotājs tad varētu studentiem palīdzēt labāk **saprast šo principu** un to, ko tas viņiem nozīmē, pārrunājot, kā Pētera pieredze varētu līdzināties viņu pašu dzīves situācijām, vai daloties pēdējo dienu pravieša vai apustuļa teiktajā par šo tēmu.

Skolotāja vēlme, pētot šos pantus kopā ar studentiem, nav tikai noteikt un saprast šo svarīgo principu, bet arī viņiem palīdzēt **sajust tā patiesumu un nozīmīgumu** caur Gara ietekmi. Lai to panāktu, skolotājs varētu studentiem palūgt dalīties tajā, kādas svētības viņi ir saņēmuši, atsaucoties uz Tā Kunga vadību pat tad, kad pilnībā neapzinājās tam pamatojumu. Studentiem un skolotājam liecinot par to, kādus pierādījumus šim principam viņi ir redzējuši savā dzīvē, Gars var liecināt par tā patiesumu un iedvesmot viņus rīkoties. Skolotājs tad varētu studentiem dod dažas minūtes laika apdomāt to, ko viņi ir sajutuši, un pierakstīt, kā viņi varētu **pielietot** šo principu.

Diagrammā ir parādīts, kuri evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipi tika iekļauti šajā pantu segmentā.

šādos piemēros, viņiem jāatgādina nesaukt iesaistīto cilvēku vārdus.) Skolotājs var aicināt studentus liecināt par Glābēja mīlestību un Viņa spēku mūs dziedināt.

Lai veicinātu **pielietošanu**, skolotājs varētu likt studentiem domāt par kaut ko konkrētu, ko viņi varētu darīt, lai vingrinātos ticībā būt dziedinātiem, saņemot piedošanu vai mierinājumu vai lai atvestu draugu vai kādu citu cilvēku pie Glābēja.

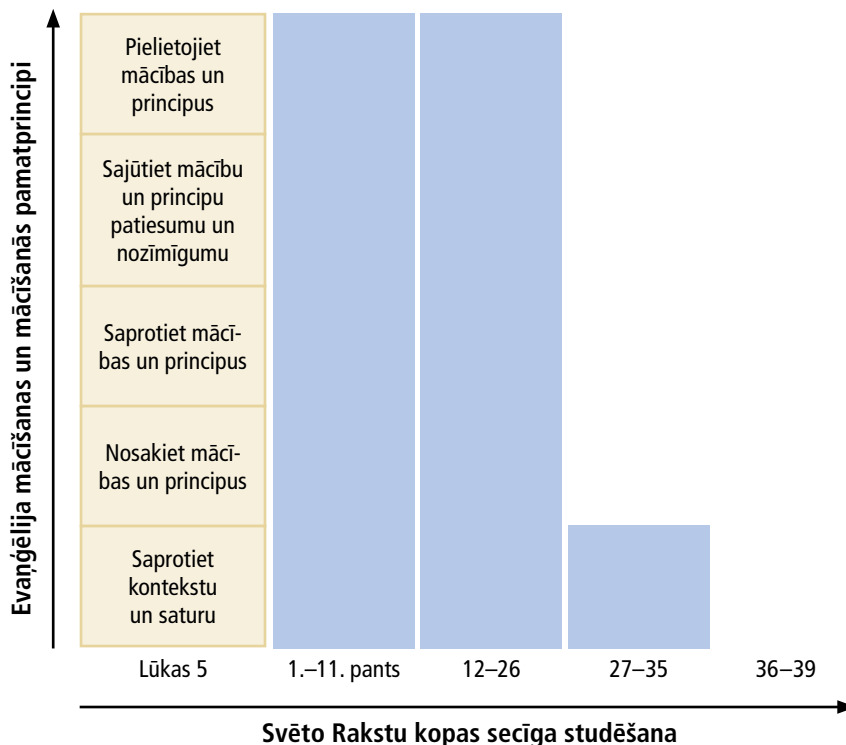
Pirms pāriet pie 27.–35. panta, skolotājs varētu studentiem pajautāt dalīties tajā, ko viņi ir iemācījušies par Glābēju no šiem pantiem. Atbildot uz šo jautājumu, studenti varētu paust pateicības un atzinības sajūtas par Glābēja līdzjūtību.

27.–35. pants

Jēzus ēda kopā ar muitniekiem un grēciniekiem, kas izraisīja rakstu mācītāju un farizeju jautājumus.

Šajā segmentā skolotājs plāno studentiem tikai palīdzēt **saprast kontekstu un saturu**. Studējot šos pantus, studenti uzzinātu par muitnieka Levija vai Mateja aicināšanu un par to, ka Jēzus ēda kopā ar muitniekiem un grēciniekiem (sators). Skolotājs varētu studentiem paskaidrot, ka jūdi muitniekus uzskatīja par izstumtajiem un grēciniekiem (konteksts). Šis konteksts studentiem palīdzētu saprast Mateja vēlākā aicinājuma nozīmi kļūt par Tā Kunga mācekli. Tas arī pastiprinātu uzskatu apmaiņas nozīmi, kas aprakstīta šajos pantos un kas notika starp farizejiem un To Kungu par Viņa „[ēšanu] un [dzeršanu] ar muitniekiem un grēciniekiem”, un Viņa misiju palīdzēt grēciniekiem nožēlot grēkus (skat. 30.–32. pantu).

Piezīmes

Piezīmes

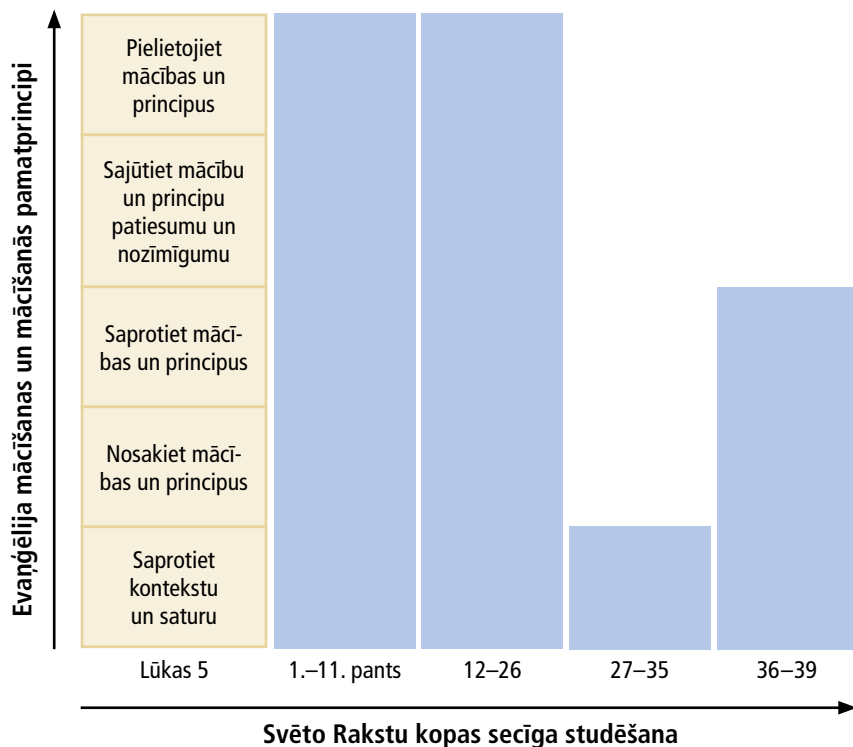
36.–39. pants

Jēzus stāstīja līdzību par jaunu vīnu vecos traukos.

Lai studentiem palīdzētu **saprast šīs līdzības kontekstu un saturu**, skolotājs varētu studentiem likt apskatīt 37. panta zemteksta piezīmi (kurā paskaidrots, ka vīna trauki ir ādas trauki vai vīna maisi) un pārrunāt, ar ko jauna āda, kas ir mīksta un lokana, atšķiras no vecas, kas kļuvusi cieta un viegli lūstoša. Skolotājs tad varētu paskaidrot, ka Jēzus runāja par farizejiem (konteksts) un ka „vecais apģērbs” un „vecie vīna trauki” šajā līdzībā attēlo farizejus, kuri nevēlējās mainīties un pieņemt Kristus mācību. Skolotājs var arī norādīt, ka „jaunais apģērbs” un „jaunie vīna trauki” attēlo tos cilvēkus, kuri vēlējās mainīties un pieņemt Glābēju un Viņa mācības.

Skolotājs tad varētu studentiem palūgt **noteikt principu**, pamatojoties uz šo līdzību. Viena no patiesībām, ko studenti varētu noteikt, — *lai pieņemtu Glābēju un Viņa evaņģēliju, mums ir jābūt pazemīgiem un gataviem mainīties*. Tad skolotājs varētu studentiem likt pārskatīt šo nodaļu, meklējot personu piemērus, kas bija nocietinājušās un nepiekāpīgas savā attieksmē pret Glābēju un Viņa mācībām, kā arī piemērus, kur cilvēki bija pazemīgi un gatavi mainīties. Šī aktivitāte studentiem palīdzētu labāk **saprast šo principu**.

Skolotājs stundas nobeigumā varētu aicināt studentus dalīties kādos papildus ieskatos vai iespaidos, ko viņi ir guvuši, studējot Lūkas evaņģēlija 5. nodaļu. Skolotājs varētu arī liecināt par patiesībām, kas tika mācītas, un mudināt studentus rīkoties saskaņā ar principiem un mācībām, ko viņi ir atklājuši.

Gatavošanās mācīt

Individuāla sagatavošanās [4.1]

Elders Boids K. Pekers teica: „Spēks parādās tad, kad skolotājs ir izdarījis visu, ko spēj, lai sagatavotos, — ne tikai attiecībā uz pašu stundu, bet dzīvojot savu dzīvi saskaņā ar Garu. Ja viņš mācīsies paļauties uz Garu iedvesmas saņemšanai, viņš var doties klases priekšā . . . droši apzinoties, ka var mācīt ar iedvesmu” (*Teach Ye Diligently*, pārstr. izd. [1991], 358–359).

Svarīgākā un fundamentālākā evaņģēlija skolotāja sagatavošanās daļa ir garīgā sagatavošanās. Daži svarīgi apsvērumi par garīgo sagatavošanos — dzīvošana pēc evaņģēlija, lūgšana Dievam pēc palīdzības un vadības, ticības izrādīšana un piedalīšanās kvalifikācijas celšanas apmācībās.

Dzīvojiet pēc evaņģēlija [4.1.1]

Tas, cik uzticīgi skolotāji dzīvo pēc evaņģēlija, ietekmē katru viņu veiktās mācīšanas aspektu. Nekāda lielāka sagatavošanās nav iespējama par dzīvesveidu, kas cilvēku padara cienīgu saņemt vadošo un spēcinošo Svētā Gara sadraudzību (skat. 1.2 sadaļu „Dzīvot” 2. lpp.).

Lūdziet Dievu pēc palīdzības un vadības [4.1.2]

Lūgšana ir mācīšanas sagatavotības neatņemama daļa (skat. M&D 42:14; 104:79, 82). Skolotājs var lūgt Gara palīdzību Svēto Rakstu un evaņģēlija principu izpratnē, lūgt gudrību, lai zinātu, kā vislabāk šos principus mācīt ar Garu, lūgt palīdzību un vadību pirms katras nodarbības sākuma, un to, lai studenti būtu gatavi sajūst Garu un būt Gara mācīti. Skolotāji var lūgt Tam Kungam izpratnes dāvanu, lai labāk saprastu katru studentu, palīdzību to studentu mācīšanā, kuriem ir grūtības ar mācīšanos, un žēlsirdības dāvanu, lai mīlētu tos studentus, kurus, iespējams, mīlēt ir grūtāk (skat. Moronija 7:48).

Izrādiet ticību [4.1.3]

Rindkopa „Mācīt” Semināru un institūtu mērķi netieši norāda, ka efektīvam skolotājam jābūt paļāvībai uz Dieva vārda spēku, ticībai Tam Kungam un Svētajam Garam un uzticībai saviem studentiem. Kad skolotāji negūst panākumus, bieži vien tas ir tāpēc, ka viņiem trūkst kāds no šiem elementiem.

Piezīmes

Paļāvība uz Dieva vārda spēku. Skolotāji var sajost kārdinājumu uzskatīt, ka studentiem nepatiks studēt Svētos Rakstus vai ka skolotājs nevar mācīt Svētos Rakstus dienu no dienas un noturēt studentu interesi. Skolotājiem tomēr ir jāatceras, ka Svētie Raksti satur „dzīvības vārdus” (M&D 84:85) un ka vārdam ir „spēcīgāka ietekme” uz cilvēka prātu „nekā zobenam vai vēl kaut kam citam” (Almas 31:5).

Elders Henrijs B. Airings teica: „Es jūs lūdzu, jūsu un jūsu studentu labā, ticiet, ka viņi vēlēšies lasīt [Svētos Rakstus], nevis tāpēc, ka jums viņi uz to būtu jāpiespiež, bet tāpēc, ka jūsu ticība viņus piesaistīs Svētajiem Rakstiem. . . . Tas Kungs ir uzrakstījis šo grāmatu. Viņš parādīja Nefijam, kā to izdarīt tādā veidā, lai tā jūs piesaistītu. Un tā piesaistīs jūsu studentus” („The Book of Mormon Will Change Your Life” [BIS simpozījs par Mormona Grāmatu, 1990. g. 17. aug.], 2).

Ticība Tam Kungam un Svētajam Garam. Pienākums mācīt evaņģēlija principus jauniešiem un jaunažiem pieaugušajiem var likties grūts un nomācošs. Taču šis ir Tā Kunga darbs: Viņš palīdzēs tiem, kuri vērsīsies pie Viņa ticībā. Mormons mācīja: „Un Kristus ir teicis: Ja jums būs ticība Manī, jums būs spēks darīt visu, kas ir noderīgs Manī” (Moronija 7:33).

Skolotājiem jātic, ka Tas Kungs saprot katra studenta vajadzības un vēlas viņus svētīt. Skolotājiem jātic, ka Svētais Gars nesīs evaņģēlija vēsti katram studentam un mudinās pielietot evaņģēlija principus atbilstoši viņu vajadzībām un apstākļiem. Skolotājam jāatceras, ka tas ir „[Mierinātājs], kas tika sūtīts mācīt patiesību” (M&D 50:14).

Uzticēšanās saviem studentiem. Skolotājiem jātic, ka ar pareizu vadību un iedrošinājumu studenti var saprast Svētos Rakstus, iemācīties noteikt mācības un principus, paskaidrot evaņģēliju citiem un pielietot evaņģēlija mācības savā dzīvē. Prezidents Dž. Rūbens Klarks, jaun., raksturoja dažas semināra un institūta studentu īpašības:

„Baznīcas jaunatne ir izsalkusi pēc Gara lietām; viņi dedzīgi vēlas mācīties evaņģēliju, un viņi to vēlas tīru, neatšķaidītu. . . .

. . . Jums nav jāpielavās šim garīgi pieredzējušam jaunietim un jāčūkst reliģija viņam ausīs; jūs varat nākt klajā aci pret aci un runāt ar viņu. Jums nav jāmaskē reliģiskas patiesības ar pasaulīgu lietu apmetni; jums jārunā par šīm lietām atklāti” (*Baznīcas detalizētais plāns izglītības jomā*, pārstr. izd. [1994], 3, 9).

Dažreiz studentu izskats, uzvedība vai reakcija uz evaņģēlija mācībām varētu norādīt, ka viņi nav „izsalkuši pēc Gara lietām”. Tādēļ skolotājiem ir īpaši svarīgi šādos apstākļos izrādīt ticību Prezidenta Klarka mācībām. Elders Henrijs B. Airings sniedza šādu mierinošu solījumu: „Mūsu studenti var neapzināties, ka ir kļuvuši nespēcīgi no garīga bada, taču Dieva vārdi remdēs slāpes, kuras viņi neapzinājās, un Svētais Gars tos nesīs viņu sirdīs” („We Must Raise Our Sights” [BIS konference par Mormona Grāmatu, 2001. g. 14. aug.], 3).

Skolotājam, kurš cenšas izpildīt Semināru un institūtu mērķi, izrādot ticību Dieva vārda spēkam, Tam Kungam un Svētajam Garam, un saviem studentiem, vajadzētu pastāvīgi jautāt:

Vai tas, kā es mācu:

1. Veicina padziļinātas sapratnes veidošanos par Dieva vārdu un mīlestību pret to?
2. Aicina Svēto Garu un vedina uz iedvesmu?
3. Mudina katru studentu individuāli mācīties evaņģēliju un dzīvot pēc tā ticībā?
4. Palīdz maniem studentiem labāk pazīt un mīlēt Jēzu Kristu, un sekot Viņam?

Piedalieties kvalifikācijas celšanas apmācībās [4.1.4]

Semināri un institūti nodrošina kvalifikācijas celšanas apmācību iespēju visiem saviem skolotājiem un vadītājiem. Kvalifikācijas celšanas apmācības galvenokārt ir domātas, lai uzlabotu mācīšanu, palielinātu evaņģēlija zināšanas un palīdzētu skolotājiem mācīties, kā veikt administratīvo darbu semināros un institūtos.

Viens šo apmācību aspekts ir formālas kvalifikācijas celšanas sapulces. Kvalifikācijas celšanas apmācību sapulces notiek regulāri, un tiek sagaidīts, ka skolotāji un vadītāji tajās piedalīsies. Šo sapulču laikā dalībnieki studē un pārrunā Svētos Rakstus, lai padziļinātu savu sapratni. Viņi apgūst iedvesmojošas mācīšanas metodes un vingrinās to pielietošanā. Viņi arī dalās idejās, kā palielināt uzņemto studentu skaitu, apmeklētību un kursus pabeigušo skaitu; kopīgi apspriežas par pašreizējām vajadzībām; un mācās izpildīt administratīvos pienākumus.

Cits kvalifikācijas celšanas aspekts saistās ar klašu apmeklējumiem un stundu vērošanu. Skolotāji var daudz iegūt, ja uz nodarbību uzaicina koordinatore, direktoru vai citu skolotāju novērot to, kā viņi māca, un tad lūgt sniegt nodevīgus ieteikumus. Bieži vien novērotājam var pajautāt dot konkrētus ieteikumus par kādu mācīšanas prasmi, ko skolotājs cenšas attīstīt. Tur, kur ir tāda iespēja, skolotājs var mācīties arī no citu skolotāju vērošanas.

Tie, kuri uztver kvalifikācijas celšanas apmācības ar ticību un patiesu vēlmi mācīties un pilnveidoties, piedzīvos nepātrauktu izaugsmi un attīstību.

Studentu sagatavošanās [4.2]

Svētajos Rakstos teikts par cilvēku, kuri cenšas iegūt garīgas zināšanas, siržu un prātu gatavības vai sagatavotības stāvokli. Piemēram, Ezra, priesteris un rakstu mācītājs Vecajā Derībā, „[nodeva] savu sirdi, lai meklētu Tā Kunga bauslību, lai izpildītu un lai mācītu Israēlā” (Ezras 7:10). Apustuļu darbu grāmatā minēti uzticīgi svētie, kas „vārdu labprāt uzņēma” (Ap. d. 17:11). Glābējs, apmeklējot Nefija ļaudis, viņus mudināja: „Sagatavojiet savus prātus rītam, un Es nākšu pie jums atkal” (3. Nefijs 17:3).

Piezīmes

Piezīmes

Lai studenti varētu sajst Svētā Gara iedvesmojošo ietekmi savā mācību procesā, arī viņiem ir jābūt „[sagatavotiem] uz klausīt vārdu” (Almas 32:6). Studenti ir gatavi mācīties klasē, kad viņu prāti ir modri, kad viņu uzmanība ir vērsta uz mācību pieredzi un kad viņi izrāda gatavību būt Gara mācītiem. Ir vairākas lietas, ko skolotājs var darīt, lai studentiem palīdzētu sagatavot savas sirdis un prātus evaņģēlija apgūšanai:

Lūdziet par studentiem. Skolotāji var lūgt Tam Kungam izliet Savu Garu pār viņu studentiem, „lai sagatavotu viņu sirdis pieņemt vārdu . . . ar prieku” (Almas 16:16–17).

Veiciniet tādas vides izveidi, kurā valdītu mīlestība un cieņa. Studenti, kuri sajūt skolotāja un citu studentu mīlestību, uzticību un cieņu, nāks uz nodarbību atvērtāki Gara ietekmei un ar spēcīgāku vēlmi piedalīties nodarbībā.

Ieviesiet mērķtiecību. Skolotājiem jāpalīdz studentiem saprast, ka viņi apmeklē nodarbības, lai iepazītu Debesu Tēvu un Viņa Dēlu, Jēzu Kristu, un virzītos uz mūžīgo dzīvi caur Viņa evaņģēlija studēšanu, kā tas ir atrodams Svētajos Rakstos un praviešu vārdos.

Pasniedziet interesantas, svarīgas un iedvesmojošas stundas. Kad skolotāji pastāvīgi gatavo un pasniedz iedvesmojošas stundas, studenti aizvien biežāk sagaida, ka iemācīsies kaut ko vērtīgu katru reizi, kad apmeklēs nodarbību. Elders Boids K. Pekers mācīja: „Ja jūs pasniedzat stundu . . . , [studenti] negūs nekādu pacilātību, ja vien viņiem netiks kaut kas iemācīts. Viņiem kaut kas ir jāiemācās, lai viņiem būtu vēlme nākt uz nodarbību atkal. Viņi labprāt un pat dedzīgi nāks uz klasi, . . . kurā viņi tiek „baroti”” (*Teach Ye Diligently*, 182).

Aiciniet Svēto Garu nodarbības sākumā. Bieži vien labi sagatavots svētbrīdis, ko vada kāds students un kurā tiek noskaitīta lūgšana, nodziedāta garīga dziesma un pasniegta doma no Svētajiem Rakstiem, kas aicina Garu, studentus apvieno un sagatavo viņu prātus un sirdis garīgām mācībām.

Saistiet un uzturiet studentu interesi. Skolotāji var palīdzēt koncentrēt studentu prātus uz mācību pieredzi, katru nodarbību sākot tā, lai tiktu saistīta studentu uzmanība un notiktu mērķtiecīgāka Svēto Rakstu pētīšana. Piemēram, skolotājs varētu uz tāfeles uzrakstīt kādu intriģējošu jautājumu vai novietot kādu priekšmetu vai attēlu, kas izraisītu studentu interesi, kad viņi ienāktu klasē.

Tāpēc, ka daudziem studentiem ir ierobežots uzmanības noturēšanas laiks, gudrs skolotājs meklē veidus, kā no jauna modināt viņu interesi un entuziasmu vairākas reizes nodarbības laikā. Tas jā dara tā, lai koncentrētu studentu uzmanību uz Svētajiem Rakstiem, kas tiks studēti.

Sagatavojiet studentus, lai viņi mācītos sekmīgi. Pirms studentus aicināt piedalīties nodarbībā, skolotājiem rūpīgi jāpaskaidro, kas no viņiem tiks prasīts, jānodemonstrē piemērs, jādod studentiem laiks sagatavoties un vingrināties, un tad viņi jāiedrošina, un jānovērtē viņu pūliņi savas lomas izpildīšanā mācību procesā. Skolotāji, kuri sagatavo studentus savas audzēkņu lomas izpildīšanai, gūs daudz lielākus panākumus Semināru un institūtu mērķa izpildē.

Stundu sagatavošana [4.3]

Piezīmes

Stundu sagatavošanas avoti [4.3.1]

Svētie Raksti

Visi četri semināra kursi un lielākā daļa apstiprināto institūta kursu sastāv no pamatdarbu studijām. Lemjot to, ko šajosursos mācīt, galvenais avots ir Svētie Raksti. Uzrunājot semināra un institūta skolotājus, prezidents Ezra Tafts Bensons mācīja: „Vienmēr atcerieties, ka Svētajiem Rakstiem un dzīvo praviešu vārdiem nav cita apmierinoša aizstājēja. Tiem jābūt jūsu galvenajiem avotiem” („The Gospel Teacher and His Message” [uzruna BIS reliģijas pedagogiem, 1976. g. 17. sept.], 3).

Dažos institūtaursos uzmanība ir vērsta uz evaņģēlija tematiem, nevis uz pamatdarbu studēšanu. Šo kursu skolotājiem, kā galvenie sagatavošanas avoti, jāapsver institūta mācību programmā ieteiktie materiāli (kā arī Svētie Raksti). Skolotājiem pastāvīgi jāmeklē iespējas izmantot Svētos Rakstus un praviešu vārdus, lai paskaidrotu un ilustrētu šajosursos sniegtās mācības un principus.

Semināra un institūta mācību materiāli

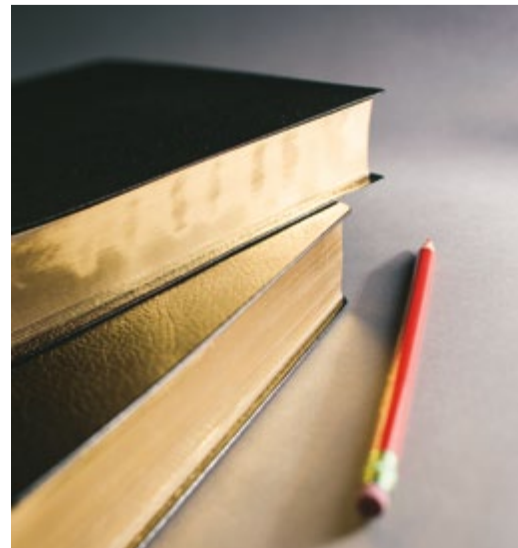
Semināra un institūta mācību materiāli ir doti kā galvenie resursi, lai skolotājiem palīdzētu sagatavot un mācīt efektīvas nodarbības. Mācību materiālos sniegta vispārēja informācija par Svētajiem Rakstiem un to kontekstu, sarežģītu vārdu un frāžu skaidrojumi, Augstāko pilnvaroto komentāri par Svētajos Rakstos mācītajām mācībām un principiem un ieteikumi, kādu saturu, mācības un principus mācīt. Tajos arī ir ieteikumi un idejas, kā mācīt. Skolotājiem izmantojot mācību materiālus apvienojumā ar Svēto Rakstu kopas studēšanu, Svētais Gars viņus var iedvesmot, kad viņi personalizēs nodarbību savu studentu vajadzībām.

Elders Henrijs B. Airings sniedza skaidrojumu par mācību materiālu izmantošanu un gatavošanos mācīt no tiem: „Cilvēki, kurus pravietis ir aicinājis nodrošināt mācības pareizību, kas tiek mācīta Baznīcā, pārskata katru vārdu, katru attēlu un katru diagrammu mācību materiālos, ko jūs saņemat. Mēs varam gūt spēku no mācību materiāliem, vienkārši rīkojoties ticībā, ka tie ir Dieva iedvesmoti. . . .

Mācīšana saskaņā ar mācību materiālu saturu un arī secību liks izpausties mūsu vienreizējām mācīšanas dāvanām, un nekādā gadījumā tās neapslāpēs” („The Lord Will Multiply the Harvest” [vakars ar eldaru Henriju B. Airingu, 1998. g. 6. febr.], 4–5).

Papildus resursi

Skolotāji var izmantot papildus resursus, piemēram, Baznīcas žurnālus, it īpaši mācības no Vispārējām konferencēm, jo tās palīdz labāk saprast attiecīgo Svēto Rakstu kopu. Citus resursus nevajag izmantot, lai paustu tādas idejas, kas Baznīcā nav skaidri noteiktas, vai lai tās radītu sensāciju, vai mācītu. Pat ja kaut kas agrāk ir pārbaudīts vai izdots, tas tik un tā varētu būt nepiemērots izmantošanai klasē. Stundām ir jāveido un jāstiprina studentu ticība un liecība.

Piezīmes

Nolemiet, ko un kā mācīt [4.3.2]

Gatavojot nodarbību, katram skolotājam ir jānolemj: „Ko es mācišu?” un „Kā es to mācišu?” *Ko mācīt?* — iekļauj kontekstu (tajā skaitā vispārēju informāciju, kultūru un vidi), saturu (piem., sižetu, cilvēkus, notikumus, sprediķus un iedvesmotus skaidrojuma) un svarīgas evaņģēlija patiesības, kas atrodamas kādā Svēto Rakstu kopā. *Kā mācīt?* — metodes, paņēmieni un aktivitātes, ko skolotājs izmanto, lai studentiem palīdzētu mācīties (piem., pārrunas klasē, audiovizuālie resursi, rakstveida uzdevumi un darbs mazās grupās). Lēmums „*ko mācīt*” ir jāpieņem pirms lēmuma „*kā mācīt*”, lai galvenais uzsvars paliktu uz Svētajiem Rakstiem, nevis uz metodēm vai paņēmieniem.

Gatavojot stundas, skolotājiem jāvelta pietiekami daudz laika un pūļu, lai nolemtu gan *ko mācīt*, gan *kā mācīt*. Ja gandrīz viss uzsvars tiek likts uz jaūtājumu „*ko mācīt*” stundu gatavošanas laikā, skolotājam nebūs pietiekami laika, lai apsvērtu, kā studentiem palīdzēt piedalīties mācību procesā. Rezultātā stundas bieži vien būs garlaicīgas un pārāk koncentrētas uz skolotāju. Kad skolotājs pārāk daudz koncentrējas uz to, *kā mācīt*, stundas var kļūt nesakarīgas, tām var trūkt mērķa un jēgpilnības.

Nolemiet, ko mācīt [4.3.3]

Skolotāji, gatavojot to, ko viņi mācīs, ievēro četrus pamatposmus. Pirmkārt, viņi cenšas saprast Svēto Rakstu kopas kontekstu un saturu. Otrkārt, viņi nosaka un saprot kopā esošās mācības un principus. Treškārt, viņi nolemj, kuri principi ir vissvarīgākie viņu studentiem, lai viņi tos apgūtu un pielietotu, un ceturtkārt, viņi nolemj, cik lielu uzvaru likt uz katru Svēto Rakstu kopas segmentu.

1. Izprotiet mācāmās Svēto Rakstu kopas kontekstu un saturu.

Skolotājiem jācenšas saprast Svēto Rakstu kopas konteksts jeb pamatinformācija un tajā jāiedziļinās, lai iepazītu saturu. Iedziļināties Svētajos Rakstos nozīmē tos lasīt, studēt, apdomāt un lūgt Dievu, lai saņemtu iedvesmu un sapratni par izlasīto.

Viena no noderīgākajām lietām, ko skolotājs var darīt, lai saprastu Svēto Rakstu saturu, ir atzīmēt dabiskus pārtraukumus Svēto Rakstu kopā, kur temats un darbība mainās. Izmantojot mācību materiālus un savus ieska-tus, skolotāji tad var sadalīt attiecīgo Svēto Rakstu kopu mazākos segmen-tos vai pantu grupās, pamatojoties uz šiem dabiskajiem pārtraukumiem. Šie mazākie segmenti kļūs par nozīmīgiem veidotājelementiem vai kom-ponentiem, ko skolotāji vēlāk izmantos, gatavojot stundu, lai organizētu stundas norisi un pievērstu vismaz nelielu uzmanību visam saturam attie-cīgajā Svēto Rakstu kopā.

Šādi strukturējot Svēto Rakstu kopu, skolotājiem arī jācenšas saprast svarīgi cilvēki, vietas, notikumi un cēloņseku sakarības, kā arī sarežģītu vārdu un frāžu nozīmi. Bieži, lai pietiekami labi saprastu saturu, Svēto Rakstu kopu ir nepieciešams izlasīt vairākas reizes.

2. Nosakiet un saprotiet mācības un principus.

Līdztekus konteksta un satura sapratnei, skolotājiem rūpīgi jānosaka un jāsaprot mācības un principi Svēto Rakstu kopā, un jāpārskata mācību materiālā minētās mācības un principi. Ja vien tas nav izdarīts mācību materiālos, skolotājam jāizraksta mācības un principi skaidru un kodolīgu paziņojumu veidā. Tas palīdz izkristalizēt gan principus, gan to nozīmi skolotāja prātā. Tas arī palīdzēs vadīt mācību aktivitātes klasē un ļaus studentiem labāk saprast un mērķtiecīgāk pielietot šos principus.

3. Nolemiet, kuri principi un mācības ir vissvarīgākie studentiem, lai viņi tos apgūtu un pielietotu.

Parastā Svēto Rakstu kopā gandrīz vienmēr būs vairāk mācību, nekā iespējams jēgpilni pārrunāt nodarbības laikā. Kad skolotāji ir studējuši Svētos Rakstus un mācību materiālus, viņiem jānolemj, kuras mācības un principi ir vissvarīgākie viņu studentiem, lai viņi tos saprastu un pielietotu. Pieņemot šo lēmumu, skolotājiem jāapsver tālāk minētais.

Svētā Gara pamudinājumi. Nolemjot, kurus principus un mācības uzsvērt nodarbības laikā, skolotājiem pastāvīgi jāmeklē Svētā Gara vadība.

Iedvesmotā autora nolūks. Skolotājiem jācenšas noteikt, ko pravietiskais rakstnieks vēlējas darīt zināmu. Prezidents Ezra Tafts Bensons teica: „Ja viņi [pravietiskie rakstnieki] redzēja mūsdienas un izvēlējās to, kas mums būtu visvērtīgākais, vai tas nenorāda uz to, kā mums būtu jāstudē Mormona Grāmata? Mums pastāvīgi vajadzētu uzdot jautājumu: „Kādēļ Tas Kungs iedvesmoja Mormonu (vai Moroniju, vai Almu) iekļaut šo viņa pierakstā? Ko es no tā varētu mācīties, kas man palīdzētu dzīvot šajā laikā un laikmetā?”” („The Book of Mormon—Keystone of Our Religion”, *Ensign*, 1986. g. nov., 6). Skolotājiem vajadzētu apsvērt līdzīgus jautājumus stundu gatavošanas laikā jebkuriem Svēto Rakstu kursiem, ko viņi māca.

Skolotājiem arī jāatceras, ka praviešu galvenais nolūks Svētajos Rakstos vienmēr ir bijis liecināt par Jēzu Kristu. Kā teica Nefijs: „Mans patiesais nolūks ir, lai es varētu pārliecināt cilvēkus nākt pie Ābrahāma Dieva un Īzāka Dieva, un Jēkaba Dieva un tapt izglābtiem” (1. Nefija 6:4). Tādēļ skolotājam ir jājauc: „Ko šī Svēto Rakstu kopa māca par Jēzu Kristu, kas mani studentiem palīdzētu saprast Viņa mācības un veikto Izpirkšanu un paļauties uz to?”

Skolotājiem, cenšoties noteikt iedvesmotā autora nolūku, jābūt uzmanīgiem, lai neteiktu vairāk par to, kas ir skaidri pateikts tekstā. Elders Henrijs B. Airings brīdināja: „Man nav jāizliekas, ka zinu visu, ko autori vēlējas vai nevēlējas pateikt” („„And Thus We See:” Helping a Student in a Moment of Doubt” [vakars ar elderu Henriju B. Airingu, 1993. g. 5. febr.], 6).

Piezīmes

Piezīmes

Principi un pamatdoktrīnas, kas pievērš ticībai. Lemjot, ko mācīt, skolotājam jāapsver, „kura patiesība, ko var uzsvērt šajā Svēto Rakstu kopā, palīdzēs maniem studentiem tuvināties Debesu Tēvam un Glābējam un vadīs uz glābšanu?” Elders Henrijs B. Airings ieteica: „Gatavojot stundu, meklējiet tajā principus, kas pievērš ticībai. . . . Principi, kas pievērš ticībai, ir principi, kas vada uz paklausību Dieva gribai” („Converting Principles” [piezīmes vakarā ar elderu L. Tomu Periju, 1996. g. 2. febr.], 1).

„Pastāv divi viedokļi par evaņģēliju — abi ir patiesi. Tie ļoti lielā mērā ietekmē spēku, ar kādu tiek mācīts. Viens uzskats ir tāds, ka evaņģēlijs ir visa patiesība. Tā tiešām ir. Evaņģēlijs ir patiesība. Ar šādu uzskatu es varētu klasē mācīt gandrīz jebko patiesu, un tādā veidā es mācītu evaņģēliju. Otrs uzskats ir tāds, ka evaņģēlijs ir principi, baušļi un priekšraksti, kas, ja tos ievēro, pieņem un tiem pakļaujas, vadīs uz mūžīgo dzīvi. Tas arī ir patiesi apgalvojums.

Kad es izvēlos, kuram no šiem uzskatiem ļaut dominēt, mācot stundu, es speru svarīgu soli. Ja es izvēlos uzskatu, ka evaņģēlijs ir visa patiesība, nevis priekšraksti, principi un baušļi, kas, ja tos ievēro un pieņem, un tiem pakļaujas, vada uz mūžīgo dzīvi, tad jau gandrīz esmu sevi izslēdzis no palīdzības cīņas kādam studentam — nepadoties neķītrības plūdiem.”

(Henrijs B. Airings, „Eyes to See, Ears to Hear” [BIS simpozījs par Jauno Derību, 1984. g. 16. aug.], 6)

Skolotājiem arī jānosaka, vai Svēto Rakstu kopa, ko viņi gatavojas pasniegt, satur S&I izvēlētās pamatdoktrīnas, kas īpaši jāuzsver. Šīs doktrīnas studentiem sniedz sapratni par Debesu Tēva ieceri un Baznīcas fundamentālajiem ticības principiem (skat. 2.7.2 sadaļu „Pamatdoktrīnas”, 35. lpp.).

Studentu vajadzības un spējas. Jo labāk skolotājs pazīst un saprot savus studentus, jo vienkāršāk viņam būs noteikt un uzsvērt svarīgus principus, kurus varēs viegli pielietot. Skolotāji, studējot kādu Svēto Rakstu kopu, var atrast idejas vai priekšstatus, kas viņiem pašiem var šķist aizraujoši vai īpaši nozīmīgi, taču tie var pārsniegt studentu garīgo sagatavotību un sapratni (skat., piemēram, Pāvila padomu par gaļu un pienu 1. vēst. korintiešiem 3:2). Daži principi, kas skolotājiem var nešķīst jauni vai interesanti, studentiem var izrādīties ļoti vērtīgi. Skolotājiem ir jāatceras, ka viņi māca studentus, nevis tikai stundas. Viņi veido mācīšanās pieredzi, nevis tikai gatavo stundu izklāstus. Mācību materiāli skolotājiem var būt sevišķi noderīgi, kad viņi lem, kuri principi un mācības studentiem var būt vissvarīgākās.

Elders Ričards G. Skots mācīja: „Atbilstoši savu studentu individuālajām spējām un vajadzībām nolemiet, kam piešķirt visaugstāko prioritāti. Ja svarīgs princips ir saprasts, pieņemts un padarīts par studenta dzīves ceļveža daļu, tad vis-svarīgākais mērķis ir sasniegts” („To Understand and Live Truth” [vakars ar elderu Ričardu G. Skotu, 2005. g. 4. febr.], 2–3).

Kad skolotājs nolemj, kuras patiesības uzsvērt, viņš var arī ieplānot īsumā vērst uzmanību uz principu vai mācību, kura netiks pamatīgi aplūkota, mācoties attiecīgo Svēto Rakstu kopu. Tas var sniegt iespēju Svētajam Garam personalizēt kādu principu, kas, kaut arī netiek vispusīgi aplūkots nodarbības laikā, var kādam studentam izrādīties svarīgs. Skolotājiem arī jāatceras, ka studenti var atklāt un vēlēties pārrunāt dažas evaņģēlija patiesības, ko skolotājs nebūs pamanījis vai ieplānojis pārrunāt.

Visos šādos gadījumos skolotājiem jācenšas saņemt Gara apliecinājumu. Gars viņiem palīdzēs labāk saprast iedvesmoto rakstu autora nolūku, studentu vajadzības un to, kuras evaņģēlija patiesības studentiem palīdzēs tuvināties Debesu Tēvam un Glābējam.

4. Nolemiet, cik lielu uzsvāru likt uz katru Svēto Rakstu kopas segmentu.

Piezīmes

Kad skolotāji ir apguvuši Svēto Rakstu kopas kontekstu un saturu, to sadalījuši mazākos, ar saturu saistītos segmentos un noteikuši svarīgas evaņģēlija patiesības, ko studenti varētu mācīties un pielietot, skolotāji tad ir gatavi nolemt, cik lielu uzmanību veltīt katram Svēto Rakstu kopas segmentam. Parasti tiem segmentiem, kas satur mācības un principus, ko skolotājs vēlas uzsvērt nodarbībā, tiks veltīta vislielākā uzmanība. Tas nozīmē, ka skolotāji mācīs studentiem saprast šo pantu grupu kontekstu un saturu, noteikt un saprast tajās esošās svarīgās mācības un principus, sajūst savā sirdī šo mācību un principu patiesumu un nozīmīgumu un palīdzēs viņiem saprast, kā viņi var šīs patiesības pielietot savā dzīvē.

Citos Svēto Rakstu kopas segmentos varētu būt mazāks uzsvārs uz stundā mācāmajām patiesībām, taču tās nevajadzētu izlaist vai ignorēt. Skolotājiem vajadzētu ieplānot šīs pantu grupas vismaz rezumēt.

Piezīme: Neierobežots sagatavošanās laiks ir retums. Kopīga kļūda, ko skolotāji pieļauj, ir tāda, ka viņi velta daudz laika lasīšanai un studēšanai, un centieniem nolemt, *ko mācīt*, ka nepaliek pietiekami laika rūpīgi sagatavoties — *kā mācīt*. Gatavojot jebkuru stundu, pienāk brīdis, kad skolotājam jāpasaka: „Es uzskatu, ka pietiekami labi saprotu, *ko mācīt*. Tagad man jānolemj, *kā* es to mācīšu efektīvi.”

Nolemiet, kā mācīt [4.3.4]

Bieži vien skolotāji aizraujas ar Svēto Rakstu kopu, ko gatavojas mācīt, un patiesībām, kuras ir atklājuši. Pieliekot centīgas pūles, lai studētu, saprastu un būtu Gara mācīti, skolotāji sajūt iedvesmu un dabisku vēlmi nodot to, ko ir iemācījušies gatavošanās laikā. Kaut arī tas varētu būt piemēroti, jāatceras, ka ikvienas stundas mērķis ir panākt, lai *studenti* saprastu Svētos Rakstus, būtu Svētā Gara mācīti un sajūtu iedrošinājumu pielietot to, ko *viņi* mācās. Tas gandrīz vienmēr prasa ko vairāk par skolotāju personīgo Svēto Rakstu studiju izklāstu un to, kas viņiem šķītis svarīgs. Tas arī prasa ko vairāk par pantu lasījumu, sniegt komentāru un tad nolasot nākamo.

Studenti sajūt iedvesmu, kad viņus virza cauri mācību procesam, kas līdzinās tam, ko skolotājs pats ir pieredzējis stundas gatavošanas laikā. Studenti ir jāvada tā, lai viņi pētītu Svētos Rakstus ar nolūku tos saprast un paši atklātu evaņģēlija patiesības. Viņiem jādod iespējas paskaidrot evaņģēliju saviem vārdiem un dalīties tajā, un liecināt par to, ko viņi zina un sajūt. Tas palīdz veidot evaņģēlija saikni viņu prātos un viņu sirdīs.

Studenti, pastāvīgi mācoties evaņģēliju šādā veidā, iegūst pārliecību par savām spējām — pašiem studēt Svētos Rakstus un mācīties ar Garu. Viņi sajūt vēlmi pielietot savā dzīvē to, ko ir iemācījušies. Viņi ir arī labāk sagatavoti paskaidrot citiem, kam viņi tic, un sniegt liecību par evaņģēlija mācībām un principiem.

Piezīmes

Skolotājiem jāplāno metodes, kas studentiem palīdzēs pieredzēt šādu mācību procesu, viņiem kopīgi mācoties Svētos Rakstus klasē. Skolotājiem izveidojot savu stundas plānu, atbildes uz tālāk dotajiem jautājumiem sniedz pamatu, lai nolemtu, *kā mācīt*:

1. Kādas metodes vai mācību aktivitātes maniem studentiem palīdzēs saprast kontekstu un saturu, kas viņiem jāzina?
2. Kādas metodes studentiem palīdzēs spēt noteikt un izteikt vārdos galvenās mācības un principus un dos viņiem iespēju atklāt citas mācības un principus?
3. Kāds būtu vislabākais veids, kā maniem studentiem palīdzēt saprast šos principus un mācības?
4. Kādas metodes un paņēmieni maniem studentiem palīdzēs sajūst šo principu patiesumu un nozīmīgumu un aicinās viņus dalīties tajos un liecināt par tiem?
5. Kā efektīvi viņiem varētu palīdzēt saprast, kā viņi šos principus var pielietot savā dzīvē, un viņus mudināt tā rīkoties?

Tālāk doti daži apsvērumi, lai palīdzētu izlemt, kā mācīt.

Nodrošiniet, lai mācību metodes būtu saskaņā ar mācāmo vēstījumu un veicinātu Gara ietekmes apjausmi. Dažreiz, cenšoties studentus izklaidēt vai noturēt viņu interesi, skolotāji izvēlas metodes vai lieto paņēmienus, kas neveda uz sapratni un iedvesmošanu. Izvēloties metodes, skolotājiem būtu jāapsver, vai metode pastiprina vai pavājina vēstījumu, kas studentiem būtu jāpersonalizē. Piemēram, pamācoša spēle varētu būt baudāms un jēgpilns veids, kā iepazīstināt ar informāciju (tādu kā Bībeles grāmatu secība), taču tā gandrīz noteikti būs neefektīva, ja gala mērķis ir garīgas sajūtas. Darbs mazās grupās var būt efektīvs, taču, tā kā tas prasa vērā ņemamu laiku, tā var arī nebūt vislabākā metode vienkārši formulēta principa noteikšanai.

Skolotājam jānodrošina, ka mācību metodes un aktivitātes ir piemērotas evaņģēlija mācību videi, nevienu neaizvainos vai nesāpinās un veicinās Gara ietekmes apjausmi.

Lietojiet mācību materiālus. Semināra un institūta mācību materiāli sniedz ieteikumus par to, *kā mācīt*, kuros ir iekļauti evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipi. Skolotājiem, gatavojot katru stundu, rūpīgi jāpārskata mācību materiāli un jāizvēlas, kuru informāciju un metodes viņi lietos, lai mācītu attiecīgo Svēto Rakstu kopu. Skolotāji var izvēlēties lietot visus mācību materiālos sniegtos ieteikumus vai daļu no tiem attiecībā uz kādu Svēto Rakstu kopu vai pielāgot ieteiktās idejas savu audzēkņu vajadzībām un apstākļiem.

Izveidojiet saistību un formulējiet nolūku. Kad studenti saskata, kā tas, ko viņi studē Svēto Rakstu kopā, attiecas uz viņu pašu situāciju un apstākļiem, viņi parasti sajūt lielāku motivāciju mācīties un pielietot evaņģēlija mācības. Viņi arī spēj saprast, kā Svētie Raksti viņiem sniedz atbildes un vadību reālās dzīves situācijās.

„Izcils evaņģēlija skolotājs mācīs no noteiktajiem kursa materiāliem, lielāko uzsvaru liekot uz Jēzus Kristus evaņģēlija mācību, principu un derību mācīšanu.”

(Dalins H. Oukss, „Gospel Teaching”, Ensign, 1999. g. nov., 79)

Tādēļ, gatavojoties, *kā mācīt*, skolotāji rīkotos gudri, ja apdomātu Svēto Rakstu kopā esošās mūžīgās patiesības un apsvērtu, kā tās varētu būt noderīgas un nozīmīgas studentu dzīvē. Paturot šo prātā, skolotāji bieži sāks stundu ar saistītu jautājumu, situāciju vai problēmu, kas studentiem liks pētīt Svētos Rakstus, meklējot evaņģēlija principus un mācības, lai saņemtu padomu un vadību. Gatavojot stundas, skolotājiem arī jāplāno, kā uzturēt interesi un visu laiku studentus iesaistīt mācību procesā.

Nosakiet stundas tempu. Skolotājiem uzcītīgi jācenšas pasniegt visa Svēto Rakstu kopa. Tomēr, nosakot, cik daudz laika veltīt dažādām stundas daļām, skolotājiem ir svarīgi atcerēties, ka viņi māca studentus, nevis stundas. Skolotājiem nevajadzētu tik ļoti koncentrēties uz stundas plānu un tik stingri pie tā pieturēties, ka viņi nepieļautu rīcību saskaņā ar iedvesmu vai nepieļautu neplānotu studentu dalību stundas laikā, kas parasti rada nepieciešamību pārveidot nodarbības kārtību.

Viena no visbiežāk pieļaujamām skolotāju kļūdām ir tāda, ka viņi pārāk daudz laika velta pirmajai stundas daļai un tad ir spiesti sasteigt pēdējo stundas daļu. Skolotājiem, gatavojoties nodarbībai, jānovērtē, cik daudz laika prasīs katras stundas daļas pasniegšana, lietojot viņu izvēlētas metodes. Tādēļ, ka skolotājiem gandrīz vienmēr būs vairāk, ko mācīt, nekā atļauj atvēlētais mācību laiks, viņiem būs jānolemj, kuras kopas daļas uzsvērt un kuras rezumēt.

Nepieciešamība noteikt stundas tempu attiecas gan uz visu kursu, gan atsevišķām nodarbībām. Piemēram, ja skolotāji, pasniedzot Jaunās Derības kursu, pārāk daudz laika veltīs četriem evaņģēlijiem, viņi nespēs pienācīgi pasniegt svarīgas evaņģēlija patiesības, kas atrodamas turpmākajās grāmatās.

Lielākajā daļā semināra un institūta mācību materiālos ir sniegti ieteikumi un plāni visa kursa pasniegšanai.

Koncentrējieties uz to, lai studentiem palīdzētu izpildīt viņu lomu.

Skolotājiem, gatavojoties, kā mācīt, uzmanība ir jāsauglabā uz studentu, nevis tikai uz to, ko darīs skolotājs. Tā vietā, lai tikai pajautātu: „Ko es šodien klasē darišu?” vai „Ko es mācīšu saviem studentiem?”, skolotājam arī ir jāattiecas pret stundu gatavošanu, domājot: „Ko mani studenti šodien klasē darīs?”; „Kā es palīdzēšu saviem studentiem atklāt to, kas viņiem ir jāzina?”

Lietojiet dažādas metodes un paņēmienus. Pat pārlicinošs mācīšanas paņēmieni var kļūt neefektīvs vai garlaicīgs, ja to lieto pārāk bieži. Kaut arī skolotājiem nevajadzētu izvēlēties metodes tikai dažādības pēc, daudzi efektīvi skolotāji variē mācīšanas veidus katrā stundā un no dienas dienā. Skolotājiem jābūt gataviem mainīt metodes stundas laikā, ja studenti ir zaudējuši interesi vai ja tas, ko viņi dara, šķietami viņiem nepalīdz sasniegt vēlamos rezultātus.

Dažādu mācību metožu lietošana var arī palīdzēt iesaistīt studentus, kas mācās citādi. Mācību metodes vai aktivitātes, kurās studentiem nepieciešams pielietot dažādas maņas, tādas kā redze, dzirde un tauste, var palīdzēt veiksmīgāk iesaistīt studentus un atcerēties mācīto.

Kaut arī skolotājiem visbiežāk jāizvēlas metodes, kuru lietojums viņiem ir ērts un zināms, tomēr viņiem ir jābūt gataviem izmēģināt jaunas metodes vai paņēmienus, kas varētu padarīt mācību procesu vēl jēgpilnāku.

Šīs rokasgrāmatas nākamajā sadaļā ir aprakstītas dažādas mācību metodes un paņēmieni, ko skolotāji var apsvērt, lemjot, *kā mācīt*.

Piezīmes

5

Mācīšanas prasmes, metodes un paņēmieni

Mācīšana ir salikts un daudzšķautņains uzdevums. Mācīšanas metožu un paņēmieni saraksts sastāvētu no daudzām idejām un piemēriem, un pilns to apraksts aizņemtu neskaitāmas grāmatas. Tomēr tās ir iespējams apkopot dažās vispārējās mācību metožu, prasmju vai paņēmieni grupās, kas ir būtiskas efektīvai mācīšanai. Šajā sadaļā ir aprakstītas dažas no šīm svarīgajām grupām.

Lemjot, kādas metodes izmantot mācīšanā, ir svarīgi atcerēties, ka metodes un prasmes ir tikai veids, kā sasniegt mērķi, nevis rezultāts. Skolotājiem jāizvēlas metodes, kas studentiem vislabāk palīdzēs saprast konkrētas Svēto Rakstu kopas saturu, mācības un principus un iedvesmos pielietot. Paturot prātā konkrētas prasmes vai paņēmiena izmantošanas nolūku, skolotāji to spēs jēgpilni īstenot. Svarīgi ir arī atcerēties, ka bez Gara pat visefektīvākās mācību metodes un paņēmieni negūs panākumus.

Jautājumi [5.1]

Jēgpilnu jautājumu uzdošana ir viena no vissvarīgākajām prasmēm, ko skolotājs var izkopt. Jautājumi studentus var iesaistīt Svēto Rakstu izpratnes procesā un viņiem palīdzēt noteikt un saprast svarīgas evaņģēlija patiesības. Jautājumi studentiem var arī palīdzēt apdomāt, kā evaņģēlijs ir ietekmējis viņu dzīvi un apsvērt, kā viņi varētu pielietot evaņģēlija principus tagad un nākotnē. Jautājumu uzdošana var studentus mudināt acināt Svēto Garu savā mācību pieredzē, tādējādi apliecinot viņu rīcības brīvības pielietošanu un savas lomas izpildīšanu mācību procesā.

Rūpīga jautājumu izveidošana stundu gatavošanas laikā ir lielu pūļu vērts; šādiem jautājumiem ir jāvada uz sapratnes palielināšanos un jāsaista studentu prāti un sirdis mācībām. Plānojot jautājumus, skolotājam vispirms jānosaka kāda konkrēta jautājuma vaicāšanas mērķis (piemēram, skolotājs varētu vēlēties, lai studenti atrastu kādu informāciju Svēto Rakstu fragmentā, apdomātu kāda fragmenta nozīmi vai dalītos liecībā par kāda principa patiesumu). Skolotājam tad vajadzētu rūpīgi izveidot jautājumu, paturot prātā savu mērķi. Daži uzmanīgi izvēlēti vārdi var pamatīgi ietekmēt to,

vai jautājums dos vai nedos vēlamu rezultātu.

Skolotājiem vajadzētu censties sagatavot un uzdot jautājumus, kas stimulē domāšanu un sajūtas. Viņiem parasti vajadzētu izvairīties no tādiem jautājumiem, uz kuriem var vienkārši atbildēt ar „jā” vai „nē” vai uz kuriem atbilde ir tik acīmredzama, ka studentiem nebūs nekādas motivācijas par to domāt. Skolotājiem būtu jāizvairās arī no tādu jautājumu uzdošanas, kas varētu izraisīt ķildu, jo tas var sagraut studentu cerības, izraisīt strīdu klasē, kas apbēdina Garu (skat. 3. Nefijs 11:29).

„Jautājumu uzdošana un atbilžu sniegšana ir visas mācīšanās un mācīšanas pamatā.”

(Henrijs B. Airings, „The Lord Will Multiply the Harvest” [vakars ar elderu Henriju B. Airingu, 1998. g. 6. febr.], 5–6)

Ir svarīgi, lai skolotāji, klasē uzdodot jautājumus, dotu studentiem laiku apdomāt savu atbildi. Dažreiz skolotāji uzdod jautājumu, pagaida vienu vai divas sekundes un tad, nesaņemot tūlītēju atbildi, krīt panikā, un sniedz atbildi paši. Taču efektīvi jautājumi bieži vien prasa pārdomas un iedziļināšanos, un studentiem, iespējams, vajadzēs laiku, lai atrastu atbildes Svētajos Rakstos vai lai noformulētu jēgpilnu atbildi. Dažreiz varētu būt noderīgi studentiem dot laiku pierakstīt atbildi, pirms viņi to sniedz.

Jēzus Kristus, dižais Skolotājs, bieži uzdeva dažādus jautājumus, lai mudinātu cilvēkus pārdomāt un pielietot dzīvē tos principus, kurus Viņš mācīja. Viņa jautājumi mainījās atkarībā no tā, ko Viņš vēlējās panākt to cilvēku dzīvē, kurus mācīja. Daži jautājumi mudināja Viņa klausītājus domāt un meklēt atbildes Svētajos Rakstos, piemēram, kad Viņš uzdeva šādu jautājumu: „Kā stāv bauslībā rakstīts, kā tu tur lasi?” (Lūkas 10:26). Citu jautājumu nolūks bija aicināt cilvēkus apņemties kaut ko darīt, piemēram, kad Viņš jautāja: „Kādiem vīriem jums jābūt?” (3. Nefijs 27:27).

Kaut arī ir daudz dažādu jautājumu, ko skolotājs var pajautāt, evaņģēlija mācīšanās un apgūšanās it sevišķi svarīgas ir četras jautājumu grupas:

1. Jautājumi, kas studentus aicina *meklēt informāciju*.
2. Jautājumi, kas studentus rosina *analizēt, lai gūtu sapratni*.
3. Jautājumi, kas *rosina sajūtas un liecību*.
4. Jautājumi, kas *veicina pielietošanu*.

Jautājumi, kas studentus aicina *meklēt informāciju* [5.1.1]

Izpētes jautājumi studentiem palīdz iegūt pamatzināšanas par Svētajiem Rakstiem, aicinot viņus meklēt svarīgas detaļas, kas attiecas uz kādas Svēto Rakstu kopas saturu. Tā kā *izpētes* jautājumi studentus mudina meklēt informāciju Svēto Rakstu tekstā, ir lietderīgi šādus jautājumus uzdot pirms to pantu nolasīšanas, kuros rodamas atbildes. Tas koncentrē studentu uzmanību un ļauj viņiem atklāt atbildes Svēto Rakstu stāstījumos.

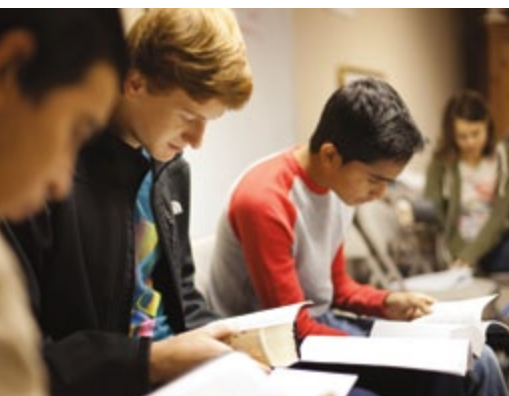
Izpētes jautājumos bieži parādās tādi vārdi kā „*kas*”, „*ko*”, „*kad*”, „*kā*”, „*kur*” un „*kāpēc*”. Tālāk doti daži jautājumu paraugi, kas studentus aicina *meklēt informāciju*:

- Saskaņā ar Mateja 19:22, *kāpēc* bagātais jauneklis aizgāja noskumis?
- Izlasiet 1. Samuēla 17:24 un pasakiet, *kā* Israēla vīri reaģēja, kad ieraudzīja Goliātu? *Kā* reaģēja Dāvids 26. pantā?
- *Kādu* padomu Alma deva savam dēlam Šiblonam Almas grāmatas 38. nodaļas 5.–15. pantā?

Piezīmes

Piezīmes

Atbildēm uz izpētes jautājumiem vajadzētu izveidot pamatsapratni, uz kuras tad ar cita veida jautājumu palīdzību var veidot dziļāku izpratni un pamatīgāku pielietojumu. Glābēja jautājuma — „Ko ļaudis saka par Cilvēka Dēlu, kas Viņš esot?” (Mateja 16:13) — rezultāts bija tāds, ka tika sniegta pamatinformācija. Viņa mācekļu atbildes viņus sagatavoja dziļākam un skaudrākam jautājumam: „Bet ko tad jūs par Mani sakāt, kas Es esmu?” (Mateja 16:15)

Jautājumi, kas studentus rosina analizēt, lai gūtu sapratni [5.1.2]

Analīzes jautājumus parasti uzdod tad, kad studenti ir iepazinušies ar studējamajiem pantiem. Tie var audzēkņus aicināt iegūt plašāku un dziļāku sapratni par Svētajiem Rakstiem. Tie var studentiem palīdzēt Svētajos Rakstos apskatīt sakarības un paraugus vai atrast pretstatus. Analīzes jautājumi gandrīz vienmēr satur vairākas iespējamās atbildes.

Analīzes jautājumi parasti izpilda vienu no trīs mērķiem. Tie studentiem palīdz:

- Labāk saprast Svēto Rakstu kontekstu un saturu.
- Noteikt evaņģēlija principus un mācības.
- Padziļināt sapratni par šiem principiem un mācībām.

Palīdzība studentiem labākas Svēto Rakstu konteksta un satura sapratnes gūšanā.

Analīzes jautājumi studentiem var palīdzēt paplašināt sapratni par Svēto Rakstu tekstu un notikumiem, palīdzot viņiem apskatīt pantus to vēsturiskās un kultūras informācijas kontekstā vai citu Svēto Rakstu pantu gaismā. Šādi jautājumi studentiem var arī palīdzēt noskaidrot vārdu un frāžu nozīmi un palīdzēt analizēt sižeta detaļas, lai tām būtu lielāka nozīme. Šis process studentus sagatavo tam, lai viņi spētu noteikt principus un mācības.

Tālāk doti šo jautājumu piemēri:

- Kā Jēzus dotais skaidrojums Mateja 13:18–23 palīdz jums saprast Viņa mācības no 3. līdz 8. pantam?
- Kādas atšķirības jūs saskatāt Lamana, Lemuēla un Nefija reakcijā uz eņģeļa norādījumiem? (Skat. 1. Nefija 3:31; 4:1–7.)
- Kas noveda pie manuskripta 116 lappušu nozaudēšanas, kas lika Tam Kungam dot Džozefam Smitam padomu — „tev nav jābīstas cilvēka vairāk kā Dieva”? (M&D 3:7)

Palīdzība studentiem evaņģēlija principu un mācību noteikšanā.

Studenti, pilnveidojot savu sapratni par Svēto Rakstu kontekstu un saturu, labāk spēj noteikt tajos esošos principus un mācības. Analīzes jautājumi studentiem var palīdzēt nākt pie secinājumiem un skaidri formulēt Svēto Rakstu kopā atrodamos principus vai mācības (skat. 2.5.1 sadaļu „Nosakiet mācības un principus” 26. lpp.).

Tālāk doti daži šo jautājumu piemēri:

- Kādu principu ilustrē Nefija panākumi misiņa plākšņu iegūšanā, neskatoties uz lielajām grūtībām? (Skat. 1. Nefija 3–4.)

- Kādas mācības par Dieva pamatīpašībām mēs varam mācīties no Pirmās vīzijas? (Skat. DžS — V 1:15–20.)
- Ko mēs varam mācīties no sievietes, kas slimoja ar asiņošanu, pieliktajām pūlēm, lai aizskartu Glābēju, un Viņa sniegtās atbildes? (Skat. Marka 5:24–34.)

Palīdzība studentiem sapratnes padziļināšanā par principiem un mācībām. Papildus tam, lai principus un mācības *noteiktu*, studentiem tās ir jāsaprot, pirms viņi tās var jēgpilni pielietot. Jautājumi, kas palīdz skaidrāk saprast konkrēta principa vai mācības nozīmi, kas studentus mudina domāt par kādu principu mūsdienu kontekstā vai kas studentus aicina paskaidrot, kā viņi saprot kādu principu, ir sevišķi noderīgi. Tālāk sniegti daži piemēri:

- Kāds varētu būt pierādījums tam, ka mēs mīlam Dievu ar visu savu „spēku, prātu un sirdi”? (Moronija 10:32)
- Kāpēc pastāvīgas lūgšanas jums var palīdzēt saņemt garīgo spēku, kas nepieciešams, lai pārvarētu tādus kārdinājumus, kā nelaipna runāšana ar citiem cilvēkiem vai piedalīšanās izklaidēs, kas aizvaino Garu? (Skat. M&D 10:5.)
- Kādu uzvedību un rakstura īpašības jūs saskatītu tādā cilvēkā, kurš savu dzīvi būvē uz Kristus pamata? (Skat. Helamana 5:1–14.)
- Izmantojot to, ko mēs esam uzzinājuši Almas 40. nodaļā, kā jūs izskaidrotu mācību par augšāmcelšanos kādam draugam, kas nav no mūsu ticības?

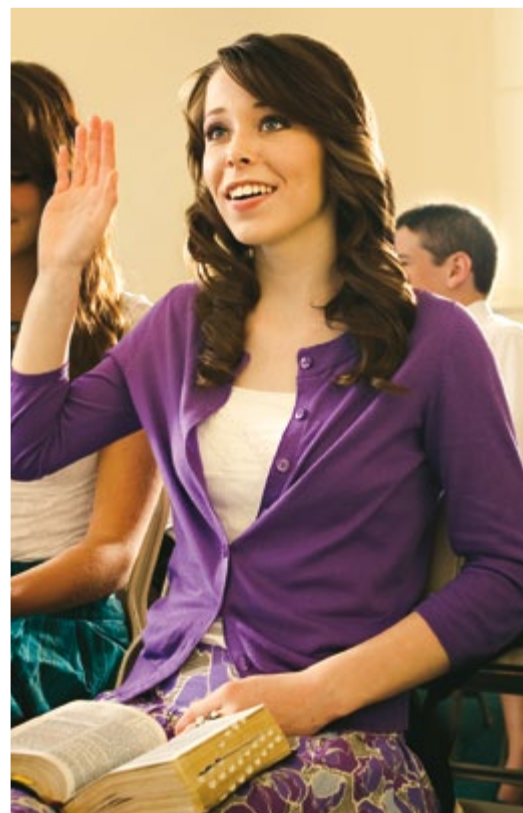
Jautājumi, kas rosina sajūtas un liecību [5.1.3]

Daži jautājumi studentiem palīdz *apdomāt* un *saprast* evaņģēlija principus un mācības, kamēr citi var viņos raisīt pārdomas par garīgām pieredzēm un likt dziļāk *sajust* kāda evaņģēlija principa vai mācības patiesumu un nozīmīgumu savā dzīvē. Daudzkārt šīs sajūtas studentu sirdīs izraisa stiprāku vēlmi uzticīgāk dzīvot saskaņā ar kādu evaņģēlija principu. Uzrunā BIS reliģijas pedagogiem elders Henrijs B. Airings atsaucās uz šāda veida jautājumiem, sakot:

„Daži jautājumi aicina iedvesmu. Izcili skolotāji uzdod šādus jautājumus. . . . Šis jautājums, piemēram, varētu neaicināt iedvesmu: „Kā atpazīt patiesu pravieti?” Šāds jautājums aicina atbildēt ar uzskaitījumu saraksta veidā, kas ņemts no atmiņas par Svētajiem Rakstiem un dzīvo praviešu vārdiem. Daudzi studenti varētu uz to atbildēt. Lielākā daļa varētu sniegt vismaz apmierinošu ieteikumu. Un prāti tiktu rosināti.

Taču mēs varētu jautājumu uzdot šādi, tikai ar pavisam nelielu atšķirību: „Kad jūs esat sajutuši, ka atrodaties pravieša klātbūtnē?” Tas cilvēkus aicinās atcerēties savas sajūtas. Pēc šī jautājuma uzdošanas mēs ar gudrību varētu brīdi pagaidīt, pirms kādu aicināt sniegt atbildi. Pat tie, kas nerunā, domās par garīgām pieredzēm. Tas aicinās Svēto Garu” („The Lord Will Multiply the Harvest”, 6).

Piezīmes

Piezīmes

Šādi jautājumi studentus aicina pārdomāt pagātni, „atcerēties savas sajūtas” un domāt par savām garīgajām pieredzēm, kas ir saistītas ar apspriežamo evaņģēlija mācību vai principu. Šo jautājumu sekas bieži ir tādas, ka studenti dalās savās sajūtās un pieredzēs vai liecina par kādu mācību vai principu. Šie jautājumi palīdz evaņģēliju nest no studentu prātiem — studentu sirdīs. Un, kad viņi *sajūt* sirdīs kādas evaņģēlija mācības vai principa patiesumu un nozīmīgumu, viņi to drīzāk pielietos savā dzīvē.

Tālāk doti daži jautājumu piemēri, kas var rosināt sajūtas un aicināt liecību:

- Kad jūs esat sajutuši mieru un prieku, piedodot kādam?
- Padomājiet par kādu gadījumu, kad Tas Kungs vadīja jūs lēmumu pieņemšanā, jo jūs uzticējāties Viņam, nevis pašlāvāties uz sava prāta gudrību (skat. Sal. pam. 3:5–6). Kā jūs tikāt svētīti par savu rīcību?
- Ja jūs personīgi varētu izteikt pateicību Glābējam par Viņa upuri jūsu labā, ko jūs Viņam teiktu?
- Kā jūsu dzīve ir mainījusies, pateicoties tam, kas notika Svētbirzī?
- Kad jūs esat redzējuši, kā citi uzticīgi iztur pārbaudījumus un pārdzīvojumus? Kā tas ir jūs ietekmējis?

Neliels brīdinājums: atbildes uz šāda veida jautājumiem var būt īpaši personiskas un emocionālas. Skolotājiem jānodrošina, lai studentiem nekad neliktos, ka viņus spiež atbildēt uz jautājumu, dalīties savās sajūtās vai pieredzēs vai sniegt liecību. Turklāt, skolotājiem jāpalīdz studentiem saprast personisko garīgo pieredzi svētais raksturs un atbilstoši viņi jāmudina dalīties šajās pieredzēs (skat. M&D 63:64).

Jautājumi, kas *veicina pielietošanu* [5.1.4]

Evaņģēlija mācīšanas galīgais mērķis ir studentiem palīdzēt pielietot Svētajos Rakstos atrodamos principus un mācības un būt gataviem saņemt svētības, kas ir apsolītas uzticīgajiem un paklausīgajiem. Studenti, kas spēj saskatīt svētības, kuras ir saņēmuši, pateicoties dzīvošanai pēc evaņģēlija principiem, pagātnē, stiprāk vēlēšies un būs labāk sagatavoti tos veiksmīgi pielietot nākotnē. Jautājumiem var būt ļoti svarīga loma, palīdzot studentiem saprast, kā viņi šos principus var pielietot savā pašreizējā situācijā, un apsvērt, kā viņi tos var pielietot nākotnē.

Tālāk doti dažu jautājumu piemēri, kas studentiem var palīdzēt vairāk domāt par to, kā viņi var pielietot principus un mācības savā dzīvē:

- Kādas izmaiņas jums vajadzētu veikt, lai pilnīgāk svētītu Sabata dienu un tādējādi būt pasaules neaptraipītiem? (Skat. M&D 59:9–13.)
- Kādu pravieša padomu jūs varētu ievērot ar lielāku precizitāti? (Skat. Almas 57:1–27.)
- Kā princips — *ja mēs vispirms dzenamies pēc Dieva valstības, mēs tiksīm svētīti citās savas dzīves jomās* — palīdz jums noteikt savu mērķu un aktivitāšu prioritāti nākamajiem diviem vai trīs gadiem? (Skat. Mateja 6:33.)

Pastāv vairāki veidi, kā Svētos Rakstus lasīt kopīgi klasē:

- Lieciet studentiem lasīt skaļi, vai nu pa vienam, vai saskaņoti.
- Lieciet studentiem lasīt cits citam.
- Lieciet studentiem izlasīt kādu fragmentu pie sevis.
- Nozīmējiet vairākus studentus, lai viņi lasītu kādu Svēto Rakstu stāstu pa lomām.
- Lasiet skaļi studentu priekšā, viņiem sekojot līdzī lasītajam savos Svētajos Rakstos.

Piezīmes

Skolotāja sniegtā prezentācija [5.4]

Kaut arī studentu aktīvai dalībai mācību procesā ir ievērojama loma, lai panāktu, ka viņi saprot un pielieto Svētos Rakstus, tā neaizvieto nepieciešamību skolotājam atbilstošā nodarbības brīdī, kad studenti klausās, pasniegt attiecīgo informāciju. Šis rokasgrāmatas kontekstā laiks, kad skolotājs runā un studenti klausās, tiks saukts par „skolotāja sniegto prezentāciju”. To pienācīgi lietojot, skolotāja sniegtā prezentācija var papildināt citas mācību metodes. Tomēr, ja to lieto pārāk daudz, šī uz skolotāju centrētā aktivitāte var samazināt mācīšanas efektivitāti un ierobežot studenta iespējas mācīties — studējot un ticībā.

Skolotāja sniegtā prezentācija var būt ļoti efektīva, kad tiek rezumēts liels mācību saturs daudzums, pasniegta studentiem jauna informācija, veikta pāreja starp dažādām stundas daļām vai apkopoti secinājumi. Skolotājam varētu nākties paskaidrot un ilustrēt, lai studenti varētu skaidrāk saprast kādas Svēto Rakstu kopas kontekstu. Skolotājs var arī uzsvērt galvenās mācības un principus un skubināt studentus tos pielietot. Iespējams, vissvarīgāk ir tas, ka skolotāji var liecināt par evaņģēlija patiesībām un paust savu mīlestību pret Debesu Tēvu un Viņa Dēlu.

Kad skolotāji pasniedz kādu mācību saturu vai lieto jebkuru citu mācību metodi, viņiem pastāvīgi jānovērtē studentu uztveres spēja, sev uzdodot tādas jautājumus kā: „Vai mani studenti ir ieinteresēti un mērķtiecīgi?” un „Vai viņi saprot to, kas tiek pasniegts?” Galu galā, šīs un jebkuras citas mācību metodes lietojuma jēgu nosaka tas, vai studenti mācās, vai nemācās ar Garu, vai viņi saprot Svētos Rakstus un vai vēlas pielietot to, ko apgūst.

Tālāk dotās idejas skolotājam var palīdzēt šo metodi jēgpilni izmantot.

Plānojiet tās stundas daļas, kurās skolotājs sniedz prezentāciju. Reizēm skolotāji rūpīgi sagatavo stundas citas daļas, taču nepievērš tikpat uzmanības tām stundas daļām, kurās viņiem būs jārunā visvairāk. Viena no bažām attiecībā par skolotāja sniegto prezentāciju ir tāda, ka studenti viegli var kļūt par pasīviem dalībniekiem mācību pieredzē. Tādēļ skolotājam rūpīgi jāplāno un jāgatavo arī sava prezentācija, tajā skaitā jānolemj, kā sākt un kā virzīt apmācību loģiskā secībā.

Piezīmes

Plānojot izmantot skolotāja sniegto prezentāciju, skolotājiem rūpīgi jāapsver, kad studentiem ir īpaši svarīgi aktīvi piedalīties stundā. Parasti studentu aktīvas piedalīšanās lomas nozīmīgums pieaug, stundai pārejot no posma, kurā studenti mācās saprast Svēto Rakstu kopas kontekstu un saturu, uz posmu, kurā viņi mācās atrast, pārrunā un mācās pielietot principus un mācības.

Apvienojiet skolotāja sniegto prezentāciju ar citām metodēm. Meistarīga skolotāja sniegtā prezentācija klasē notiek tad, kad tā kļūst par daļu no kopējā stundas plāna un apmācības laikā sevī iekļauj citas metodes un paņēmienus. Prezentācijai jābūt pietiekami elastīgai, lai tās laikā varētu ko mainīt, ja kļūst acīmredzams, ka studenti garlaikojas vai ir apmulsuši. Šādi pat tad, kad runā skolotājs, galvenā uzmanība joprojām tiek pievērsta studentiem un mācībām, un skolotājs pēc vajadzības var veikt pielāgojumus. Kāds reiz pielīdzināja skolotāja sniegto prezentāciju auklai, kurā ir savērtas kaklarotas pārles. Pārles attēlo daudzās metodes, ko skolotājs lieto (jautājumi, pārrunas, darbs grupās, audiovizuālās prezentācijas utt.), taču tās ir savērtas, un tās kopā tur skolotāja mācības un paskaidrojumi. Aukla viena pati neveido skaistu kaklarotu.

Piemērotā veidā izmantojiet daudzveidību. Pastāv vairāki veidi, kā skolotāja sniegtajā prezentācijā izmantot daudzveidību. Skolotāji var izvairīties no vienveidības, mainot balsi modulāciju, toni un skaļumu un prezentācijas laikā staigājot pa klasi. Dažādība var izpausties arī pasniedzamā mācību satura daudzveidībā. Piemēram, skolotāji var stāstīt stāstus, lietot piemērotu humoru, atsaukties uz attēliem vai citiem uzskates līdzekļiem klasē, lasīt citātus, lietot tāfeli vai audiovizuālās prezentācijas un sniegt liecību. Piemērotas daudzveidības izmantošanai skolotāja sniegtajā prezentācijā vienmēr jāuzlabo studentu spējas saprast un pielietot Svētos Rakstus.

Stāsti [5.5]

Stāsti var palīdzēt nostiprināt studentu ticību Jēzus Kristus evaņģēlijam. Tie var raisīt interesi un studentiem palīdzēt saprast evaņģēliju caur citu pieredzēm. Stāsti var arī būt īpaši efektīvi, palīdzot studentiem saprast Svēto Rakstu kopā noteiktos evaņģēlija principus. Ilustrējot kādu evaņģēlija principu mūsdienu kontekstā, papildus Svēto Rakstu kontekstam, stāsti studentiem var palīdzēt saprast, kā evaņģēlija princips attiecas uz viņu dzīvi, kā arī viņiem palīdzēt sajust vēlmi to pielietot.

Elders Brūss R. Makonkijs mācīja: „Protams, nav nekā sliktā tajā, ja tiek stāstīts mūsdienīgs, ticību veicinošs stāsts, tāds, kas ir noticis mūsu evaņģēlija atklāšanas laikmetā. . . . Patiesi, tas būtu pilnā mērā jāaudina. Mums jāpieļiek visas pūles, lai parādītu, ka tādas pat lietas notiek svēto dzīvē mūsdienās, kādas notika uzticīgo dzīvē senatnē. . . .

Varbūt ticību veicinošu stāstu pasniegšanas pilnīgais paraugs ir mācīt to, kas ir atrodams Svētajos Rakstos, un tad tam uzlikt dzīvas īstenības zīmogu, pastāstot līdzīgu un identisku notikumu, ko piedzīvojuši ļaudis evaņģēlija atklāšanas mūsu laikmetā un — visideālākajā gadījumā — ar mums kā indivīdiem” („The How and Why of Faith-Promoting Stories”, *New Era*, 1978. g. jūl., 4–5).

Skolotāji var dalīties stāstos no praviešu dzīves un Baznīcas vēstures, kā arī stāstos, kas atrodami Vispārējās konferences runās un Baznīcas žurnālos. Viņi var arī dalīties patiesos stāstos no savas pieredzes. Vienas no nozīmīgākajām un efektīvākajām mācību pieredzēm notiek tad, kad skolotāji aicina studentus dalīties stāstos no savas dzīves, kas ilustrē to, kā viņi tika svētīti, dzīvojot pēc kāda evaņģēlija principa.

Stāstu izmantošanā jāņem vērā daži brīdinājumi un padomi.

- Ja stāstu stāstīšana kļūst par dominējošo mācīšanas metodi vai paņēmienu, paši stāsti var kļūt par stundas galveno daļu, samazinot laiku, kas pavadīts Svēto Rakstu studēšanā, un aizēnojot mācības un principus, kas tajos tiek atklāti.
- Ja skolotāji stāsta pārāk daudz stāstu no savas personīgās dzīves, tas var radīt iespaidu, ka viņi cenšas celt savu slavu un „[uzdoties] par pasaules gaismu” (2. Nefija 26:29).
- Kaut arī stāsti var apgaismot un atdzīvināt Svēto Rakstu mācīšanu un studentiem palīdzēt sajūst Gara spēku, tos nekad nevajadzētu lietot, lai manipulētu ar emocijām.
- Skolotājiem ir jābūt uzmanīgiem, lai neizpušķotu patiesa stāsta faktus, nolūcā to padarīt dramatiskāku vai satricošāku.
- Ja stāsts nav patiess, piemēram, kāds humoristisks stāsts, kas ilustrē kādu jautājumu, stāsta sākumā skaidri jāpaziņo, ka tas nav patiess.

Piezīmes

Pārrunas un uzdevumu veikšana nelielās grupās [5.6]

Dažreiz ir lietderīgi audzēkņus sadalīt pa pāriem vai nelielās grupās, lai viņi kopīgi varētu piedalīties kādā mācību aktivitātē vai pārrunās. Aktivitātes nelielās grupās var bieži vien dot iespēju piedalīties lielākam skaitam studentu un sniedz drošu vidi, kurā studenti var dalīties sajūtās, domās un liecībā cits ar citu. Šīs aktivitātes var studentiem arī sniegt iespējas mācīt evaņģēliju citiem un palīdzēt sagatavoties mācīt evaņģēliju nākotnē. Pārrunas nelielās grupās var efektīvi iesaistīt tos, kuri, šķietami, zaudē interesi un koncentrēšanos, kā arī dot studentiem iespēju attīstīt sazināšanās prasmes un nostiprināt piemērotas sociālas un garīgas attiecības. Tās var arī iedvest pārliecību mazrunīgos studentos, palīdzot viņiem jēgpilni piedalīties nodarbībā.

Liekot studentiem strādāt pa pāriem vai mazās grupās, var būt noderīgi paturēt prātā šādas lietas:

- Pirms studentu sadalīšanas mazās grupās skolotājiem jāsniedz skaidri norādījumi par to, kas no studentiem tiks sagaidīts aktivitātes laikā. Bieži vien ir lietderīgi šos norādījumus uzrakstīt uz tāfeles vai pasniegt izdales materiālu veidā, kas studentiem dod iespēju uz tiem atsaukties aktivitātes laikā.
- Mācību aktivitātes, kas ir saistītas ar studentu dzīvi un apstākļiem, mazās grupās parasti izraisa lielāku interesi un piedalīšanos.

Piezīmes

- Vadītāja nozīmēšana no studentu vidus katrai grupai, kā arī konkrēti laika ierobežojumi grupai palīdz koncentrēties uz uzdevumu. Ilgas grupu aktivitātes bieži vien beidzas ar to, ka katra grupa uzdoto beidz citā laikā, un tas var novest pie nekārtības klasē.
- Parasti studenti aktivitātē piedalās ar lielāku interesi, ja pirms tam skolotājs viņus aicina dalīties ar citiem vai mācīt pārējiem audzēkņiem kaut ko no tā, ko viņi ir iemācījušies no aktivitātes. Tas studentiem arī sniedz iespēju vingrināties evaņģēlija mācīšanās citiem.
- Studenti bieži vien darbojas grupās labāk, kad pirms tam veic kādu uzdevumu individuāli, piemēram, pēta Svētos Rakstus vai izlasa kādu citātu.
- Grupās, kurās ir pieci vai vairāk studentu, var kļūt apgrūtinoša katra studenta jēgpilna līdzdalība. Turklāt lielākām grupām parasti ir sarežģītāk koncentrēties uz uzdevumu.
- Darbs mazās grupās varētu nebūt tā labākā metode, lai atbildētu uz vienkāršiem jautājumiem, jo studentu organizēšana grupās prasa laiku.
- Kad grupu mācību aktivitātes tiek lietotas pārāk bieži, tās var kļūt mazefektīvas.

Pārrunu vai uzdevumu veikšanas laikā mazās grupās studenti var novērsties no aktivitātes mērķa, sākt sarunāties par personiskām lietām vai kļūt pavirši mācībās. Skolotājs, kas aktīvi iesaistās, ejot no grupas pie grupas un pārraugot mācību aktivitāti, var studentiem palīdzēt koncentrēties uz uzdevumu un iegūt vislielāko labumu no uzdevuma pildīšanas.

Rakstveida uzdevumi [5.7]

Skolotājiem jāaicina studenti veikt rakstveida uzdevumus, tādas kā piezīmju rakstīšana, ierakstu veikšana dienasgrāmatā, darblapu aizpildīšana, personīgo pārdomu pierakstīšana un eseju rakstīšana. Reizēm studentu aicināšana uz jautājumiem, kas raisa pārdomas, atbildēt rakstveidā palīdz padziļināt un padarīt skaidrāku viņu domāšanu. Studentu aicināšana atbildēt uz jautājumu rakstveidā, pirms viņi dalās savās domās ar citiem klases audzēkņiem, dod viņiem laiku noformulēt savas domas un sajūst Svēto Garu. Studentiem varētu būt lielāka vēlme dalīties savās domās, kad viņi tās vispirms ir pierakstījuši, un tādus gadījumos tas, ar ko viņi vēlēties dalīties, bieži vien būs daudz nozīmīgāks. Starp citu, rakstveida uzdevumi studentiem sniedz iespējas personīgi piedalīties, saņemt iedvesmu, sagatavoties mācīt un dalīties savās sajūtās ar citiem, atpazīt Tā Kunga roku savā dzīvē un izteikt liecību. Skolotājiem apdomājot, kurš rakstveida uzdevums ir piemērots attiecīgajā mācību pieredzē, viņiem vajadzētu apsvērt šo principu, ko minēja elders Deivids A. Bednārs: „Tā, ko mēs mācāmies, domājam un sajūtam, pierakstīšana, studējot Svētos Rakstus, ir vēl viens apdomāšanas veids un spēcīgs aicinājums Svētajam Garam mūs turpināt pastāvīgi pamācīt” („Because We Have Them before Our Eyes”, *New Era*, 2006. g. apr., 6–7).

Rakstveida uzdevumus jaunākiem studentiem un studentiem ar ierobežotām spējām vajadzētu pielāgot, lai viņiem palīdzētu gūt panākumus. Piemēram, skolotājs varētu sagatavot uzdevumu, kurā studentiem jau būtu sniegta lielākā daļa informācijas, un viņiem būtu jāaizpilda tikai trūkstošā daļa.

Skolotāji var palīdzēt šiem studentiem, rakstveida uzdevumu koncentrējot uz īsiem Svēto Rakstu fragmentiem vai konkrētiem jautājumiem un dodot viņiem pietiekami laika, lai izpildītu uzdevumu.

Studenti parasti gūst lielāku labumu no rakstveida uzdevumiem, kad:

- Skolotāji sniedz skaidrus rakstveida norādījumus, uz kuriem studenti var atsaukties visa uzdevuma laikā.
- Aktivitāte koncentrē viņu domas uz evaņģēlija patiesībām, kas ir saistītas ar viņu individuālajiem apstākļiem.
- Aktivitāte viņiem palīdz personiski pielietot šīs patiesības.
- Skolotājs sniedz studentiem palīdzību un atbalstu visas rakstveida aktivitātes laikā.
- Laiku pa laikam tiek noteikti laika ierobežojumi, kas atbilst uzdevumu sarežģītības pakāpei.
- Studentus aicina paskaidrot, dalīties vai liecināt par to, ko viņi ir iemācījušies no veiktās aktivitātes.
- Studenti ir pārliecināti, ka rakstveida uzdevumi, kas koncentrējas uz personīgām sajūtām, netiks izpausti citiem, tajā skaitā skolotājam, bez studenta atļaujas.
- Rakstveida aktivitāte ir stundas plāna nozīmīga daļa un netiek veikta, tikai lai „nosītu laiku” vai lai studentus sodītu par sliktu uzvedību.
- Tiem, kuriem ir grūtības ar rakstīšanu, tiek nodrošinātas alternatīvas domu un ideju pierakstīšanas metodes. Tās varētu būt, piemēram, palīdzība no kāda studenta, kas darbojas rakstveža lomā, audio ieraksta veikšana u. tml.
- Rakstveida aktivitātes netiek lietotas pārāk bieži.

Piezīmes

Krīta tāfele vai baltā tāfele [5.8]

Labi sagatavota krīta tāfele vai baltā tāfele var liecināt par skolotāja sagatavotību un vairot mērķtiecību klasē. Efektīva tāfeles izmantošana stundas laikā var studentus sagatavot mācīties un veicināt jēgpilnu piedalīšanos, it sevišķi tas attiecas uz tiem studentiem, kam vairāk patīk mācīties vizuāli. Lietojot tāfeli, skolotājiem jācenšas rakstīt skaidri un pietiekami lieliem burtiem, lai visi tos varētu saskatīt, nodrošinot, ka teksts ir ar pietiekami lielām atstarpēm, kārtīgs un viegli salasāms. Ja nav pieejama krīta vai baltā tāfele, to vietā var izmantot lielu papīra lapu vai plakātu dēli.

Uz tāfeles skolotājs var galvenajos vilcienos uzrakstīt stundas svarīgākos jautājumus vai principus, diagrammas veidā attēlot kādu mācību vai notikumu, zīmēt kartes un blokshēmas, novietot vai zīmēt attēlus par to, kas minēts Svētajos Rakstos, veidot tabulas, kas atspoguļo vēsturiskus notikumus, veidot sarakstus ar informāciju, ko studenti atrod Svētajos Rakstos, vai veikt daudzas citas aktivitātes, kas veicina mācīšanos.

Priekšmeti un attēli [5.9]

Bieži vien ir sarežģīti mācīt nesataustāmos evaņģēlija aspektus. Priekšmetu un attēlu izmantošana var būt labs veids, kā skolotāji var studentiem palīdzēt saprast garīgus principus. Piemēram, tāds plaši pazīstams priekšmets kā ziepes, studentiem var palīdzēt saprast tādu abstraktāku principu kā grēku nožēlošana. Glābējs bieži atsaucās uz pasaulīgiem priekšmetiem (tādiem kā maize, ūdens, sveces un pūrs), lai saviem klausītājiem palīdzētu saprast garīgus principus.

Priekšmetus un attēlus var izmantot, lai studentiem palīdzētu iztēloties, kā izskatījās Svētajos Rakstos minētie cilvēki, vietas, notikumi, priekšmeti un simboli. Tā vietā, lai tikai runātu par iejūgiem (skat. Mateja 11:28–30), skolotājs var kādu iejūgu atnest uz klasi, parādīt attēlu, kurā redzams iejūgs, vai to uzzīmēt uz tāfeles. Studenti varētu paostīt vai pataustīt kādu ziedu, kad lasa par „puķēm laukā” (Mateja 6:28–29). Viņi varētu pagaršot neraudzētu maizi.

Priekšmeti un attēli, tajā skaitā kartes un diagrammas, var būt ļoti noderīgi, lai studentiem palīdzētu iztēloties, analizēt un saprast Svētos Rakstus, sevišķi tad, kad tos izmanto pārrunu rosināšanai. Kāda priekšmeta vai attēla izstādīšana klasē pirms nodarbības sākuma var dažādot mācību vidi un studentos raisīt izzināšanas garu.

Lietojot priekšmetus un attēlus, ir jāņem vērā divi brīdinājumi: pirmkārt, tiem vienmēr vajadzētu pastiprināt stundas mērķi, nevis novērst no tā, un, otrkārt, klasē pārrunājot kāda notikuma darbības vietu un detaļas, par informācijas avotu vienmēr jāizmanto attiecīgais Svēto Rakstu stāsts, nevis kāda mākslinieka interpretācija par šo notikumu vai stāstu.

Audiovizuālās prezentācijas un datorprezentācijas [5.10]

Svētie Raksti satur daudzus stāstus, kuros Tas Kungs ir palīdzējis Saviem bērniem saprast Viņa mācības ar redzes un dzirdes palīdzību (skat. 1. Nefija 11–14; M&D 76; Mozus 1:7–8, 27–29). Audiovizuālie un tehnoloģijas resursi, ja tos lieto piemēroti un jēgpilni, var studentiem palīdzēt labāk saprast Svētos Rakstus un mācīties, un pielietot evaņģēlija patiesības.

Audiovizuālie resursi var attēlot svarīgus Svēto Rakstu notikumus un studentiem palīdzēt iztēloties un pieredzēt šos notikumus. Šajos resursos ir attēlots, kā cilvēki pielieto evaņģēlija principus, lai pārvarētu savas grūtības un izaicinājumus, un var Garam sniegt iespēju liecināt par patiesību.

Datortehnoloģijas ļauj skolotājiem rādīt video segmentus; parādīt svarīgus Augstāko pilnvaroto jautājumus, attēlus vai citātus; vai izcelt nodarbībā noteiktos principus un mācības. Datorprezentācijas var arī izmantot ļoti līdzīgi tam, kā tiek izmantota krīta tāfele vai baltā tāfele — lai galvenajos vilcienos aprakstītu stundas svarīgākos jautājumus, parādītu norādes uz Svētajiem Rakstiem un sniegtu vizuālus norādījumus pāru, grupu vai individuālajām mācību aktivitātēm. Šāda tehnoloģiju lietošana var dot labumu studentiem, kas mācās vizuāli, un palīdzēt studentiem organizēt un labāk saprast to, ko viņi apgūst.

Piezīmes

2. Vai šis resurss ir paredzēts, lai papildinātu nodarbību vai tās galveno ideju? Elders Boids K. Pekers ieteica: „Audio un vizuālie palīgīdzekļi klasē var būt svētība vai lāsts, atkarībā no tā, kā tie tiek lietoti. Tos var salīdzināt ar garšvielām un aromatizētājiem, kas tiek pievienoti maltītei. Tie jālieto atturīgi, lai stundā liktu uzsvaru vai stundu padarītu interesantāku” (*Teach Ye Diligently*, pārstr. izd. [1991], 265).
3. Vai resurss ir piemērots un ir saskaņā ar Baznīcas standartiem? Vai tas ir iedvesmojošs? Daudziem pasaulē izgatavotajiem produktiem var būt labs vēstījums, taču bieži vien tiem ir arī nevēlams saturs, kas var aizvainot Garu vai kurā ir ietvertas idejas, kas nav saskaņā ar evaņģēlija mācībām. Video vai audio segmentu, pat ja tas ir piemērots, nevajadzētu izmantot, ja tā avots satur nepiemērotu materiālu. Strīdīga vai sensorāla informācija parasti neveido ticību un liecību.
4. Vai tas pārkāps autortiesības vai citus spēkā esošus likumus? Daudziem video, audio un vizuālajiem materiāliem un dziesmām ir lietošanas ierobežojumi, pamatojoties uz autortiesību likumiem vai lietotāju līgumiem. Svarīgi, lai visi semināra un institūta skolotāji un vadītāji ievērotu tās valsts autortiesību likumus, kurā viņi māca, un būtu saskaņā ar spēkā esošajiem likumiem un saistībām, lai ne viņi, ne Baznīca netiktu saukta pie tiesiskās atbildības.

Tālāk dotās vadlīnijas attiecas uz semināra un institūta skolotājiem un vadītājiem *visās* valstīs.

Baznīcas izdoto materiālu lietošana [5.10.2]

Ja vien uz Baznīcas izdotā materiāla nav norādīts citādi, skolotāji un vadītāji var kopēt un rādīt filmas, videomateriālus, attēlus un mūzikas ierakstus, ko izdevusi Baznīca nekomerčiāli lietošanai Baznīcā, seminārā un institūtā. Mūziku no garīgo dziesmu grāmatas „*Hymns*”, bērnu dziesmu grāmatas „*Children’s Songbook*” un Baznīcas žurnāliem var lietot nekomerčiālos nolūkos Baznīcā, seminārā un institūtā, izņemot gadījumus, kur uz kādas no dziesmām ir speciāli norādīts ierobežojums. Semināra un institūta skolotāji un vadītāji var leļupielādēt un rādīt Baznīcas izdotos materiālus klasē, ja vien šie materiāli nesatur to lietošanas ierobežojumu.

Ārpus Baznīcas izdoto materiālu lietošana— [5.10.3]

Parasti no interneta nevajadzētu leļupielādēt programmas, programmatūru un audiovizuālos materiālus vai rādīt tos klasē, pieslēdzoties internetam, ja vien nav iegādātas nepieciešamās licences. Ja vien kāds video materiāls, dziesma vai cits audiovizuālais materiāls nepieder Baznīcai, pastāv ievērojams risks jebkurā valstī, ka, rādot šādu materiālu klasē, var tikt pārkāpti autortiesību likumi. Tādēļ parasti semināra un institūta skolotājiem un vadītājiem visā pasaulē nevajadzētu savās klasēs rādīt materiālus, kurus nav izdevusi Baznīca.

Ar autortiesībām aizsargātu mūziku saturošu mediju (piemēram, notis vai mūzikas ieraksti) pavairošana ir tiešs autortiesību likuma pārkāpums, ja vien nav saņemta rakstveida atļauja no autortiesību īpašnieka. Ar autortiesībām aizsargāta dziesmas teksta pavairošana, nesaņemot uz to atļauju, arī ir nelikumīga.

Tālāk dotās vadlīnijas īsumā apraksta dažus Amerikas Savienoto Valstu autortiesību likuma izņēmumus, kas semināra un institūta skolotājiem un vadītājiem ASV atļauj klasē rādīt videoierakstus, pirms tam nesaņemot licenci no videoieraksta autortiesību īpašnieka. Kaut arī līdzīgi izņēmumi pastāv arī citās valstīs, semināra un institūta skolotājiem vajadzētu sazināties ar Intellectual Property Office (Intelektuālā īpašuma biroju), lai noteiktu konkrētus likumus un izņēmumus, kas attiecas uz konkrēto valsti, pirms videoierakstu rādīšanas, izmantojot komerciāliem nolūkiem izdotus videomateriālus vai programmas, kas ierakstītas no televīzijas vai no interneta.

Komerčiālos nolūkos izdotu videomateriālu lietošana. Amerikas Savienoto Valstu likumā ir iekļauts izņēmums, kas skolotājiem un studentiem ļauj klasē izmantot komerciālos nolūkos izdotus videomateriālus, bez nepieciešamības šim nolūkam iegādāties licenci. Tomēr komerciālos nolūkos izdotus videomateriālus var lietot, pamatojoties uz šo izņēmumu, tikai tad, ja ir izpildīti visi tālāk dotie nosacījumi. Rādāmais videoieraksts ir: (a) jāatskaņo no legāli izveidotas kopijas; (b) jālieto klātienē mācībās, tas ir, semināra un institūta skolotājam vai vadītājam jābūt klāt, kad ieraksts tiek rādīts; (c) jātiek rādītam klasē vai līdzīgā vietā, kas paredzēta apmācībām; (d) jātiek rādītam bezpeļņas izglītības organizācijas pārraudzībā, tādās kā semināra vai institūta klase; un (e) jātiek rādītam mācību nolūkā, kas ir tieši saistīts ar kursa programmu, nevis izklaidei. Nomātu vai iegādātu komerciālo mediju rādīšana pirms vai pēc nodarbības, vai tās laikā tikai izklaides nolūkā ir nelikumīga un negodīga. Tas pats gandrīz vienmēr attiecas uz gadījumu, kad tiek rādīta visa kinofilma.

Programmu izmantošana, kas ierakstītas no televīzijas. Amerikas Savienotajās Valstīs televīzijas programmu, kas sabiedrībai tiek piedāvāta bez maksas un kas ir ierakstīta no televīzijas vai no kabeļtelevīzijas, klasē var izmantot tikai tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi: (a) kopija tiek glabāta ne vairāk kā 45 dienas, un tad tā ir nekavējoties jāizdzēš; (b) kopija klasē tiek lietota tikai pirmo 10 dienu laikā, skaitot no tās izgatavošanas dienas (līdz 10 dienām pēc kopijas izgatavošanas, taču 45 dienu laikā kopiju var izmantot vienīgi skolotāja snieguma novērtēšanai vai, lai noteiktu, vai programma būtu jāizmanto turpmākajās nodarbībās); (c) kopija tiek rādīta tikai vienu reizi (divreiz tikai tajā gadījumā, ja ir nepieciešams apmācību pastiprinājums); (d) kopija tiek rādīta tikai klasē vai līdzīgā vietā, kas paredzēta apmācību veikšanai; (e) programmas vispārējais vēstījums vai saturs netiek mainīts; (f) kopiju nedrīkst pavairot, lai to dotu citiem; (g) katrai kopijai ir jāsaturs atbilstošs paziņojums par autortiesībām uz programmu; (h) programma netiek apvienota ar citu programmu segmentiem (fiziski vai elektroniski), ar nolūku izveidot mācību salikumu vai citu produktu.

Piezīmes

Piezīmes

Papildus iepriekšējām prasībām, ierakstiem, kas ņemti no komerciālos nolūkos izdotiem videomateriāliem un programmām un kas ir ierakstīti no televīzijas vai interneta, ir: (a) jāsatur tikai videomateriāla vai programmas daļa; (b) tie jāizmanto, neveicot nekādu pārveidi vai rediģēšanu pašā programmā; (c) tos nevar lietot tādā veidā, kas vedinātu uz domām, ka programmas veidotāji vai īpašnieki atbalsta Baznīcu, seminārus un institūtus vai viņu mācības, vai tādā veidā, kas vedinātu uz domām, ka Baznīca vai semināri un institūti atbalsta attiecīgo programmu vai tās veidotājus, vai īpašniekus; (d) tos nevar lietot veidā, kas argumentēti veicinātu Baznīcas vai semināru un institūtu attīstību; un (e) tie ir jāizmanto saskaņā ar visiem zināmajiem satura ierobežojumiem un Baznīcas noteikumiem.

Ja semināra un institūta skolotājiem vai vadītājiem ir jautājumi, uz kuriem neatbild šīs vadlīnijas, viņiem jālasa papildus Baznīcas rokasgrāmata („*Handbook 2: Administering the Church*” [2010], 21.1.12) 21.1.12 sadaļa „Copyrighted Materials”. Tad, ja nepieciešams, sazinieties ar:

Intellectual Property Office
 50 E. North Temple Street, Room 1888
 Salt Lake City, UT 84150-0018
 Tālrunis: 1-801-240-3959 vai 1-800-453-3860, paplaš. 2-3959
 Fakss 1-801-240-1187
 E-pasts: cor-intellectualproperty@ldschurch.org

Mūzika [5.11]

Mūzikai, it sevišķi Baznīcas garīgajām dziesmām, var būt nozīmīga loma, lai studentiem palīdzētu sajust Svētā Gara ietekmi evaņģēlija mācību laikā. Baznīcas garīgo dziesmu priekšvārdā Augstākais Prezidijs paziņoja: „Iedvesmojoša mūzika ir mūsu baznīcas sanāksmju būtiska daļa. Garīgās dziesmas aicina Tā Kunga Garu, rada godbijības sajūtu, vieno mūs kā Baznīcas locekļus un sniedz mums iespēju slavēt To Kungu.

Daži no ievērojamākajiem sprediķiem tiek pasludināti, dziedot garīgās dziesmas. Garīgās dziesmas mūs vedina uz grēku nožēlošanu un labiem darbiem, veido liecību un ticību, mierina nogurušo un noskumušo un iedvesmo mūs izturēt līdz galam” (*Hymns*, ix). Elders Dalins H. Oukss mācīja: „Interesanti, vai mēs pietiekami bieži savās sanāksmēs, savās nodarbībās un savās mājās lietojam šo debesu sūtīto iespēju. . . .

Piezīmes

Vispārīgi padomi un brīdinājumi [5.12]

Kaut arī vēlme veidot labas attiecības ar studentiem ir piemērota, vēlme saņemt uzslavas, ja to neatpazīst vai nekontrolē, var būt par iemeslu tam, ka skolotāji sāk vairāk uztraukties par to, ko studenti par viņiem domā, nevis par to, lai studentiem palīdzētu mācīties un attīstīties. Tas skolotājus bieži vien mudina aizstāt metodes, kas aicina Svēto Garu, ar metodēm, kas uzlabo skolotāja tēlu studentu acīs. Skolotāji, kas iekrīt šajā slazdā, ir vainīgi viltus priesterības izmantošanā, jo viņi „uzdodas par pasaules gaismu, lai viņi varētu gūt peļņu un pasaules slavu” (2. Nefija 26:29). Skolotājiem jābūt uzmanīgiem, lai tas, kā viņi lieto humoru, personīgos stāstus vai jebkuru citu mācību metodi, netiktu darīts izklaidis, iespaida radīšanas vai studentu uzslavu gūšanas nolūkā. Drīzāk visu reliģisko pedagogu galvenajam mērķim ir jābūt Debesu Tēva slavināšanai un studentu vadīšanai pie Jēzus Kristus.

Prezidents Hovards V. Hanteris mācīja: „Es esmu pārliecināts, ka jūs saredzat iespējamās briesmas, kas slēpjas tajā apstākļi, ka skolotājs var kļūt tik ietekmīgs un pārliecināošs, ka studenti kļūst lojāli viņam, nevis evaņģēlijam. Šī ir brīnišķīga problēma, ar ko jācinās, un mēs tikai vēlētos cerēt, ka jūs visi esat tādi populāri skolotāji. Taču šeit slēpjas arī patiesas briesmas. Tieši šī iemesla dēļ jums ir jāaicina studenti pašiem iedziļināties Svētajos Rakstos, nevis tikai jādod viņiem sava interpretācija un stāstījums par tiem. Taisni tādēļ jums ir jāaicina savi studenti sajust Tā Kunga Garu, nevis tikai viņiem jādod savas pārdomas par to. Šis galu galā ir iemesls tam, kāpēc jums ir jāaicina savi studenti tieši pie Kristus, nevis tikai pie tā, kas māca Viņa mācības, lai cik prasmīgs skolotājs viņš arī būtu. Jūs nebūsiet vienmēr pieejams saviem studentiem. Jūs nevarēsiet viņus mierināt satraukuma brīžos, kad viņi būs pabeiguši vidusskolu vai koledžu. Un jums nav vajadzīgi personīgie mācekļi” („Eternal Investments” [vakars ar prezidentu Hovardu V. Hanteru, 1989. g. 10. febr.], 2).

Papildus tam, tālāk dotie padomi un brīdinājumi attiecas uz daudzām mācību metodēm un situācijām:

- *Sāncensības gars.* Skolotājiem ir jābūt uzmanīgiem ar sāncensības garu klasē, sevišķi tad, kad studenti individuāli sacenšas cits ar citu. Sāncensība var novest pie strīdiem, drosmes zaudēšanas, izsmiekla vai apmulsuma un var likt Garam atkāpties.
- *Negatīvs pastiprinājums.* Skolotājiem jāpielieto gudrība, izsakot vilšanos par klases audzēkņiem kopumā vai par individuālu studentu. Lielākā daļa studentu jūtas zināmā mērā nepiemēroti, un viņiem ir nepieciešams stiprinājums un iedrošinājums, nevis viņu nepilnību pastiprinājums.

6

Skolotāja pastāvīga pilnveidošanās

Kad skolotāji centīsies izmantot mācību procesā šīs rokasgrāmatas principus un metodes, viņiem vajadzētu pastāvīgi un pacietīgi strādāt, lai pilnveidotos. Skolotājiem jāapgūst efektīvas mācīšanas principi un prasmes rindīņu pēc rindīņas, studējot, pielietojot ticību, vingrinoties un uzkrājot pieredzi. Pastāv daudzi paņēmieni, kā novērtēt mācīšanas efektivitāti un saņemt atsauksmes un palīdzību attiecībā uz to, kā pilnveidoties. Daži paņēmieni, kas skolotājiem palīdzēs pilnveidoties, ir formālas, strukturētas metodes, tādas kā novērošana un atsauksmes no citiem skolotājiem, koordinatoriem vai studentiem. Pastāv arī neformāli paņēmieni, tādi kā studentu uzklaušanās, citu skolotāju vērošana vai dalīšanās idejās un pieredzē ar kolēģiem.

Viens no vērtīgākajiem atsauksmju saņemšanas veidiem var būt sevis novērtēšana Svētā Gara vadībā. Elders Henrijs B. Airings mācīja:

„Pēc nodarbības jūs varētu atvēlēt kādu brīdi lūgšanai, lai skaidri saprastu, kas notika klasē un kas notika studentu dzīvēs. Jūs to varat darīt sev pieņemamā veidā, taču man to patik darīt aptuveni šādi — es jautāju: „Vai kaut kas, ko es pateicu vai izdarīju vai ko viņi pateica vai izdarīja, viņus iedvesmoja?” . . .

Ja jūs vaicāsi Dievam lūgšanā, pazemībā un ticībā, jūsu atmiņā dažreiz — iespējams bieži — tiks atsaukti mirkļi no nodarbības ar skatienu studenta sejā vai pieskaņu studenta balsī vai pat tas, kā students, sēžot solā, iztaisoņās vai noliecās uz priekšu kādā brīdī nodarbības laikā, kas jums sniegs pārliecību, ka viņi tika iedvesmoti.

Taču vēl svarīgāk, ka tas jums var dot izdevību mācīties. Jūs varat mācīties, kas notika klasē, un tādējādi, ko jūs varat darīt, lai šīs iedvesmojošās pieredzes studentiem sniegtu atkal un atkal” („Converting Principles” [piezīmes vakarā ar eldru L. Tomu Periju, 1996. g. 2. febr.], 2).

Skolotājiem vēloties pilnveidoties un pastāvīgi strādāt, lai mācītu Debesu Tēvam tīkamā veidā, Viņš iedvesmos viņus gatavošanās darbā, stiprinās viņu attiecības ar studentiem, palielinās viņu pūliņus klasē un svētīs viņus ar Savu Garu, lai viņi spētu vēl pilnīgāk paveikt Viņa darbu. Viņš arī palīdzēs viņiem saskatīt tās jomas, kurās viņi varēs pilnveidoties, kad viņi centīsies mācīt tādā veidā, kas studentus vadīs uz to, lai viņi saprastu Jēzus Kristus mācības un Viņa veikto Izpirkšanu un paļautos uz to.

Galu galā katra reliģijas pedagoga mērķim vajadzētu būt, cik vien labi iespējams, pārstāvēt pasaules Glābēju kā Mācītāju, kas nācis no Dieva (Jāņa 3:2). Uzrunājot kādu semināra un institūta docētāju grupu, elders Boids K. Pekers teica: „Tās īpašības, kuras man šo gadu laikā ir bijusi īpaša privilēģija redzēt izpaužamies jūsos, brāļi un māsas, ir ne vairāk, ne mazāk kā mūsu Mācītāja un Skolotāja īpašības. Es ticu, ka tādā mērā, kā jūs veicat savu darbu atbilstoši jums dotajam izaicinājumam un uzdevumam, Kristus tēls tiešām tiek iegravēts jūsu sejas izteiksmē. Un visādā ziņā no praktiskā viedokļa šādā klasē, šādā laikā un ar šādu sejas izteiksmi, un ar šādu iedvesmu jūs esat Viņš un Viņš ir jūs” („The Ideal Teacher” [uzruna semināra un institūta docētājiem, 1962. g. 28. jūn.], 5–6).

Tā Kunga solījums [6.1]

Evaņģēlija mācīšana ir Tā Kunga darbs, un Viņš vēlas, lai semināra un institūta skolotāji gūtu sekmes šajā darbā. Kad skolotāji un vadītāji ik dienas Viņu piesauks, viņi sajūtīs, ka palīdzība nāks. Viņš dod solījumu tiem, kas cenšas dzīvot pēc Viņa evaņģēlija un to mācīt:

„Tādēļ, patiesi Es saku jums, paceliet savas balsis uz šiem ļaudīm; sakiet tās domas, ko Es likšu jūsu sirdīs, un jūs netiksiet apkaunoti cilvēku priekšā;

jo tas jums tiks dots tanī pašā stundā, jā, tanī pašā mirklī, kas jums jārunā.

Bet pavēli es dodu jums, ka jums būs darīt zināmu katru lietu, ko jūs darīsiet zināmu Manā Vārdā, sirds nopietnībā, lēnprātības garā visās lietās.

Un Es dodu jums šo solījumu, ka ciktāl jūs to darīsiet, Svētais Gars tiks izliets, liecinot par visām lietām, ko jūs teiksiet” (M&D 100:5–8).

Alfabētiskais rādītājs

A

Airings, Henrijs B.	
atšķirības noteikšana starp principu un mācību.....	26
darīt labi laicīgās lietas	8
daži jautājumi aicina iedvesmu.....	61
divi priekšstati par evaņģēliju.....	54
esiet uzmanīgi, runājot par Garu	13
jautājumi ir mācīšanās un mācīšanas pamatā.....	58
meklējiet principus, kas pievērš ticībai	54
mūsu kā skolotāju mērķis.....	1
nevar zināt visu, ko Svēto Rakstu autori ir vēlējušies pateikt	53
novērtēt sevi lūgšanā	78
palieciet pie mācību programmas satura.....	51
pastāvīga paklausība vada uz pilnveidošanos	3
students brīvi meklē ticībā.....	6
Svētie Raksti piesaistīs studentus.....	48
Svētie Raksti remdē slāpes.....	48
tikai ar Garu	11
Analizēšana	27, 29, 32, 40, 44, 60, 70
<i>Skat. arī</i> Jautājumi, kas studentus rosina analizēt, lai gūtu sapratni	
Apdomāšana.....	21, 31, 40, 68–69
Apgūstiet svarīgos Svēto Rakstu pantus un pamatdoktrīnas.....	34–36
Atklāsme un iedvesma	15, 16, 31, 61, 68–69
<i>Skat. arī</i> Svētais Gars, tā ietekmes aicināšana	
Atsauksmes	49, 78
Attiecības	
ar citiem.....	2, 3
ar priesterības vadītājiem.....	3, 8–9
ar studentiem	3, 13–14, 50, 76, 78
Attiecības, to veidošana ar studentiem	13–14, 50
Audiovizuālās prezentācijas un datorprezentācijas.....	70–71
vadlīnijas.....	72
Audzēknis	
<i>Skat.</i> Audzēkņa loma	

Augstākais Prezidijs	
garīgās dziesmas aicina	
Tā Kunga Garu.....	74
Autortiesību likumi	72

B

Balards, M. Rasels	
liecība izmaina dzīvi	33
Baltā tāfele	
<i>Skat.</i> Krīta tāfele vai baltā tāfele	
Baznīcas izglītības sistēma	ix
Bednārs, Deivids A.	
rakstīšana aicina Svēto Garu	68
sakarības, paraugi un temati	23
Svētais Gars iekļūst sirdī	6
Svēto Rakstu lasīšana no sākuma līdz beigām	39
ticības iedvesmota rīcība liecina par gatavību.....	6
Bensons, Ezra Tafts	
skolotājiem ir būtiski mācīties evaņģēliju	20
Svētajiem Rakstiem jābūt pirmavotam	51
Svēto Rakstu autori redzēja mūsdienas	53
vīra un sievas attiecības	3

C

Cēloņa un seku sakarības.....	27, 38, 52
Cienīgums	2, 11, 47
<i>Skat. arī</i> Dzīvot pēc evaņģēlija	

D

Dalīties.....	v, 12, 30, 32, 40, 43–46, 62, 67, 68
svētās personīgās pieredzēs	62
Datorprezentācijas	71
Daudzveidība.....	57, 66
Debesu Tēvs	
atgādinājums, ka studenti ar invaliditāti ir Debesu Tēva bērni ...	14
ir iedvesmojis atsevišķus vīriešus un sievietes Svēto Rakstu rakstīšanā	23
mācīšanās par Debesu Tēvu caur Svēto Garu.....	11

palīdzēt jauniešiem sagatavoties mūžīgai dzīvei ar Debesu Tēvu.....	x, 1
palīdzēt studentiem pazīt un mīlēt Debesu Tēvu.....	x, 1
palīdzēt studentiem sagatavoties paveikt to, ko prasa Debesu Tēvs.....	2
patiesību uzsvēršana, kas studentiem palīdz tuvināties Jēzum Kristum	54
skolotāja vēlme kļūt līdzīgam Jēzum Kristum	3
skolotājiem jāliecina par mīlestību pret Jēzu Kristu	33
studenti apmeklē nodarbības, lai iepazītu Debesu Tēvu.....	15, 50
studenti gūst spēku, lai veiktu izvēles saskaņā ar Debesu Tēva prātu.....	5
studentu mācīšana par viņu bezgalīgo vērtību Debesu Tēvam	14
svētības, kas nāk no Debesu Tēvam tīkamas mācīšanas	78
tiek slavināts mācīšanā.....	76
uzrunā studentus caur Svētajiem Rakstiem	34
Dienasgrāmatas.....	68
Disciplinētība	17–18
Dzīvot pēc evaņģēlija.....	x, 2, 4, 47

E

Evaņģēlija mācīšanas un mācīšanās pamatprincipi.....	10–37, 39–41
--	--------------

F

Fausts, Džeimss E.	
patiesība ir jāpaziņo (citējot B. H. Robertsu).....	28

G

Garīga manipulācija vai piespiešana	12–13, 67
Garīgās dziesmas	
<i>Skat.</i> Mūzika	
Gars, mācīšana ar Garu	
<i>Skat.</i> Māciet un mācieties ar Garu, Svētais Gars	
Gatavība, studentu... 15, 49–50, 56–57, 70	
<i>Skat. arī</i> Studentu gatavošanās mācīties	

Gatavošanās	
personīgā	47–49
studentu	6, 49–50
stundu sagatavošana	
<i>Skat.</i> Stundu sagatavošana	
Gatavošanās mācīt	47–57
Ģimene, palīdzība tai	8
Grupas, darbs grupās	32, 67–68

H

Hanters, Hovards V.	
iespējamās briesmas populāriem skolotājiem	76
jauniešu paļaušanās uz Svētajiem Rakstiem	34
katru dienu studēt Svētos Rakstus ...	19
mācīšana un Jēzus Kristus piemērs	4
neviltot Gara ietekmi	12
Heilzs, Roberts D.	
palīdzēt studentiem iegūt garīgu liecību	29
studenti, kas māca un liecina, vairo ticību	33
tiekties pēc personīgā taisnīguma	2
Hinklijs, Gordons B.	
neviens no mums nezina visu	4
turpināt izaugsmi	3
Holands, Džefrijs R.	
aicināt studentus pētīt Svētos Rakstus	22
mīlēt neatsaucīgus studentus	19
nesteidzīga gaisotne ir būtiska	12

I

Iedvesmošana ...	x, 6, 10, 11, 15, 50, 55, 64
Ieklausīšanās studentos	14, 64
Iezīmēšana un piezīmju rakstīšana	21, 28, 68–69
Individuāla Svēto Rakstu studēšana	19–23, 25
Invalitāte, studenti, kuriem tā ir	14, 20, 69, 71
Izglītības padome	ix
Izkopiet mācīšanās vidi, kurā valdītu mīlestība, cieņa un mērķtiecība	10, 13–19, 50, 63
Izpētes jautājumi	
<i>Skat.</i> Jautājumi, kas studentus aicina meklēt informāciju	
Izprotiet	
mācības un principus	6, 28–29, 32, 40, 43–44, 46, 53, 56, 61, 66, 70

Svēto Rakstu un praviešu vārdu kontekstu un saturu	10, 23–25, 34, 39, 40–41, 43–46, 52, 55–56, 59–61, 65
Izskaidrot	28–29, 32, 40, 55
dalieties un lieciniet par evaņģēlija mācībām un principiem	31–33
Iztēlošanās	22, 70

J

ja — tad sakarības	28
Jautājumi	v, 22, 29, 50, 57, 58–62
kas rosina pielietot	62
kas rosina sajūtas un liecību	30, 33, 61–62
kas studentus aicina meklēt informāciju	59
kas studentus rosina analizēt, lai gūtu sapratni	29, 60–61
Jēzus Kristus	
aicināt Garu, piemērus un pārrunas koncentrējot uz Jēzu Kristu	12
evaņģēlijs palīdz kļūt līdzīgākiem Jēzum Kristum	26
izkopt studentu mīlestību pret Jēzu Kristu	14
Jēzus Kristus solījums tiem, kas māca Viņa evaņģēliju	79
Jēzus Kristus tēls skolotāja sejas izteiksmē	78
mācīties par Jēzu Kristu caur Svēto Garu	11
mācīt līdzīgi Jēzum Kristum	v–vi, 3, 4, 13, 59, 70, 78–79
palīdzēt studentiem apdomājot kļūt līdzīgiem Jēzum Kristum	21
patiesību uzsvēršana, kas studentiem palīdz tuvināties Jēzum Kristum	54
pravieši liecina par Jēzu Kristu	53
skolotāja darbam jāvada studenti pie Jēzus Kristus	76
skolotāja vēlme kļūt līdzīgam Jēzum Kristum	3
skolotājiem jāliecina par mīlestību pret Jēzu Kristu	33
studenti apmeklē nodarbības, lai iepazītu Jēzu Kristu	15, 50
svētības, ko saņem studenti, kas mācās no Jēzus Kristus un Viņam seko	1
Svētie Raksti vērs skatu uz Jēzu Kristu	25
Jēzus Kristus veikta	
Izpiršana	x, 1, 10, 14, 23, 25

K

Kā mācīt, nolemt	6, 52, 55–57
Kimbals, Spensers V.	
mācīties darot	32
Klarks, jaun., Dž. Rūbens	
jaunieši ir izsalkuši pēc Gara lietām	48
jaunieši ir pieredzējuši garīgas svētības	32
mācīt evaņģēliju, kā to māca Svētie Raksti	5
skolotājiem ir dižena misija	ix
Klases iekārtošana, lai veicinātu mācīšanos	16
Klases pārvaldīšana	
<i>Skat.</i> Izkopiet mācīšanās vidi, kurā valdītu mīlestība, cieņa un mērķtiecība	
Klases vizuālais noformējums	16
Klusums	12, 63
Ko mācīt, nolemt	52–55
Konkrētas dzimtes lietošana	77
Konteksts un saturs	24, 52
<i>Skat. arī</i> Konteksta un satura saprašana	
Krīta tāfele vai baltā tāfele	28, 69–70
Kvalifikācijas celšanas apmācības ...	47, 49

L

Lasīt	
kursa materiālus	23
Svētos Rakstus kopā klasē	64–65
Lī, Harolds B.	
liecības kļūst seklākas	19
Liecības	
stiprināšana	vi, 19, 30–31, 33, 35, 55–56, 62
<i>Skat. arī</i> Pievēršana, Sirds, evaņģēlija apjaušme sirdī	
Liecināt	vi, 12, 30, 33, 40, 43, 55, 62, 65
Loma	
audzēkņa	
loma	6, 15, 17, 50, 55, 57, 58, 66
Svētā Gara loma	
<i>Skat.</i> Svētais Gars, Māciet un mācīties ar Garu	
Lomu spēles	32
Lūgšana	3, 11, 13, 78
gatavojoties mācīt	v, 13, 47, 52
par studentiem	v, 14, 50
Lūkas 5. nodaļa: Piemērs	42

M

- Mācības un principi..... 5, 26, 38
mācīšana..... 5, 6, 38–46
to paziņošana 12, 28, 53, 69, 71
Mācību programma..... 13, 24, 39,
51, 52, 54, 56, 57
Mācību un principu pielietošana 10,
20, 26, 30–31, 40, 43, 56, 62, 66, 70
Skat. arī Jautājumi, kas rosina pielietot
Māciet un mācieties ar
Garu 6, 10–13, 15, 47
Skat. arī Svētais Gars
Mācīšana
ar Garu
Skat. Māciet un mācieties ar Garu
Glābēja veidā..... v
izvairīties no negodīga aprēķina 51
mācības un principus 5, 38–46
nolemt, kā mācīt 6, 52, 55–57
nolemt, ko mācīt 52–55
prasmes, metodes
un paņēmieni..... 56, 58–77
Svēto Rakstu mācīšana reliģijas
semināros un institūtos 38–46
Svēto Rakstu secīga mācīšana 38
vērošana, klausīšanās un
izprašana 14, 17, 47, 64, 65
vispārīgi padomi un
brīdinājumi 76–77
Mācīšanās
ar Garu 10, 17, 20, 55, 65
vide 13
Skat. arī Māciet un mācieties ar Garu,
Svētais Gars
Makeijs, Deivids O.
kārtība mums ir jāsaglabā 19
Makonkijs, Brūss R.
mūsdienīgi, ticību veicinoši stāsti..... 66
Maksvels, Nīls A.
jūs mācāt to, kas jūs esat 3
patiesums, nozīmīgums un
nepieciešamība, lai pievērstos
ticībai 30
Mērķis
S&I mērķis 1, 10, 53, 78
vides izkopšana, kurā valda
mērķtiecība 15, 50, 56
Skat. arī Jēzus Kristus, Pievēršana,
Sirds, evaņģēlija apjaušme sirdī
Mīlestība un cieņa
par studentiem..... 13, 15, 18, 47, 50, 63
pret To Kungu 2, 11, 12, 13, 33, 65
Skat. arī Izkopiet mācīšanās vidi,
kurā valdītu mīlestība, cieņa un
mērķtiecība, Žēlsirdība

- Monsons, Tomass S.
cilvēks — svarīgāks par problēmu.... 18
evaņģēlija mācīšanas mērķis 30
mācīties Svēto Rakstu
pamatinformāciju 24
Mūzika 12, 35, 50, 74

N

- Netieši norādītie principi 27
Nodarbības
personalizēšana 7, 40–41, 51, 54
Nolemt, ko un kā mācīt 52–57
Norāžu meklēšana 22
Noteikt
mācības un
principus 26–28, 39, 43,
53, 56, 60, 61
saproties un sajūties evaņģēlija
mācību un principu patiesumu un
nozīmīgumu, un tos
pielietojiet..... 26–31
Novērošana..... 49, 78

O

- Oukss, Dalins H.
garīgās dziesmas kā debesu sūtīta
iespeja 74
mācīt mīlestībā..... 13
nemācīt konkrētus pielietošanas
paņēmienus 31
skolotāji palīdz Tā Kunga darbā..... 1
uzsvērt mācības, principus un
derības 56

P

- Padomu došana studentiem 14, 18, 76
Pamatdoktrīnas 35–36, 54
Pamatinformācija 24
Pantu grupēšana
Skat. Svēto Rakstu kopas segmenti
Paradumu ieviešana klasē 15
Pārrunas 63–64, 71
Paziņotie principi 27–28
Pekers, Boids K.
audiovizuālie palīg līdzekļi —
svētība vai lāsts..... 72
evaņģēlija tēmu apvienošana ar
mūsdienīgu mūziku 75
Glābēja tēls skolotāja sejas
izteiksmē 78
Glābējs ir paraugskolotājs..... v
godbijība aicina atklāsmi 16

- Izpirkšana ir kristīgās mācības
pamats 1
liecība gūstama, to sniedzot 33
nav iespējams uzspiest
garīgas lietas 12
patiesa mācība, ja tā tiek izprasta..... 5
spēks, kas gūstams no saskaņīgas
dzīves..... 47
studenti nāk labprātīgi,
ja tiek baroti garīgi 50
Svēto Rakstu būtība un mērķis..... 26
Personības attīstības programma..... 9
Pievēršana v, vii, 2, 6, 13, 26
Skat. arī Reliģijas semināru un institūtu
mērķis, S&I mērķis, Sirds, evaņģēlija
apjaušme sirdī
Praviešu un apustuļu vārdi 5, 29, 30, 33
Priekšmeti un attēli 50, 70
Priesterības vadītāji, sadarbšanās
ar viņiem 7, 8, 17, 19
Principi
Skat. Mācības un principi
Principi, kas pievērsī ticībai 54
Programma „Pienākums pret Dievu” 9

R

- Rakstīšana 28, 31, 32
rakstveida uzdevumi 68–69, 71
Reliģijas semināri un institūti ix, 8
Reliģijas semināru un institūtu
mērķis x, 1–9, 10, 15, 47, 50
Reliģiskā izglītība ix, 1
Rezumēšana..... 41, 55, 57, 65
Rīcības brīvība
audzēknis to pielieto..... 6, 58
kā ticības iedvesmota rīcība 6–7
Robertss, B. H.
patiesība ir jāpaziņo..... 28
Romnijs, Merions G.
Svētie Raksti saglabā principus..... 26

S

- Sajūties mācību un principu patiesumu
un nozīmīgumu..... 10, 26,
29–30, 40, 44, 56
Salīdzināšana un pretstatīšana..... 22
Sāncensība..... 76
Saraksti, to veidošana no Svētajiem
Rakstiem 23
Sarkasms 76
Secīga Svēto Rakstu mācīšana
Skat. Svēto Rakstu secīga mācīšana

Sēdvietas	16	viņu vajadzības un spējas.....	9, 14, 40, 47, 51, 54
Sirds, evaņģēlija apjaušme sirdī.....	vii, 1, 6, 11, 29, 30, 39, 55, 62, 63	Studentu piedalīšanās ...	6–7, 8, 21, 50, 52, 63, 67, 69
<i>Skat. arī</i> Pievēršana		Studentu vecāki.....	x, 8, 17, 19
Skaidrot sarežģītus vārdus un frāzes	22, 25, 52	Studiju kursu pabeigšana.....	8, 49
Skolotāja attieksme	4	Stundas pielāgošana	13, 17, 51, 56, 57, 66
Skolotāja piemērs	2, 20, 35	Stundu sagatavošana.....	13, 15, 51–57, 58, 65
Skolotāja pilnveidošanās	3, 47–49, 78–79	avoti	51
Skolotāja raksturs	4	nolemt, kā mācīt	6, 52, 55–57
Skolotājs		nolemt, ko mācīt	52–55
skolotāja ārējais izskats	16	Svarīgums.....	50, 56–57
skolotāja patmīlība	52, 55, 57, 63, 65	Svētais Gars	
skolotāja sniegtā prezentācija.....	65–66	iedvesma no Svētā Gara.....	6
Skots, Ričards G.		Tā ietekmes aicināšana	6, 7, 12, 13, 15, 17, 30, 31, 41, 49, 50, 56, 58, 61, 63, 68, 74
atdaliel principus no detaļām.....	26	Tā izpausmes.....	11
draugi Svētajos Rakstos.....	25	Tas palīdz gatavošanās laikā.....	51, 53–54, 78
efektīvas mācīšanas noteikšana	30	tiekties saņemt Tā sadraudzību.....	2
palīdzēt jauniešiem iemīlēt Svētos Rakstus	20	viņu loma mācībās.....	1–2, 6, 10–13, 15, 31, 34, 38, 48, 55
palīdzēt patiesībai dziļi iesakņoties studentos.....	30	Svētbrīži	12, 15, 16, 35, 50
principi ir koncentrēta patiesība	5, 26	Svētie Raksti	
studentu līdzdalība aicina Garu.....	7	ir galvenais avots stundu sagatavošanai.....	51
svarīgākais mācīšanas mērķis.....	54	kopas definīcija un skaidrojums	39
Svētie Raksti ir kā rokasgrāmata.....	23	mācības un principi no Svētajiem Rakstiem	5, 26, 53, 60
Svēto Rakstu iegaumēšana līdzinās draudzības veidošanai	35	mācīšana	v, 5, 38
Svēto Rakstu lietošana tā, kā tie ir pierakstīti.....	35	palīglīdzekļi.....	20–21
taisnīga rakstura pilnveidošana	4	prasmīga pārzināšana	34–35
vienkārši principu saturoši paziņojumi.....	27	studēšanas prasmes un metodes	20–22
Smits, Džozefs		Svēto Rakstu autora nolūks.....	23, 24, 27, 38, 39, 53
Svēto Rakstu saprašanas atslēga.....	24	Svēto Rakstu ikdienas studēšana	7, 10, 19–20
visi gari ir spējīgi augt un attīstīties ..	14	Svēto Rakstu kopas segmenti	39, 52, 55
Stāsti.....	v, 30, 66–67	Svēto Rakstu mācīšanas paraugs.....	39
Studējiet Svētos Rakstus katru dienu un lasiet kursa materiālus.....	19–23	Svēto Rakstu pantu iegaumēšana.....	34
Studenti		Svēto Rakstu pielīdzināšana	22, 40
evaņģēlija mācīšana citiem	6, 7, 32, 55–56, 67		
gatavojas mācīties	6, 49–50, 57, 70		
viņu loma mācībās			
<i>Skat.</i> Audzēkņa loma			

T	
Temps	57
Ticība	47–49
Dieva vārdam	47–48
iedvesmota rīcība	vi, 6
<i>Skat. arī</i> Svētais Gars, tā ietekmes aicināšana, Audzēkņa loma	
studentiem	48–49
Tam Kungam	48
Traucēkļi, to novēršana	16
Trokšņainas vai nepiemērotas uzvedības mainīšana	17–18
U	
Uhtdorfs, Dīters F.	
vērst jauniešu uzmanību uz Kristu.....	2
Uzkožamie vai cienasts.....	17
Uzņemšana.....	8, 49
Uzsvēršana	40, 53–54, 55, 57
V	
Vadīt	7
programmas un resursus	7
Vide	
ģeogrāfiskais stāvoklis.....	24
kultūras vide.....	24, 60
vēsturiskie apstākļi	24, 60
Video	
<i>Skat.</i> Audiovizuālās prezentācijas un datorprezentācijas	
Vienotība.....	4, 12, 50
<i>Skat. arī</i> Izkopiet mācīšanās vidi, kurā valdītu mīlestība, cieņa un mērķtiecība	
Viltus priesterība.....	67, 76
Vizuālie palīglīdzekļi	
<i>Skat.</i> Audiovizuālās prezentācijas un datorprezentācijas, Priekšmeti un attēli	
Ž	
Žēlsirdība.....	3, 7, 14, 47

PĒDĒJO DIENU SVĒTO
JĒZUS KRISTUS
BAZNĪCA

LATVIAN

4 0210581153 4

10581 153